

RONDOM HET SWEELINCKPLEIN

De bewoners in woord en beeld anno 2012

Colofon

Tekst: Marijke de Groot, Winfred Haase, Vincent van Ophem
eindredactie: Marijke de Groot
foto's: Maarten de Haas
Robert Huiberts
Marcel van der Looij
Jac Mostert
Karin van Rijnsoever
Gerrit Valkenwoud
foto omslag: Gerrit Valkenwoud
historische foto's: gemeentearchief Den Haag
vormgeving en opmaak: Robert Huiberts
druk: Lifoka, Den Haag
coördinatie: Marcel van der Looij, Winfred Haase

Dit boek is gemaakt onder auspiciën van de stichting Vrienden van het Sweelinckplein in het kader van het cultureel festival “Rondom Sweelinck”, gehouden in het voorjaar van 2012 vanwege de 450ste geboortedag van de Nederlandse componist J.P. Sweelinck.

Het festival is financieel ondersteund door: Prins Bernard Cultuurfonds, Fonds 1818, Van Den Akker Makelaars en de stichting Vrienden van het Sweelinckplein.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd of openbaargemaakt door druk, fotokopie, download of welke andere wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van het bestuur van de stichting Vrienden van het Sweelinckplein.

Voor het bestellen van het boek: zie www.vrienden-vh-sweelinckplein.nl

RONDON HET SWEELINCKPLEIN

De bewoners in woord en beeld anno 2012

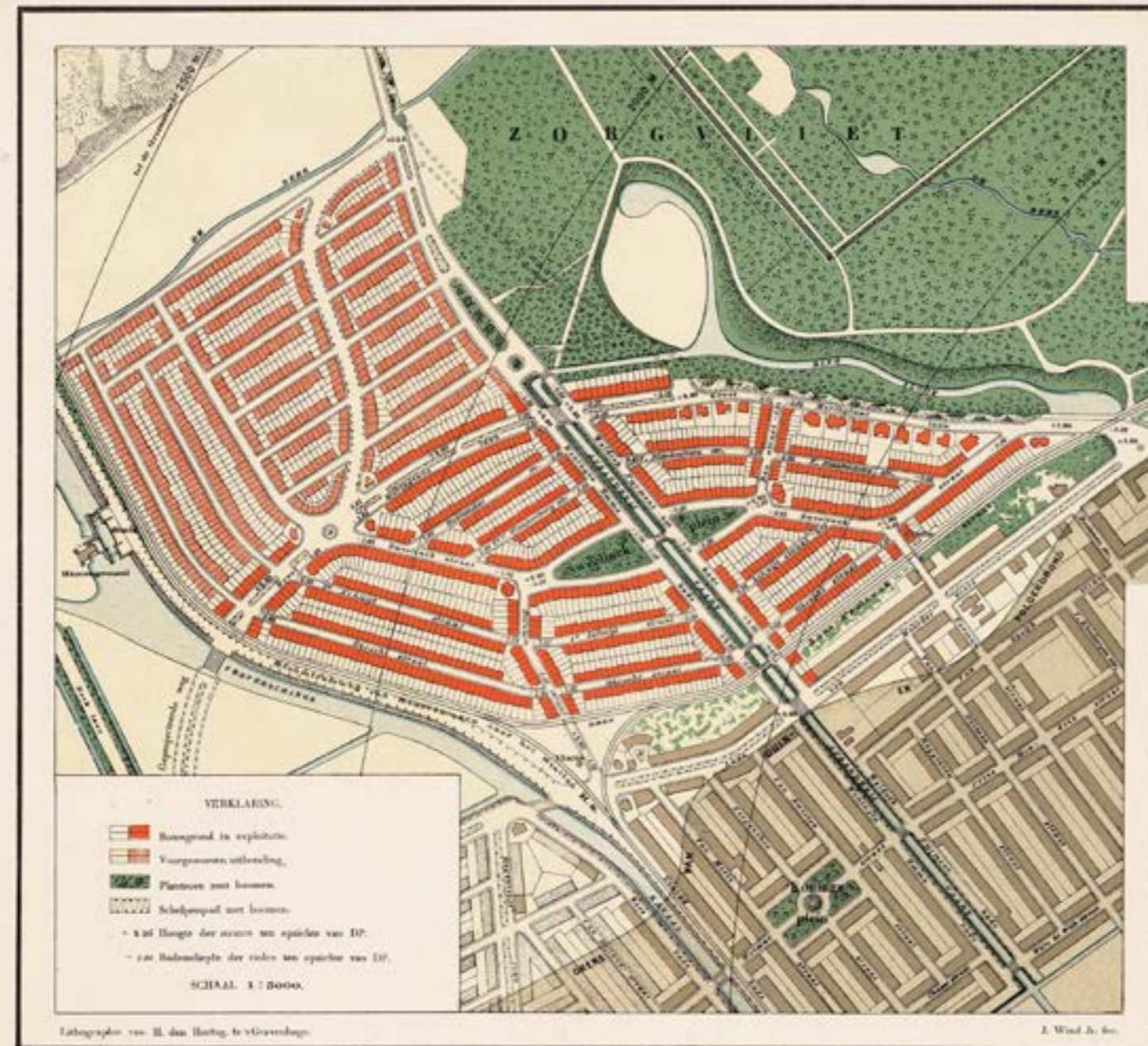
Voorwoord

Bewoners komen en gaan, maar hun huizen blijven staan. Deze nogal vrije interpretatie naar het levenslied van Annie de Reuver zou het motto kunnen zijn van het boek dat voor u ligt. Dát de huizen op het Sweelinckplein er nog staan, is niet zo vanzelf sprekend als het lijkt. Tijdens de tweede wereldoorlog is het plein ternauwernood aan een complete sloop ontsnapt. Op nog geen 200 meter afstand zijn in het Statenkwartier honderden huizen verdwenen voor de aanleg van de Atlantikwall. In de zeventiger jaren bereidde een investeerder een frontale aanval voor op de huizen aan het Noordoost kwadrant van het plein, een aanval die door de oplettendheid en het verzet van bewoners en liefhebbers van stedenschoon kon worden verijdeld. Die gebeurtenissen maken het ook interessant om nu, 120 jaar na de afgifte van de eerste bouwvergunning, eens de stand van zaken op te nemen. Ooit waren de huizen vooral bedoeld voor welgestelde repatrianten uit Nederlands Indië en bevatten dan ook vaak extra kamers voor hun Indische bedienden. Maar hoe staan zij er nu bij en wie wonen er? Is van het verleden nog iets terug te vinden? Het boek “Rondom het Sweelinckplein” brengt de huidige bewoners in beeld en laat iets van hun huizen zien. Twee medebewoners hebben op 43 adressen 72 bewoners geïnterviewd over hun leven en zaken die zij belangrijk vinden én over hun verbondenheid met het Sweelinckplein. Zes fotografen van de fotoclub “De Haagse” portretteerden hen in hun woning. Het geheel biedt een boeiende kijk achter de monumentale gevelwanden van het Sweelinckplein anno 2012. Het boek draagt zo tevens bij aan de belangrijk gevonden sociale cohesie, zo leerden de gesprekken. Namens het bestuur van de stichting “Vrienden van het Sweelinckplein” dank ik allen die aan de realisering hebben bijgedragen en wens u veel plezier bij het lezen en kijken in dit mooie resultaat van burger-initiatief.

Marcel Tielemans
Voorzitter stichting “Vrienden van het Sweelinckplein”

Marcel Tielemans
(voorzitter)

BOUWPLAN DER HAAGSCHE BOUWGROND - MAATSCHAPPIJ „DUINOORD.”
SCHAAL 1 : 5000.

Sweelinckplein – Historie

Prijsvraag

Het begon allemaal met een prijsvraag voor gevelontwerpen en -uitvoering. Op die prijsvraag kon worden ingeschreven door respectievelijk architecten en bouwondernemers. We schrijven 1892. De juryvoorzitter was de bekende architect Dr. P.J.H. Cuypers. De Cuypersleerling (sic!) Nico Molenaar won de eerste prijs (à 2.000 gulden) voor architecten met zijn ontwerp 'Sri Wedari' ('tuin van de vorst'), dat de panden Sweelinckplein 2 en 3 en Banstraat 27 betrof. De tweede prijs voor architecten ging naar G. Brouwer jr. voor Sweelinckplein no.71. Beide prijzen voor bouwondernemers gingen naar J.W. Bakker. Eén van die prijzen was voor het blok Sweelinckplein 16 t/m 19, ontworpen door K. Stoffels.

Voor de bouw van de wijk Duinoord met daarin het Sweelinckplein was op 3 november 1891 een plan goedgekeurd door de Gemeenteraad van Den Haag, ingediend door bankier Dr. D.P. Scheurleer. Dit werd in 1892

• Zandtransport over de Afzanderijvaart

overgenomen door de NV Haagse Bouwgrond Maatschappij Duinoord. Doel was om een woonwijk te bouwen op de zogenaamde Dekkersduintjes, die daartoe door de genoemde maatschappij waren aangekocht. Hier waren de duinen afgegraven om met het zand de polder ten zuiden van het centrum op te hogen voor de bouw van de Schilderswijk en Transvaal. Het zand werd vervoerd met bootjes over de Afzanderijvaart. Deze vaart loopt nog voor een deel steeds tussen de Waldeck Pyramontkade en de Emmakade en heeft twee eindpunten die nu in de huidige ambassadebuurt liggen. Op Dekkersduintjes kwam de tweede grote stadsuitbreiding waarvoor het stratenplan in één keer werd ontworpen. Vanaf het plan-stadium zou de bouw van Duinoord in totaal circa tien jaar (van 1892 tot 1902) in beslag nemen. De wijk was bestemd voor de 'welgestelden en de middenklasse'.

Met de blik van nu is het moeilijk voor te stellen dat deze huizen alleen voor welgestelden weggelegd waren: De huizenprijzen waren om van te watertanden. Sweelinckplein 61 bijvoorbeeld ging in 1911 voor 18.000 gulden (8.168 Euro) van de hand en in 1921 voor 30.000 (13.613 Euro) gulden, toch al een stijging van 66% in tien jaar.

Een bijzondere bepaling die tot op heden in de koop-akte van huizen aan het Sweelinckplein wordt opgenomen is dat er geen 'danshuizen of bordeelen' mogen worden gevestigd, op straffe van een dwangsom van 30 gulden per dag, niet geïndexeerd. Ongetwijfeld een aardig bedrag in 1896, hetgeen de uitoefening van een dergelijk etablissement spoedig onrendabel zou hebben gemaakt. Echter, een bedrag van omgerekend 13,61 Euro zou nu geen probleem meer hoeven te zijn voor een ondernemende huizenbezitter! Saillant detail is dat de dwangsom van dertig gulden per dag rechtstreeks ten goede komt aan de eigenaren van de dertig huizen die het dichtst in de buurt liggen bij het huis waar het bordeel gevestigd zou worden.

Dependance van Indië

Tot ver in de twintigste eeuw heerste er een Indische sfeer op het Sweelinckplein. Het was zeer populair bij de 'Indischman' en werd ook wel 'Sweelinckplein-der-residenten' genoemd, of van 'particuliere sadja's' van dezelfde rang. Aan het plein woonden repatrianten, verlofgangers en een

flink aantal 'Indisch gepensioneerden', bijvoorbeeld de Directeur-Generaal van de Nederlands-Indische posten, Dhr. Tjarda van Starckenborg en zijn echtgenote. Deze 'pensionado's' hadden bij voorkeur Indisch personeel in huis. Kookies en baboes gekleed in kleurige sarongs zwermden rond op het plein en in de omgeving (de 'trassiebuurt').

• Hotel Duinoord

'Er is iets raars gebeurd in een hotel, commissaris. Het lijkt wel of er iemand afgeslacht is. Er schijnt een waar bloedbad te zijn aangericht. Maar het slachtoffer is onvindbaar. Meneer van de Toren, die piket heeft is er al naar toe.'

'Welk hotel?'

'Hotel Sweelinck aan het Sweelinckplein, commissaris.'

Oorlog

Het Sweelinckplein heeft ook een relatie met gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog. Niet alleen werd de film Zwartboek (2006) van Paul Verhoeven er opgenomen (plaqueette *W.B. Smaal, notaris*, Sweelinckplein no. 52/53), maar de

overlevering voegt hier ook nog wat realiteitsgehalte aan toe. In de voorkamer van no. 24 zou aan het eind van de oorlog een knokploeg van het verzet hebben gezeten. De burens, die NSB-sympathieën hadden, waren hiervan op de hoogte maar er werd niemand verraden. In de gang op no. 25 heeft nog jarenlang een gat gezeten waardoor onderduikers vanuit de kastruimte boven de suite-scheiding van no. 24 bij gevaar naar boven konden ontsnappen. De woonkwaliteit en de sfeer op het plein werden tijdens de oorlog ook beïnvloed door de verplichte inwoning die veroorzaakt werd door de bouw van een tankgracht, waarvoor veel huizen in aangrenzende wijken gesloopt moesten worden.

Maar gelukkig kwam er ook weer een einde aan de oorlog en ansichtkaarten van de viering van de bevrijding op het Sweelinckplein geven een vrolijk beeld met een optocht en een fanfare.

De plantsoenen met hun hoge bomen waren in de oorlog geheel vernield en moesten opnieuw worden aangelegd en beplant. Overigens ging het plantsoen in de winter op slot en stond er een hoog hek omheen, waarvan iedere pleinbewoner een sleutel bezat.

Strijd om het Bestaan

Begin jaren zeventig dreigde de bijzondere stedenbouwkundige kwaliteit van het Sweelinckplein ernstig aangestast te worden: een projectontwikkelaar had een aantal panden aangekocht op het Sweelinckplein (nrs. 9 tot en met

15), met het doel ze af te breken en er een groot kantoorgebouw (souterrain plus vijf verdiepingen) voor de 'schatrijke' Eerste Nederlandse Verzekeringmaatschappij neer te zetten.

plantsoen schoon te maken en te beplanten op de zogenaamde ‘schoffeldag’. Er is ook een levendige correspondentie met de gemeente Den Haag over allerlei zaken die het plein aangaan, of het nu gaat om het snoeien van de bol-acacia’s, de plaatsing van afvalcontainers, politie-optreden bij het zomerfeest of de plaatsing van kunstwerken op het plein.

Op en rond het plein is dan ook het één en ander aan kunst te vinden. Zo werd in maart 2009 na intensief overleg met de gemeente het beeld ‘De Haagse Stedemaagd’ van Bram Roth op het plein geplaatst in aanwezigheid van de weduwe van de beeldhouwer. Helaas werd het beeld vrij snel daarna beklad met graffiti en een flinke schoonmaakoperatie was nodig om het weer toonbaar te maken. Dit beeld sierde ooit de trappartij van het afgebroken stadhuis aan het Burgemeester de Monchyplein. Overigens heeft Burgemeester de Monchy ook nog zelf aan het plein gewoond (no. 61), weliswaar voordat hij burgemeester van Den Haag werd. Dan zijn er nog het beeld ‘Sprookje’ van Joop van Kralingen en het beeld ‘Orpheus met lier’ van Dirk Bus.

Aldus enige historie van het Sweelinckplein, en dat het nog lang moge bestaan!

tekst: Vincent van Ophem

foto’s: gemeentearchief Den Haag

Het overzicht

Aan het Sweelinckplein zijn in het laatste decennium van de 19e eeuw voornamelijk twee typen woningen gebouwd: woningen vanaf de begane grond met daarboven drie verdiepingen en woningen met souterrain/beletage en een apart bovenhuis met drie etages. Ze zijn doorgaans ca. 7 m breed en - op de begane grond- ca. 15 m diep. Zo ontstond een woonoppervlak tussen de 200 en 400 m². Naar hedendaagse maatstaven kan dus van grote woningen worden gesproken. De woningen werden gebouwd voor welgestelden, vaak repatrianten uit Nederlands Indië die gewend waren aan veel ruimte, o.a. voor inwonend personeel. Die situatie is ingrijpend gewijzigd. Er komen geen mensen meer terug uit Nederlands Indië en inwonend personeel komt hier nauwelijks meer voor. Welgestelden zijn er nog wel en die zijn, vooral in de laatste twee decennia, weer op het plein komen wonen. Weer, want uit de gesprekken met de oudere bewoners wordt duidelijk, dat het in de vijftiger en zestiger jaren anders is geweest. Veel panden werden in die tijd als kantoor ingericht of opgedeeld voor kamerverhuur. Er ontstond veel achterstallig onderhoud en een aantal panden was ronduit verwaarloosd. Deze ‘neergang’ vond eigenlijk zijn oorsprong in de oorlog. Er was toen sprake van overbewoning, o.a. omdat mensen van wie de woning voor de aanleg van de Atlantikwall werd gesloopt ook hier werden ingekwartierd. Na de oorlog was de belangstelling voor het wonen in de stad bij mensen die zich een Sweelinckpleinhuis konden veroorloven niet groot. Men koos liever voor ruime woningen in de omliggende dorpen. Zo werd het Sweelinckplein, zoals zoveel oudere buurten, een makkelijke prooi voor speculanten en huisjesmelkers. Dat alles heeft de staat van het onroerend goed in de stad geen goed gedaan en ook het Sweelinckplein stond er in de decennia na de oorlog niet florissant bij. Het tij keerde, toen vanaf de negentiger jaren het wonen in de stad weer populair werd. Door de gestegen welvaart hadden steeds meer particulieren voldoende financiële middelen beschikbaar om oude en grote woningen op te knappen en te onderhouden. Dat opknappen is, zo blijkt uit de gesprekken, met grote zorg en liefde voor de oorspronkelijke staat gebeurd. Met persoonlijke inzet en forse investeringen hebben de nieuwe eigenaren bewonderenswaardige restauratie-resultaten bereikt. Dat de panden de status van Rijksmonument hebben die de aftrek van kosten voor groot onderhoud van de inkomstenbelasting mogelijk maakt, heeft hierbij zeker geholpen.

Het kwalitatieve herstel van het Sweelinckplein is dus pas betrekkelijk kortgeleden goed op gang gekomen en gaat nog steeds door. Ongeveer tweederde deel van de bewoners woont er immers korter dan 25 jaar en een

derde zelfs korter dan 10 jaar. Andere kenmerken van de populatie: 62% is tussen de 40 en 65 jaar oud, 26% is ouder dan 65 jaar en 11% jonger dan 40 jaar; vrijwel allen zijn hoog opgeleid en werkzaam of werkzaam geweest bij de (semi)overheid of bij grote particuliere werkgevers. Verder is het opmerkelijk dat, afgezien van de vrije beroepsbeoefenaren, onder de geïnterviewden slechts twee zelfstandig ondernemers zijn. Daarnaast is het opvallend dat er in slechts negen huishoudens sprake is van thuiswonende kinderen.

Zowel in actieve als passieve zin is er bij de bewoners van het plein veel aandacht voor kunst en cultuur. Schilderen, beeldhouwen, fotografie maar vooral muziek worden op behoorlijk niveau beoefend. Verder zijn op het plein o.a. een leesclub, een kookclub en een cinemaclub actief. Hoewel de meeste bewoners niet specifiek om de kenmerken van het plein hier zijn komen wonen, voelen zij zich wel betrokken bij de sociale gemeenschap rond het plein en bij het beheer. Er is intensief contact met de gemeente over de inrichting en het onderhoud. Over het laatste is men zeer tevreden en men is ook bereid om zelf hiervoor de handen uit de mouwen te steken. Over het gebruik van het plantsoen wordt verschillend gedacht: de functie van gemeenschappelijke tuin voor de buurt wordt door iedereen onderschreven, maar dat geldt niet voor de functie van voetbalveld en hangplaats voor jongeren. Geuite wensen zijn o.a.: het plein onderkelderen met een parkeergarage onder het plantsoen gekoppeld aan een parkeerverbod op het plein zelf, reconstructie van de brug over de Afzanderijvaart en een steviger boombeplanting op de koppen van het plein. Zorgen heeft men over het toegenomen verkeer op de kaden.

De laatste cijfertjes en feiten

Alle bewoners van het plein zijn per mail of en brief voor het boek benaderd. Uiteindelijk hebben 72 bewoners op 43 adressen aan het boek meegewerkt, bijna allen zijn donateur van de stichting Vrienden van het Sweelinckplein. Dit is ongeveer een derde van het totaal aantal adressen. In het voorjaar van 2012 was echter ongeveer een vijfde van de adressen wegens verbouwing niet in gebruik of had geen woonfunctie. Verder bestaat ruim een derde deel van de huisnummers uit huurappartementen met een gezamenlijke trap. Uit deze categorie bewoners hebben slechts enkelen hun medewerking verleend. De geïnterviewde bewoners waren bijna allen eigenaren van het pand. De geïnterviewde bewoners vormen in statistische zin dus een selecte groep.

Goed leven = er moeten nieuwe dingen gebeuren (Ronald Haanstra)

Toen zij met enkele vrienden in de tuin van nr. 6 nog even nakaartten over de zojuist afgelopen WK-voetbalwedstrijd, vloog er een steen rakelings langs het hoofd van één van de gasten. Omdat het niet de eerste keer was dat dit gebeurde, ontvlamde Ronald en sprong over de schutting. Hij achtervolgde twee jongens met katapult tot in de kamers van het kindertehuis, pakte hen vast en gaf hun duidelijk te verstaan dat hij zoiets niet weer duldde! Een half uur later belde de politie aan: ze had een klacht van mishandeling ontvangen en namen Ronald mee naar het bureau. Na drie uur wachten, kreeg hij de foto te zien van de toegebrachte "wond": een schaafplekje aan een been. Vrijwel direct daarna werd hij op vrije voeten gesteld. De stichting die het kindertehuis beheerde, was daarna opvallend voorkomend en alle opmerkingen van Marie Claire dan wel Ronald werden serieus genomen. Het belangrijkste resultaat was echter: nooit meer vliegende stenen in de tuin, dus hun twee kinderen konden daar veilig spelen!

Ze woonden aan de Laan van Meerdervoort, waar de drukte hun zoetjesaan te veel werd. Ze kenden het plein en liepen in 2002 op Funda toevallig tegen het aanbod van nummer 6 aan. Het pand maakte toen nog deel uit van het kindertehuis en de toestand van het onderhoud was niet optimaal te noemen. Op hun eerste etage had bijvoorbeeld de sanitaire unit voor het gehele huis een plaats gekregen. Vrijwel alles zou vervangen moeten worden, alleen de plafonds waren nog min of meer intact. Ze konden door alle rotzooi heen kij-

ken en zagen mogelijkheden om er iets moois van te maken. Een voordeel was dat eigenaar het pand heel graag op korte termijn kwijt wilde: dat scheelde in de prijs. De beslissing was dan ook snel genomen: binnen twee uur wisten ze dat dit project hun volgende onderkomen zou worden. Pas in augustus 2003 was het zover dat ze konden gaan wonen op de eerste en tweede verdieping; de benedenetage kwam pas daarna. Alle verbouwingen zijn uiterst smaakvol en met groot respect voor de oorspronkelijke bouw uitgevoerd. Het is weliswaar het laagste pand van het plein, maar het heeft wel de breedte van anderhalf herenhuis. Daardoor is het trappenhuis zeer breed opgezet, zo breed, dat je denkt dat er elk moment een freule naar beneden kan komen trippelen, uiteraard in een lange ruisende jurk en met een waaiertje decent voor haar mysterieuze glimlach. Toch jammer, dat Marie Claire en Ronald twee jongetjes hebben ...

Beiden zijn van huis uit bioloog, maar de wegen hebben na de studie sterk afwijkende lijnen gevolgd. Ronald is in de IT terechtgekomen als telecom/internetondernemer. Hij houdt zich sinds 1994 bezig met mobiele telefonie en sinds 2005 is hij serviceprovider. Op dit ogenblik steekt hij vrijwel al zijn tijd in het project om mobiele tv voor iedereen beschikbaar te maken. Hij mikt daarbij niet alleen op de particuliere telefoons, maar ook op displays in bus en auto. Hij geniet ervan druk bezig te zijn en nieuwe dingen te ontwikkelen. Marie Claire houdt zich op beleidsniveau bezig met gezondheidszorg. Zij werkt op het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en

Sport en houdt zich daar vooral bezig met de kwaliteitsbewaking van de zorg voor ouderen, gehandicapten en de gemeentelijke gezondheidsdiensten. Een baan die veel inspanning kost en waarvoor veel inspiratie nodig is, o.a. door de grote vraag of er ook op termijn nog genoeg mensen te vinden zijn die in de zorg willen werken.

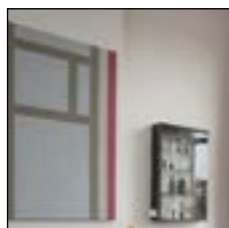
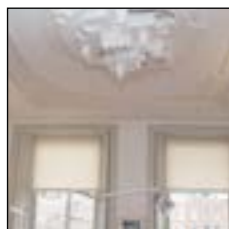
Hoewel zij dus in de laatste periode nauwelijks meer last hadden van de soms wel 23 bewoners van het kindertehuis, zijn ze toch blij dat de panden op dit moment worden verbouwd. Ze genieten erg van hun woonomgeving. Ronald is zelfs van mening dat het plein door de ovale vorm enkele graden warmer is dan de omringende straten: de wind van zee laat het plein links en rechts liggen. Daarnaast roemen beiden de nabijheid van de Reinkenstraat en de verbinding met het centrum. Maar zij zijn zich er terdege van bewust dat we in het huidige financiële klimaat de vinger aan de pols moeten houden als het gaat om de zorg voor monumenten en het algehele onderhoud van straatmeubilair en bestrating door de gemeente. Op hun verlanglijstje staat behalve het tegenhouden van een eventuele verbreding van de centrumring op de Waldeck Pyramontkade en Koningin Emmakade ook de aanplant van enkele grote bomen in het plantsoen door de gemeente. Zelf spreken ze de jongeren op de bankjes 's avonds wel aan op het opruimen van hun blikjes, glas en overige rommel!

Goed leven = wonen waar je je thuis voelt (Marie Claire de Vries)

Tekst: Marijke de Groot
Foto's: Robert Huiberts

Goed leven = leven in verbondenheid

Dat eerst de parterre op nummer 7 moest worden ingericht, was duidelijk: daar kwam de tandartspraktijk en daar moest dus ook het inkomen vandaan komen. Maar ... op de woonetage was de overheersende kleur roze en een lambrisering met fleurs de lys was ook niet echt waar Marion de Korte zich in thuis voelde, net zomin als de zwaar rode pluche vloerbedekking van de trappen. Zoiets is des te begrijpelijker als je rustige aardekleuren prefereert en als het plafond zodanig gedecoreerd is, dat de wanden eigenlijk niets terug mogen zeggen. Dus moest er in 2004 ook direct iets gebeuren op de eerste etage; toch heeft ze nooit gedacht "Was ik er maar nooit aan begonnen". De werkzaamheden zelf uitvoeren was geen optie, daarvoor legt het beroep van tandarts een te grote claim op de beschikbare tijd. Dat wist ze overigens al jaren want na de afronding van haar studie tandheelkunde in 1979 werkte ze jarenlang in een praktijk in Rotterdam en daarna in Utrecht. Maar met een nieuwe liefde in haar leven bleek een verhuizing naar Den Haag voor de hand te liggen. De eerste Haagse praktijk die Marion bestierde, was gevestigd in Scheveningen, maar die ruimte was te klein en er was in de Stevinstraat bovendien geen mogelijkheid om de buitenlucht naar binnen te halen, terwijl ze nu alleen maar de tuindeuren hoeft te openen om de frisse bries te voelen als de zon schijnt en de verbinding met de natuur vanzelf tot stand komt, zeker als ook de vogels kwetteren. Daarom was dit pand perfect geschikt voor haar. Natuurlijk kende ze het plein al; de architectuur sprak/spreekt haar aan, maar nog meer de ovale vorm ervan waardoor de weidsheid goed tot haar

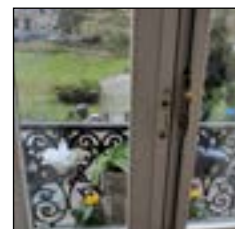
recht komt. Dat je door de ligging van het plein gemakkelijk zowel in het centrum als in de duinen of op het winterse strand bent, is natuurlijk ook een pre, maar nog belangrijker is het feit dat je vanuit je eigen kamers zoveel lucht kunt zien. Ook haar burens zijn bijzonder: aan de ene kant een zaal waar driemaal per week voornamelijk Molukse mensen samen uiting geven aan hun godsdienstige gevoelens. Op de etages daarboven wonen mensen van ambassades en aan de andere kant was er - één huis verder - het kindertehuis. Marion stoorde zich in het verleden vaak aan de manier waarop er gesproken werd over de overlast die de bewoners zouden veroorzaken. Dat getuigde van weinig inlevingsvermogen met deze emotioneel beschadigde kinderen: het opleggen van eigen denkbeelden aan anderen en plakken van etiketten is haar ten enen male vreemd. Zo ergert ze zich ook niet bijzonder aan de groepen jongeren die zich in de zomer bij de bankjes in het plantsoen verzamelen en die na hun vertier elders, weer bij elkaar komen om nog even na te kletsen. Natuurlijk wordt daardoor de avondrust verstoord, maar deze jongeren moeten toch ergens een plek hebben om samen te zijn. Men moet elkaar de ruimte geven om te leven. Dat het plantsoen ook gebruikt wordt door gezinnen om te picknicken en om allerlei spelletjes te doen, vindt ze helemaal geweldig. Als de borders en de bosschages wat weliger waren, zou het dorpsgevoel zelfs versterkt worden. Naast de werkzaamheden in haar deeltijd-praktijk besteedt Marion veel tijd aan de studie kunstgeschiedenis in Leiden waar ontzettend veel meer

tijd in is gaan zitten dan ze voor mogelijk had gehouden. Geschiedenis in het algemeen heeft ze altijd al interessant gevonden, maar door haar partner, die beeldend kunstenaar is, is het verlangen ontstaan meer van de geschiedenis van de kunst te weten. Het is een fantastische studie, daarom houdt ze het na drieënhalf jaar nog steeds vol en weet ze zeker dat ze de opleiding zal afmaken. Jezelf blijven ontwikkelen is voor haar vanzelfsprekend, ook al kost het behoorlijk wat inspanning. En dat alles terwijl ze al zoveel tijd kwijt is aan het bijhouden van alle administratieve en aanverwante bezigheden, opgelegd door voorschriften van de overheid. Voeg daaraan toe de concentratie die nodig is bij het uitvoeren van haar professionele taken, de tijdsdruk alsook het bijhouden van vakkennis; dit alles vereist een grote discipline en vraagt om een ijzeren conditie. Voor dat laatste gaat ze zelfs met enige regelmaat naar de sportschool. Ze heeft verbondenheid hoog in het vaandel en ervaart die vooral in de kring van vrienden en familie: samenzijn, discussiëren, samen eten en drinken, dingen ondernemen en veel lachen. Elkaars zorgen delen is erg belangrijk, maar ook gezamenlijk genieten van de mooie momenten.

Tekst: Marijke de Groot
Foto's: Robert Huiberts

12C

Goed leven = iets zinvol bijdragen aan de maatschappij

Je weet dat het nieuw is, maar zo voelt het niet: appartement 12c van Robert van der Have bevat een smaakvol negentiende-eeuws interieur in een zeer moderne en comfortabele 21ste-eeuwse uitvoering. De sierlijst en deuren inclusief de kozijnen doen heel origineel Couperiaans aan. Zijn boekenkasten en kunstwerken vullen dat interieur wondermooi aan. Een mengeling van klassiek en modern die weldadig aandoet: hier woont een man met smaak en een grote voorliefde voor kunst. En dan te bedenken dat het pand waarin zijn appartement zich bevindt, helemaal gestript werd. Er zijn zelfs nieuwe balken geplaatst. Een compliment voor de architect. Terwijl de afwikkeling voor de andere kopers van dit appartementencomplex niet zo fortuinlijk verliep, ontstond Robert financieel de dans: hij had haast met de oplevering en zijn dringend verzoek werd ingewilligd vóór het faillissement van de projectontwikkelaar werd uitgesproken.

Dat hij in 2001 het complex binnenliep, was toeval. Na een feestelijke borrel in Pulchri de dag ervoor, ging hij niet rechtstreeks terug naar zijn woonplaats Parijs. Hij logeerde nog een extra nachtje bij vrienden en maakte de zaterdag erop een wandelingetje om het hoofd helemaal helder te maken. In het complex hield men open huis en Robert viel meteen voor de afwerking van de al gerealiseerde ruimtes en voor het uitzicht. Dat was heel anders dan op het Noordeinde, waar hij voorheen had gewoond. De rust van het plein deed hem denken aan die van de Parijse cour waar hij drie jaar naar volle tevredenheid domicilie had gehouden: in een drukke stad maar

met de rust van buiten.

Het uitzicht vanuit zijn woonkamer is erg prettig, niet alleen zijn de gevels een lust voor het oog, ook in de borders komen steeds meer planten op en de rozenborders zijn een ware aanwinst. De weidsheid en de vorm van het plein leiden ertoe dat je wel mensen ziet, maar dat je niet bij elkaar naar binnen kijkt. Dat de bewoners trots zijn op hun woonomgeving en die willen beschermen, blijkt wel uit het feit dat de banieren die het belendende pand ontsierden, na even aandringen al binnen tien dagen werden verwijderd. Een nadeel is dat binnen het appartementencomplex de sociale cohesie steeds meer verloren gaat t.g.v. de bewoning door ex-pats: het thuisgevoel verdwijnt. Zongenieters en picknickende mensen horen bij de toegankelijke uitstraling van de plantsoenen. Op voetballers heeft hij het niet zo. Een stille wens, waarvan hij weet dat die waarschijnlijk een wens zal blijven: het bruggetje terug op het middendeel van het plein. Maar het meest bijzondere aan deze plek is dat je op heldere nachten vanuit het raam van de woonkamer sterren kunt zien, niet zoveel als elders maar toch!

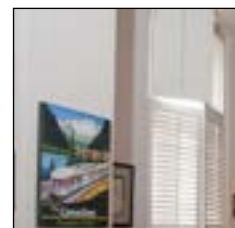
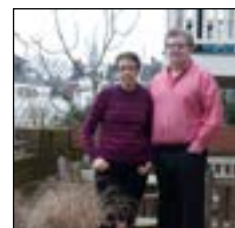
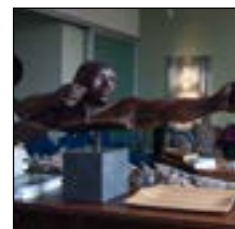
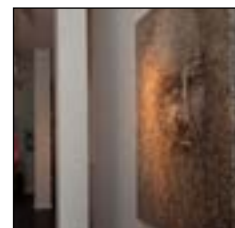
Robert werkt al sinds 1978 op het ministerie van Financiën, waar hij terecht kwam na zijn studies Nederlands recht en fiscaal recht. In de eerste jaren op het ministerie hield hij zich vooral bezig met successie- en vermogensbelasting. Na zijn specialisatie internationaal fiscaal recht werd hem gevraagd voor de OESO in Parijs te komen werken, een kans die hij graag aangreep om zijn horizon te verbreden: hij moest met alle lidstaten onderhandelen en vloog daarbij de hele wereld

over. Na drie jaar werd hij gevraagd terug te keren naar Den Haag als hoofd van de afdeling Europa tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie alsmede in de voorbereidende fase daarvan. Later is hij belastingverdragen gaan onderhandelen. Dat betekende weer veel reizen. Hij heeft in al die jaren een grote expertise opgebouwd in het resultaatgericht onderhandelen, het wisselgeld wordt daarbij bepaald op politiek niveau. Van al zijn reizen is Robert het verblijf in Abu Dhabi het meest bijgebleven: de rust en de veiligheid waren een weldadige ervaring. Er is geen criminaliteit, want alle oorspronkelijke bewoners werken op hoog niveau en voor de “dagelijkse werkzaamheden” worden Indonesische en Filippijnse gastarbeiders ingevlogen, die redelijk worden betaald. Maar bij overtredingen worden ze op transport gezet naar het land van herkomst. Nu is Robert plaatsvervangend directeur en verantwoordelijk voor de wetgeving op het gebied van de directe belastingen; een zeer politiekgedreven baan. Zijn favoriete stad in Europa is Venetië waar hij ook zijn 60^e verjaardag vierde. Als hij niet op reis is, vult hij zijn vrije tijd graag met lezen, waarin hij een balans vindt tussen fictie en non-fictie. Hij leest met plezier Bolkesteins ‘Intellectuele verleiding’ maar ook de Japanse leefwereld uit het werk van Murakami boeit hem buitensporig. Ook de boeken van Iris Murdoch blijft hij lezen en herlezen ...

Tekst: Marijke de Groot
Foto's: Maarten de Haas

Goed leven = leven in een ruim huis met geschiedenis

De voordeur is loodzwaar daarom is de wereld waarin je binnentreedt, waarschijnlijk extra licht: strakke wanden en plafonds, rechte trappen en zodra je het appartement van Guy en Caroline binnenkomt: een zee van ruimte. Die voordeur deed denken aan 'my home is my castle' wat niet zo gek is bij deze pleinbewoners: ze komen oorspronkelijk uit het Verenigd Koninkrijk. Toch voelen ze zich volkomen thuis in de stad. Het is als leven op een dorp, beschaving is belangrijk, de musea en galleries, de winkels, maar ook de vele talen die je in Den Haag hoort en het gevoel van ruimte dat je ervaart, ruimte om te ademen. In Londen is dat laatste vaak een probleem door de smog en de drukte, ook is het openbaar vervoer hier efficiënter door de omvang van de stad en je bent hier niet uren kwijt om een parkeerplek voor je auto te vinden of je auto terug te vinden na een nacht parkeren.

Het plein geeft je een lui gevoel door het prachtige uitzicht en het terras aan de achterzijde van het appartement. Ook de voortdurende aanwezigheid van vogels versterkt het "dorpsgevoel" van Caroline, terwijl de ongelijke stenen in het trottoir aan de plantsoenzijde Guy doen denken aan de bestrating uit zijn jeugd.

Al meer dan zestien jaar zijn Guy Carmichael en Caroline Baker met elkaar getrouwd, maar door hun beider werkzaamheden leven ze pas sinds 2009 permanent samen. Guy heeft zijn jeugd en studentenjaren doorgebracht in Glasgow en hij kwam na zijn studie Manufacturing Sciences and Engineering in 1983 in Nederland terecht met het idee van daaruit na verloop van tijd verder uit te zwermen over de aardbol. Dat is er niet van

gekomen: hij werkt nu al 28 jaar in Nederland bij het Europees Octrooibureau in Rijswijk, waar hij inmiddels diverse functies heeft gehad. Caroline werd geboren in Londen, maar ze heeft de eerste acht jaren van haar leven in Griekenland en Uganda gewoond. Toen zij met haar familie terugkeerde naar Engeland, ging ze daar naar school en vervolgens studeerde ze History and Latin. Daarna werkte ze voor verschillende financiële bedrijven in Londen. Zo werkte ze bij de ABN-Amro van 2001 tot 2008, deels in Londen en deels in Nederland.

In die periode was de geringe oppervlakte van hun appartement aan de Prinsestraat geen enkel probleem: een groot deel van de tijd bracht Caroline in Londen door. Toen zij echter een functie aanvaardde bij de ING in het Beatrixkwartier – ze werkt daar op de Human Resource afdeling van het Investment department – werd het hoog tijd om te zien naar een wat groter behuizing. Omdat het wonen in het centrum hun uitstekend beviel, keken zij eerst in die omgeving rond. Vooral de levendigheid van Prinsestraat en het Noordeinde met zijn vele restaurants en bars sprak hen aan. Maar het pakhuis van vijf etages aan de Oude Molstraat/ Molenstraat (elke verdieping één kamer) was het niet, evenmin het huis aan de Toussaintkade met de te lage deuren. Toen zij echter in Hetty Bennema's stoeltjes plaatsnamen en naar buiten keken, voelden ze direct dat het Sweelinckplein hun plek was.

Ze hebben het appartement fantastisch ingericht: overal vind je kunstvoorwerpen, je komt echt ogen te kort, van de pointillistische schildering

van Leonardo da Vinci die je aankijkt zodra je binnenkomt tot de houten man Tim. Zij ervaren dan ook een wandeling over het Noordeinde als een voortdurende verleiding: al die galleries doen een constante aanslag op hun budget. Maar ze genieten ook van de rode baksteen en de lichte strips van de gebouwen op het plein, elke gevel een beetje anders maar toch in dezelfde stijl, dat zorgt voor harmonie.

Natuurlijk zijn er kleine ergernissen, zoals dat jongetje dat op zondag de hele morgen op zijn skateboard heen en weer rijdt over de stoep en het fietsslot dat maar aan het hekwerk blijft hangen, maar ze maken zich meer zorgen over de ontwikkeling van de Centrumring: gaan die eventuele verkeersaanpassingen onze pleinrust verstoren? Ze hopen echter op het gezond verstand van de autoriteiten: zij zullen toch wel de historische waarde van plein en woningen beschermen?

De docenten

Marijke de Groot en Roel Manders zijn geboren en getogen Hagenaars. Zij hebben ook niet de behoefte om als pensionado's een rustiger oord op te zoeken. In tegendeel: zij houden van Den Haag en maken regelmatig lange wandelingen door de wijken om zo met eigen ogen te zien hoe de stad zich ontwikkelt. Ook hun werkzame leven heeft zich in Den Haag afgespeeld en wel op het Segbroekcollege, maar voornamelijk op het Daltoncollege. Daar hebben ze elkaar in 1977 leren kennen. Marijke was er docent Nederlands, Roel gaf wiskunde. De vonk tussen hen sloeg over toen ze in 1989 met een aantal collega's en 80 leerlingen afreisden naar Canada in het kader van een uitwisselingsprogramma.

Voor Marijke was het beroep van leraar eigenlijk een roeping. Als oudste gaf zij al 'les' aan haar zes broertjes en zusjes. Roel koos voor het leraarschap om zo uit militaire dienst te kunnen blijven. Na 8 jaar lesgeven was hij 'vrij man', maar zijn kennis en ervaring in wis- en natuurkunde bleek in dit snel ontwikkelende vakgebied verouderd. Daardoor had hij op de arbeidsmarkt weinig andere mogelijkheden. Een drama vond Roel dat niet: hij was van het schoolleven gaan houden en kon extra ambitie kwijt in de schoolleiding. Ook voor Marijke was dit het geval. Uiteindelijk heeft Roel tot zijn 68^e les gegeven. Het meest genoot hij van de lessen in 'wiskunde D', alleen voor de exactelingen.

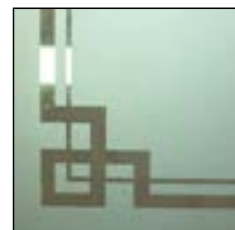
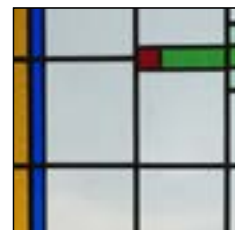
Als docenten hadden ze lange vakanties. Die werden meestal voor meer dan de helft besteed aan trektochten door Zuid Europa. Nooit gepland, altijd met de tent. Die reizen werden door Roel in zwart wit vastgelegd. In de doka bewerkte hij de

foto's tot een meer dan standaard vakantierapportage.

Na jaren wonen in een somber huis in de Danckertsstraat, zochten Roel en Marijke een zonniger plek. Dat werd Sweelinckplein 16, precies het huis dat zij zochten. Door de ligging nabij de hoek is het huis niet dwars op maar evenwijdig aan de straat gebouwd. De woonvertrekken zijn daardoor bijzonder zonnig en licht. In 2002 trokken zij er in. Het was toen nog een armetierige bende. Veel oude details waren vernield of weg getimmerd. Muren bekleed met tegels, gipsplaten en daar overheen weer schrootjes. Weinig liefde voor het huis en veel lelijkheid in de aankleding. De vorige eigenaar woonde er met zijn twee zoons, van wie er één slangen hield. Toen Marijke en Roel het huis bezichtigden, zat een zoon in zijn kamer wat met een pistool te spelen. Geen klapper pistool, zo ondervonden Roel en Marijke later bij het opknappen van het huis en her en der de kogeltjes van het luchtdrukpistool uit de muren moesten verwijderen. Dat opknappen hebben zij bijna helemaal zelf gedaan, inclusief het restaureren van details, zoals de kopjes boven de schouw. En dat zonder noemenswaardige kluservaring of een aan de bouw gerelateerde opleiding. Het werd een project van vier jaar. Het gezegde 'oefening baart kunst', is hier wel heel erg van toepassing. Het resultaat mag er zijn.

Roel en Marijke voelen zich erg betrokken bij het plein en zijn actief bij de activiteiten van de Vrienden van het Sweelinckplein. Marijke is leider van de leesclub en Roel van de kookclub. Wat

hen betreft zou er nog een activiteit bij kunnen in de vorm van een lezingencyclus, verzorgd door pleinbewoners die vertellen over hun vak. Wat betreft de inrichting van het plein zouden de uiteinden wat meer parkachtige beplanting mogen krijgen. En ook zij willen een parkeergarage onder het plein.

Goed leven = harmonie

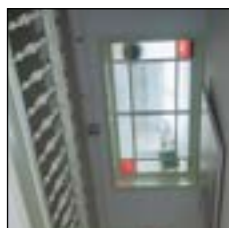
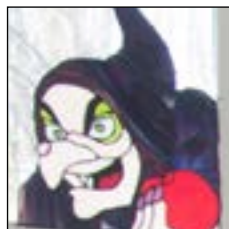
“Alleen tussen zes plankjes verlaat ik dit huis”, heeft ze me al enkele malen verzekerd. Dat is een opmerkelijke uitspraak voor iemand die hier weliswaar al bijna dertig jaar woont maar blijkens haar verhaal een nogal turbulent verhuisleven heeft geleid. Ineke kwam in 1983 op nummer 17 wonen samen met haar zoons Joost en David. Nu woont ze zelf op de eerste etage van het bovenhuis, terwijl de verdiepingen daarboven onderdak bieden aan dochter Anne en haar zoon Tomas. Het was trouwens Joop Polder, haar zwager, die Ineke Vijgeboom attent maakte op het wellicht beschikbaar komen van het huis. Ze trok de stoute schoenen aan en stapte naar de eigenaar, een oude dame die diverse huizen verhuurde. Ze werd gekeurd en goed bevonden... In de loop der jaren had ze nogal wat steden en plattelanden gezien: het woonavontuur begon al in de Tweede Wereldoorlog toen ze met haar ouders vanuit Zandvoort naar Apeldoorn moest verhuizen omdat hun huis in Sperrgebied kwam te liggen. De volgende ‘halte’ lag in Zeeland, in Zeeuws-Vlaanderen. Toen ze aan haar ‘volwassen’ leven begon, startte ze met man inwonend in Den Haag in de Bankastraat, zo ging dat toen. Daarna was er een eigen huisje in de Kazernestraat. Na haar scheiding vertrok ze met drie kinderen naar Drenthe, waar ze voor één jaar een boerderij kon huren. Vervolgens vond ze onderdak in Amsterdam, in het hotel van haar broer en ze woonde daarna op nog twee andere adressen in Amsterdam. In die stad is ze ook begonnen met de opleiding aan de sociale academie. De advertentie die haar in 1980 definitief terugvoerde naar Den Haag vroeg een maatschap-

pelijk werker. Ze solliciteerde en werd aangenomen. Een onderdak vond ze letterlijk aan de rand van de stad, in Isabellaland. Wat deze odyssee heeft opgeleverd: de overtuiging dat je je overal thuis kunt voelen en dat het koesteren van stevige topografische wortels niet noodzakelijk is. Ze werkte met veel plezier bij de Sociale Dienst totdat de computer zijn intrede deed. In plaats van mens-centraal te werken kwam de dossiervorming hoog in het vaandel te staan. Dat was een ontwikkeling waar ze zich niet prettig bij voelde. Voor haar kwamen – en komen trouwens nog steeds – de mensen op de eerste plaats. Dit echte werk raakte ondergesneeuwd door de al te enthousiaste omarming van de moderne techniek. Toen ze rond haar zestigste jaar de mogelijkheid kreeg te stoppen, greep ze die kans met beide handen aan. Niet dat ze daarna op haar lauweren ging rusten, zo zit Ineke niet in elkaar! Al snel sloot ze zich aan bij de organisatie OBV (Ontmoeting Buitenlandse Vrouwen) waar ze nieuwgekomen vrouwen begeleidde, zowel op het gebied van taalverwerving als wegwijs maken in de Nederlandse maatschappij. In een later stadium begeleidde ze ook nieuwe begeleiders. Heel bijzonder vond ze dat er lessen konden worden georganiseerd in de moskee aan de Van der Vennestraat. Ze is ervan overtuigd dat er in die jaren goed werk is verricht. De resultaten waren zo succesvol, dat de gemeente er haar oog op liet vallen. Het gevolg laat zich raden: het project werd overgenomen en vervolgens is het geheel een zachte dood gestorven in bureaucratische watten.

Toen Ineke nog dagelijks op de fiets naar de Sociale Dienst reed, kende ze eigenlijk niemand op het plein met uitzondering van Joop en Paul uiteraard en mevrouw Riemstra die altijd op de stoep stond om met iedereen een praatje te maken. Pas door de dreigende komst van de voetbalkooi is er een soort gemeenschap ontstaan. Een heel positief verschijnsel, wel jammer dat sommige mensen snel oordelen over andere. Vaak lukt het haar de oren op dat moment te sluiten, maar niet altijd. Ze is van mening dat ieder mens recht heeft op persoonlijke invulling van zijn leven en vindt dat anderen zich daar verre van moeten houden. Ook zij bemoeit zich alleen maar met mensen als die dat op prijs stellen. “Als je geen zin hebt om iedereen te groeten, hoeft je dat heus niet te doen”, heeft ze eens opgemerkt tegen een pleinbewoner die zich in de tijd van gemeenschapsvorming zorgen maakte over het verlies aan anonimiteit. Ze geniet van de vorm van het plein, maar meer nog van de gezamenlijke pogingen het onderhoud zelf op peil te houden. Dat versterkt mede de betrokkenheid en misschien komt hier ook een calvinistisch trekje naar voren: zelf verantwoordelijkheid nemen voor je omgeving, voor zowel zaken als mensen.

Goed leven = gezond genieten van het gezelschap van vrienden en van rust

Op zijn zeventiende woonde Roger in Benoordenhout, maar op een mooie dag zat hij op een van de bankjes op het Sweelinckplein en zei tegen Chantal, een vriendin: "Hier ga ik wonen". OK, het heeft even geduurd maar sinds 2002 woont hij echt op nummer 18, samen met Harry Rensen. Achter één voordeur hebben zij ieder een appartement.

Roger de Boer komt uit een familie van mediums en heeft dit dus goed voorspeld. Hij studeerde in Amsterdam Europese studies en is lang in die stad blijven wonen. Maar zijn werk was in Den Haag en zijn vriend Harry ook, dus op een gegeven moment lag de verhuizing naar de hofstad voor de hand. Roger bewoont de eerste etage van nr. 18, helemaal ingericht naar zijn smaak met een overvloed aan Indische voorwerpen, die voor hem belangrijk zijn omdat zijn familie in Nederlands-Indië zoveel is kwijtgeraakt, dan wel heeft moeten achterlaten.

Voorheen woonde Harry op het Groenewegje en toen er sprake was van Rogers verhuizing naar Den Haag, hebben ze rondgekeken in o.a. de Schuytstraat en het Huygenspark, maar toen Roger viavia hoorde dat Sylvia en Hans hun bovenhuis aan het Sweelinckplein wilden verlaten, gingen ze kijken. Ze besloten al snel dat dit pand het zou worden. Mevrouw Riemstra had vlak voor hun komst Rogers etage verlaten om bij haar dochter in België te gaan wonen. Uit heimwee is ze teruggekeerd naar Den Haag en heeft in het verzorgingstehuis om de hoek gewoond. Roger is daar nog wel bij haar op bezoek geweest. Hij

weet dan ook dat er veel Indische mensen op het plein hebben gewoond in het verleden. De tweede bewoner van het pand was de heer Jan Frederik Wilhelm Wesfels, gepensioneerd resident van Celebes. Misschien is dat wel wat hem al die jaren geleden onbewust leidde: 'thuiskomen' in die Indische sfeer.

Roger en Harry houden van het ruimtelijke van het plein, al had Harry het pand nog liever aan een gracht zien staan. Ze genieten van de vriendelijkheid van de bewoners en van de reuring in de zomer als zowel jong als oud het veld gebruiken als een soort Vondelpark in het klein. Harry ervaart de Reinkenstraat als prettig kneuterig dorps en deze winkelstraat doet Roger denken aan de Van Hoytemastraat in de 60/70-er jaren. Zij vinden het prettig dat het Gemeentemuseum zo dichtbij is. Vanaf hun zolderetage kunnen ze de skyline van Den Haag zien, ook dat is een cadeautje! Zij verbazen ze zich over het feit dat het pand van John op nr. 20/21 verbouwd kon worden tot appartementen, waarbij de originele indeling en allerlei stijlelementen verloren gingen, zonder dat Monumentenzorg ingreep. Ze hechten aan de oorspronkelijke staat van gebouwen en wegen: als het even zou kunnen, willen ze graag de brug in het midden van het plein terug.

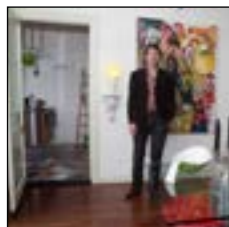
Roger werkt op het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en begeeft zich op het snijvlak van beleid en uitvoering. Van Europese themajaren tot nationale arbeidsveiligheid. Daarnaast volgt hij in de schaarse vrije tijd studies

tot senior communicatieadviseur en intuïtief coach.

Beiden maken graag uitstapjes en gaan graag op vakantie naar verre oorden. De hartsvriendin van Roger en de middelbare schoolvriend van Harry werken in de diplomatieke dienst over de hele wereld. Dat stimuleert hun reislust en zo komen ze weer tot rust!!

Goed leven = gezond genieten van het gezelschap van vrienden en van rust

Voorheen woonde Harry Rensen op het Groenewegje en toen er sprake was van Rogers verhuizing naar Den Haag, hebben ze rondgekeken in o.a. de Schuytstraat en het Huygenspark. Sinds 2002 woont hij op nummer 18, samen met Roger de Boer. Achter één voordeur hebben zij ieder een eigen appartement: Roger woont op de eerste etage en Harry op de tweede. Dit is het eerste huis waarin Harry woont, dat voorheen bewoond werd door andere mensen. Vóór 2002 betrok hij steeds een "nieuw" appartement. Nu, na 10 jaar, heeft hij eindelijk het gevoel dat de 'geest' van de vorige bewoners Sylvia en Hans is verdwenen.

In het trappenhuis dat ze uiteraard delen, zie je de weerslag van hun beider interesse: diverse heiligenbeelden, wierookvaten, wijwaterbakjes, rozenkransen en andere religieuze paferalia sieren wanden en kasten.

Op zijn etage woont Harry in een strak modern interieur. Hij houdt van licht en ruimte en dat zie je overal in zijn kamers. Zijn keuken is ook een belangrijke plaats in huis: hij houdt van koken en daarna natuurlijk lekker eten! Hij heeft net als Roger gestudeerd, maar dan in Rotterdam. Zijn studierichting was organisatiesociologie.

Opmerkelijk is dat hij bij aanvang van zijn studie in 1981 voor het eerst sinds zijn kleuterjaren bij zijn ouders ging wonen. Zijn vader stopte toen met de binnenvaart en vestigde zich aan de wal. Tussen zijn zesde en achttiende jaar verbleef Harry op diverse internaten. Daar heeft hij geleerd

zich uit zelfbehoud op te stellen als een kameleon en vooral niet op te vallen in de groep. Pas veel later kwam het besef dat hij zichzelf mocht zijn: een laatbloeiër, dus.

Harry werkt net als Roger voor de rijksoverheid, hij is net overgestapt van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu naar Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Bij het Shared Service Centrum ICT Den Haag is hij directieadviseur. De komende jaren wordt daar ict rijksbreed gebundeld. Niet dat hij zich bemoeit met de inhoud daarvan, maar de mensen en de organisatie vormen zijn zorg.

Roger en Harry houden van het ruimtelijke van het plein, al had Harry het pand nog liever aan een gracht zien staan. Ze genieten van de vriendelijkheid van de bewoners en van de reuring in de zomer als zowel jong als oud het veld gebruiken als een soort Vondelpark in het klein. Harry ervaart de Reinkenstraat als prettig kneuterig dorps en deze winkelstraat doet Roger denken aan de Van Hoytemastraat in de 60/70-er jaren. Zij vinden het prettig dat het Gemeentemuseum zo dichtbij is.

Vanaf hun zolderetage kunnen ze de skyline van Den Haag zien, ook dat is een cadeautje! Zij verbazen ze zich over het feit dat het pand van John op nr. 20/21 verbouwd kon worden tot appartementen, waarbij de originele indeling en allerlei stijlelementen verloren gingen, zonder dat Monumentenzorg ingreep. Ze hechten aan de oorspronkelijke staat van gebouwen en wegen: als

het even zou kunnen, willen ze graag de brug in het midden van het plein terug.

Beiden maken graag uitstapjes en gaan graag op vakantie naar verre oorden. De hartsvriendin van Roger en de middelbare schoolvriend van Harry werken in de diplomatieke dienst over de hele wereld. Dat stimuleert hun reislust en zo komen ze weer tot rust!!

Goed leven = dingen doen met gedrevenheid

Naarmate de organisatie en de omvang van de school groter werd, werd het enthousiasme om leerlingen Engels te leren kleiner. Cees de Bondt vond het dan ook geen straf dat hij een aantal jaren geleden de kans kreeg zich volledig op zijn hobby te storten. Zijn belangstelling richt zich op de geschiedenis van de tennissport. Het eerste boek dat hij daarover publiceerde "Tennis in Nederland tussen 1500 en 1800" kostte hem zo'n 7 jaar aan onderzoek. Ook de tweede publicatie over de tennissport in het Italië van de Renaissance kostte hem 7 jaar tijd, hoewel hij zich nu volledig kon wijden aan de zoektocht naar bronnen via de computer, in de Koninklijke Bibliotheek en elders.

Hij heeft zelfs drie jaar lang privé-onderricht Italiaans gevolgd: als je mensen in het buitenland laat merken, dat je je best doet hun taal te spreken en te verstaan, gaan de deuren nu eenmaal wijder open dan anders het geval is. Zijn object van studie is ditmaal het schilderij van een Caravaggist, een verbeelding van het klassieke verhaal van Hyacinthus en Apollo; een tennisracket in dit tafereel zou wellicht een verwijzing kunnen zijn naar de moord van Caravaggio op een opponent: een uitloeijsel van een dramatisch verlopen tennispartij? Ter inspiratie hangt een reproductie van het schilderij in zijn keuken, maar niet alleen in het keukendeel van het souterrain op 19A vind je voorbeelden die samenhangen met de hobby die Cees met grote passie beoefent, ook in het woongedeelte hangen diverse afbeeldingen van oude kaatsbanen. Het oorspronkelijke tennis, Real Tennis, vroeg om stevige muren en een schuin geplaatst dak, omdat de ballen massief waren en

dus aan omstanders en voorbijgangers ernstige verwondingen konden toebrengen. Het was in vroeger tijden een wijd verbreide sport: het Jeu de Paume was van oorsprong een complex van twee kaatsbanen - twee van de 200 in het Parijs van rond 1600 -, maar ook in Nederland werd de sport hartstochtelijk beoefend, o.a. door de prinsen van Oranje. Op het Binnenhof is een gedenkplaat te vinden bij de oude boom links achter de Ridderzaal, waarop staat vermeld dat hier één van de oudste kaatsbanen van Nederland lag; een andere was gesitueerd op het Buitenhof. Al sinds 1740 worden overigens de wereldkampioenschappen Real Tennis gehouden, ook dit jaar weer, in Engeland uiteraard, de bakermat van vele racketsporten, zo ook van deze.

Is Cees een mens met een passie, ook de plek waar hij woont, heeft heel wat hartstocht gekend. Toen hij in 1980 het souterrain kocht, kostte het Cees enige moeite de mogelijkheden van de ruimte te zien: de wanden waren zwart geverfd en bekleed met houtwol, een deel van de vloer was als een soort podium verhoogd en het plafond verlaagd i.v.m. de geluidsisolatie. De eigenaar van bel-etage en souterrain, Albert Schönberg, had er samen met Michel Damen een studio ingericht. In de zeventiger jaren was daaraan grote behoefte: Den Haag kende honderden bands die allemaal met een plaat een gooi naar de roem wilden doen. Hans Vermeulen produceerde in deze Rainbowstudio van 1973 tot ongeveer 1977 de platen van o.a. Beehive, Solution, Tee-Set, Sandy Coast, The Motions, The Jumping Jewels, maar ook die van Anita Meyer, Erik Tielman en één plaat van de jazzsaxofonist

Piet Noordijk.

Maar al eerder was het souterrain een speciale plek: in de jaren '50 is er een schedel te voorschijn gekomen vanonder de vloer van de hal. Eind jaren '40 en begin jaren '50 waren veel teleurgestelden uit Nederlands Indië naar Den Haag gekomen. Een aantal van hen verenigde zich in de beweging IBB (Indonesia Belakang Belanda) die het nieuwe en dus fragiele bewind in Indonesië d.m.v. een staatsgreep gewapenderwijze omver wilde werpen. Toen het lichaam van de Raden Mas Adiningrat, een anti-Nederlandse activist, op het rangeerplatform van station Hollands Spoor werd gevonden, doorzochten BVD en de politie zijn woning, het souterrain Sweelinckplein 19A, op zoek naar wapens. De vloer van de hal bleek onlangs vervangen, waarop men die openbrak en een schedel vond. Het bleek die van Pieter Erberfeld, een avonturier die in 1722 een poging had ondernomen het Nederlandse bewind te verdrijven. Die poging mislukte en zijn witgekalkte schedel werd gespietst op een speer eeuwenlang als afschrikwekkend voorbeeld in Djakarta tentoongesteld. Hoe die schedel hier terecht kwam, is een raadsel, maar de oude man ontleende aan het bezit ervan een zekere autoriteit: men noemde Erberfeld immers de 'Vader van de Revolutie'. Na een grondige opknabbeurt in het Museum voor Volkenkunde werd de schedel geretourneerd naar Djakarta ...

Tekst: Marijke de Groot
Foto's: Jac Mostert

Goed leven = in stilte de geest scherpen

Als kleuter kwam hij met zijn ouders en kleine zusje op nummer 24 wonen; het is 1938. Of het plein er wezenlijk anders uitzag dan nu, kan Pedro van Hoek niet zeggen: hij woonde er. Wel weet hij nog dat er op straat gespeeld kon worden, omdat er geen auto's geparkeerd stonden. Gedurende de Tweede Wereldoorlog werd er een schuilkelder half ingegraven in het gras van het plantsoen, zodat voetballen daar lastig was, bovendien hingen er op het hek bordjes 'verboden voor joden'. Hij denkt nog weleens aan dat joodse meisje bij hem op de lagere school, dat op een gegeven moment verdwenen was... Maar ook aan een meisje uit een NSB-gezin dat door vele klasgenoten werd gepest. Ook herinnert hij zich nog dat een jongetje zomaar werd doodgeschoten door een Duitser, omdat hij stond te kijken naar mensen die de houten bielzen tussen de tramrails op de kade vandaan haalden. Maar vooral de verhalen van bij hen ingekwartierde parachutisten aan het begin van de oorlog staan hem nog voor de geest; die moesten als onderdeel van hun opleiding in het abattoir werken om te wennen aan het doden van mensen. Regelmatig loeide het luchtalarm en klonk het geluid van de lancering van V2's: een luide knal liet de ruiten rinkelen door de onderdruk. Dan werd het spannend, omdat de projectielen wel eerst rechtstandig de lucht ingingen, maar vervolgens zomaar een baan zochten en dat was lang niet altijd in de bedoelde richting. Daarvan getuigen bijvoorbeeld de later opgevulde lege plekken in de Riouwstraat. Na de bevrijding organiseerde de OVRO in de Reinkenstraat grote feesten met optochten. Eén van zijn Indonesische

vriendjes uit de Obrechtstraat, Agoes, liep in zo'n tocht mee met het bord "Ook Indië moet vrij", wat door de omstanders heel anders werd opgevat dan het vriendje bedoeld had. In de gesprekken met die jongen is Pedro's fascinatie voor de koloniale rol van Nederland aangewakkerd, een onderwerp dat hem al langer bezighield omdat zijn moeder haar hele jeugd in Insulinde had doorgebracht. Op het christelijk gymnasium op de hoek van de Sweelinkstraat en Groot Hertoginnelaan maakte Pedro kennis met jongens die worstelden met de vraag of je van Jezus ja dan nee naar de bioscoop mocht. Dat was een heel andere kijk op het leven dan hij tot nu toe had meegekregen. Die ervaring vormde mede de basis voor Pedro's begrip voor een diversiteit van levensopvattingen. Een andere herinnering: tijdens een excursie met zijn gymnasiumklas naar Duitsland viel hem op dat veel leerlingen tijdens het 'Vrij tekenen' Barbarossa tekenden, een mythisch figuur wachtend in een grot tot hij in actie moest komen om Duitsland te hulp te schieten in een echt ernstige situatie. De oorlog en het voorspel daartoe hadden dus ook in Duitsland grote – ook psychische - wonden veroorzaakt. Nog meer stof tot nadenken gaven hem de debatten tijdens de schier eindeloze dispuutavonden tijdens zijn tijd in Leiden. Pedro was weliswaar ingeschreven aan de rechtenfaculteit, maar hij vond de gesprekken over criminologie, economie, historie en de schone letteren even interessant als die over recht en rechtspraak. Bovendien maakte hij daar kennis met heersende gesprekstradities en hij begreep dat die 'Leidse

Bek' onvermijdelijk tot pijnlijke misverstanden had moeten leiden in de omgang met de verfijnde omgangsvormen van de aristocratische Javanen in het voormalige Nederlands Indië. In zijn studententijd publiceerde hij ook met enige regelmaat in studentenbladen over de kwestie Nieuw-Guinea: opnieuw een uiting van Pedro's fascinatie voor Nederland als kolonisator. Nu denkt en schrijft hij al jaren over diverse onderwerpen. Hij leest veel en dat doet hij het liefst in stilte, hoogstwaarschijnlijk een gevolg van zijn jongere jaren toen er altijd muziek klonk in huis, omdat beide ouders musicus waren. Hij buigt zich over normen en waarden, maar dan in zeer brede zin. Zo is hij van mening dat het getamboereer van Balkenende op dit onderwerp destijds, gezien zijn achtergrond, eigenlijk een uiting was van diens onvermogen deze begrippen te munten. Maar ook is Pedro bezig met andere aspecten: het staatsrecht, de verschuivingen in het drankgebruik door de eeuwen heen – en het daaruit voortkomend hufterig gedrag dat nu zelfs tot in het parlement toe is doorgedrongen - en het gemak waarmee zowel volwassenen als studenten schulden opbouwen. Bovenal heeft echter het aloude vraagstuk van goed versus fout zijn volle interesse: hoe heeft het zover kunnen komen in Tweede Wereldoorlog en tijdens de politieke acties? Waar komt toch steeds de agressie vandaan? Genoeg stof tot nadenken en schrijven, nog vele jaren lang...

Goed leven = domweg gelukkig op het Sweelinckplein

Voor Joop was het altijd al duidelijk: hij was, is en blijft kunstenaar, ondanks de pogingen van zijn vader destijds hem een 'echt' beroep door de strot te duwen. De opleiding tot tekenleraar hield hij al na twee weken voor gezien. Paul wisselde nogal eens van professe: na de Zeevaarschool werkte hij jarenlang als machinist op de wilde vaart. Maar na zijn ontmoeting met Joop wilde hij graag in Den Haag wonen, dus werd hij werkvoorbereider op een scheepswerf, gaf Engels op een school in Overschie en werd waarnemend hoofd verplegingsdienst in Bronovo. Na een HBO-opleiding personeelswerk kwam hij, als arbeidsdeskundige, terecht bij het ABP; uiteindelijk werd hij daar districtsmanager. Sinds zijn pre-pensioen werkt hij twee dagen in de week in een revalidatiecentrum in Amsterdam, waar hij de planning van alle afspraken keurig in elkaar puzzelt, en daarnaast één dagdeel in de week in het automobielmuseum van Louwman.

Joop Polder en Paul Hoogerwaard ontmoetten elkaar in april 1973 maar na drie hevige weken moest Paul weer naar zee. De verliefdheid bleef en dus vloog Paul in november van dat jaar naar Joop toe. Zij namen hun intrek op de zolder van het huis op nr. 25: een kleine keuken, een kleine woonruimte en slapen in het atelier van Joop. In de loop der jaren zijn de bewoners van de eerste en de tweede etage vertrokken en nu hebben zij het gehele bovenhuis tot hun beschikking. En dat bovenhuis mag er zijn: overal kunst en voorbeelden van Joops grote hobby, het verzamelen en bouwen van trams en treinen. Aan de pleinzijde van de zolderverdieping is daarvoor een modelbouwwerkplaats ingericht. Daar werken twee clubs met enige regelmaat met veel toewijding en geduld aan de miniatuurwereld. Ook Paul heeft

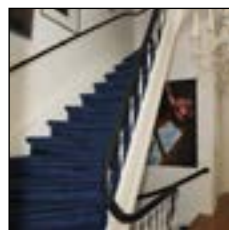
een hobby waarbij nauwkeurigheid en geduld vereist zijn: hij maakt - na een cursus bij de Boxstore in Wassenaar - de mooiste dozen. Daarnaast is hij een fervent kok en vult hij zijn vrije tijd graag met lange fietstochten. Joop lóópt iedere dag een aantal kilometers en is druk met zijn studie Frans! Daarnaast schildert hij nog dagelijks; zijn werken hangen overal ter wereld (in mei heeft hij zelfs een expositie in Qatar), maar ook de koningin en haar oudste zoon zijn liefhebbers.

Joop Polder woont overigens al sinds 1963 op het plein: hij kon de eerste etage van zijn pianoleraars Lily van Hoek huren. Er moesten wel wat verbeteringen worden aangebracht: in de voorkamer ontbraken de vloerplanken, het toilet was een gat in de grond en één van de kastjes in de keuken had anderhalf jaar dienst gedaan als opslagplaats voor gebruikte maandverbanden... Ontsmetten door deskundigen, dus! In die tijd was het plein, volgens Joop, een echt 'armoedeplein' met veel kantoren, een filmverhuurdienst en kamerverhuurbedrijven. Wel was het plein een klooster rijk: op de hoek van de Koningin Emmakade woonden de nonnen. Er stond trouwens welgeteld één auto op het plein, de Ford Mustang met airco van de heer Schade van Westrum. Na enige overreding kreeg Joop in 1980 van de gemeente toestemming het hele bovenhuis te kopen en samen met Paul en vrienden heeft hij het pand kamer voor kamer opgeknapt. Toen hem enige jaren later ter ore kwam, dat het bovenhuis op nummer 26 als opvang voor ex-gedetineerden zou gaan dienen, greep Joop in en kocht dat bovenhuis zelf om het te verhuren aan aardige mensen die geruime tijd in Den Haag gestationeerd zijn.

Zowel Paul als Joop verwachten dat het plein over pakweg tien jaar nog steeds een lust voor het oog zal zijn; de enige bedreiging vormt de neiging tot splitsing van de grote bovenhuizen in diverse appartementen waardoor de originele indeling van de etages evenals de kenmerkende stijldetails voor een groot deel verloren gaan. Die elementen binnenskamers kwamen trouwens voor rekening van de aannemers, alleen de gevels waren het werk van de architecten, weten ze te vertellen. Dat verklaart ook de grote verscheidenheid in stijl van bijvoorbeeld de plafonds.

Ook genieten zij beiden van de sociale binding tussen de bewoners van het plein; het zijn prettige, leuke mensen die het goed met elkaar kunnen vinden zonder op elkaars lip te zitten. Paul en Joop nemen deel aan de trein-, kook-, lees- en filmclub. Nee, zij blijven hier wonen: desnoods komen er elektrische trapliften om hen naar boven te brengen. Je zit hier, volgens Joop, anderhalve meter boven NAP, dus je houdt de voeten droog, zelfs bij een behoorlijke zeespiegelstijging!

Tekst: Marijke de Groot
Foto's: Jac Mostert

Goed leven = ertoe doen

Anky Schmale en Marcel Tielemans hebben elkaar in 1996 ontmoet in de duinwateromgeving: hij is chemicus en inmiddels directeur van het Waterlaboratorium, het laboratorium van drie samenwerkende drinkwaterbedrijven, terwijl Anky zich als aquatisch ecooloog bezighoudt met het natuurbeheer van het duingebied van Dunea en de juridische aspecten daarvan. Het is dan ook volkomen logisch dat het onderwerp drinkwater-in-de-wereld bij hen hoog op de agenda staat. Trouwens ook in andere opzichten gaan zij zorgvuldig met het milieu om: er staat een hybride auto voor de deur en ze scheiden het afval zorgvuldig.

Toen Anky nog in een appartement op de Statenlaan woonde, kende ze Paul en Joop al een tijdje; beide heren tipten haar in 2003 dat er een bel-etage met souterrain vrij zou komen op het plein, omdat de bewoonster, Netty Corbey, eindelijk kon verhuizen naar het bejaardencentrum. Deze dame had jarenlang, samen met haar zoon, in het pand gewoond en dat was te merken: een nog gaaf 'jaren zestig' interieur. De ambitie van Anky en Marcel was de oorspronkelijke detaillering weer terug te halen. Wat daarbij wel prettig was dat alle plafond- en deurlijsten onder de aangebrachte platen zorgvuldig in tact waren gelaten. Een ander detail – het mandje aan een katrol op het balkon om de poes in de tuin te kunnen laten ravotten – is bij de verbouwing gesneuveld ...

Marcel en Anky vinden het een voorrecht om op het plein te wonen. Zij vinden het plein bijzonder

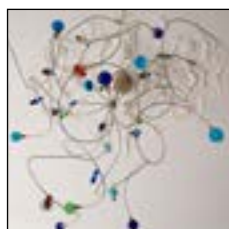
vanwege de vorm en de bloesempracht in de lente, volgens Anky. Daar voegt Marcel aan toe dat de avondzon op die prachtige gevelrij aan de overkant ook heel speciaal is. Beiden vinden dat het monumentale karakter van de bebouwing en het plantsoen als ontmoetingsplaats voor gezinnen behouden moeten blijven. Wel zouden de zichtlijnen verbeterd kunnen worden, de acacia's begrensd in hun onstuimige pruiken, de begroeiing van de 'punten' van de plantsoenen wat minder rommelig maar – vooral – is een andere invulling van het middenstuk wenselijk. Om allerlei redenen, ook esthetische, zou het openen van de waterloop geweldig zijn, maar ook een imposante fontein zou kunnen. Daarnaast laat ook het onderhoud van enkele panden te wensen over ...

Maar het plein is vooral bijzonder door de cohesie tussen de bewoners: de activiteiten van de stichting Vrienden van het Sweelinckplein, waar Marcel voorzitter van is en Anky actief in de Groencommissie en in de Activiteitencommissie zorgen voor onderlinge binding die in deze tijd van individualisering broodnodig is. "We moeten dan ook zeker doorgaan met de diverse clubs en de commissie Leefbaarheid. Eigenlijk is de betrokkenheid van alle bewoners de beste garantie voor een stralende toekomst van het plein. Ook de contacten met de gemeente, zowel rechtstreeks als via het Bewonersoverleg Duinoord, zijn van wezenlijk belang: we moeten de gemeente eraan blijven herinneren dat ons plein van grote waarde is.

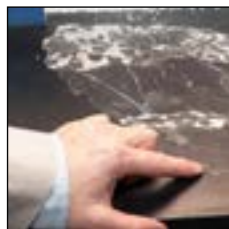
De jaarlijkse schoffeldag verbetert ons imago bij de overheid ook in hoge mate."

Hun sociale activiteiten, niet alleen die voor het plein en zijn bewoners, maar ook voor de Vereniging van Vrienden van het Gemeentemuseum en de cliëntenraad van het verpleeghuis Nebo, komen voornamelijk voort uit hun levensmotto: het is in het leven belangrijk ertoe te doen, het verschil maken, de wereld een beetje beter achterlaten dan je haar hebt aangetroffen.

Daarnaast besteden ze veel aandacht aan diverse kunstvormen. Toen Marcel in zijn middelbare schooltijd een stratenmakerswedstrijd won en de prijs mocht ophalen in het Van Abbemuseum, zijn hem de ogen geopend voor de wonderen van de kunst: hij zag de foto van Gilbert en George. Zijn kennis en voorkeuren zijn inmiddels uiteraard aanzienlijk uitgebreid. Anky's voorliefde lag al vanaf haar twaalfde (!) vooral bij de mode: ze ontwierp zelf kleding, werkte modellen naar inspiratie van anderen uit en vervaardigde die ook. Nu zoekt Marcel nog tijd om klarinet te spelen en wil Anky graag samen met hem het tango dansen weer oppakken.

Goed leven = trots te wonen op dit plein

Joop en Paul hingen over het balkon, begroetten hen enthousiast en nodigden Jan en Christopher spontaan uit voor een glas champagne om te vieren dat beiden in 1996 op nummer 28 kwamen wonen. Dat was wel even anders dan de Valkenboslaan waar de vitrages van de burens omzichtig bewogen, als Jan of Christopher voorbijliep. Op dat moment wisten ze zeker dat het Sweelinckplein een goede keuze was, ook al moest er nog zoveel aan het pand gebeuren. Op de begane grond was een kantoor gevestigd geweest en de rest van het huis werd verhuurd aan studenten, dus sierplafonds, sierlijsten en suiteseparaties waren verdwenen. Ze begonnen met de benedenetage: de praktijkruimte waar Christopher zou gaan werken en ook het visitekaartje van het huis. Vervolgens hebben Jan en Christopher het huis kamer voor kamer 'veroverd'. Veel werk hebben ze zelf gedaan, maar dat was niet altijd mogelijk. Het resultaat is in ieder geval prachtig: het huis is een paleisje! Tot in de kleinste details straalt het interieur allure uit. Niet alleen hun eigen pand, maar het héle plein heeft die allure, vinden ze. Het was al sinds de jaren '70 Jans droom, een huis uit de negentiende eeuw te bewonen en dan nog zo'n typisch Haags huis met speksteenlagen! Hoewel Jan wat introverter is dan Christopher, heeft hij veel waardering voor de manier waarop de mensen hier met elkaar omgaan. Christopher vindt de mensen van het plein interessant, hij ervaart een gevoel van gemeenschap met eerbiediging van de persoonlijke ruimte. Daarnaast geniet hij van de ruime afmetingen van de kamers en hij vindt het speciaal dat de huizen ontworpen zijn in het kader van een architectuurwedstrijd. Ze vertrou-

wen erop dat het plein blijft zoals het is, want "als je hier woont, krijg je het Sweelinckpleingevoel" en investeerders horen hier niet thuis, de bewoners moeten trots zijn op hun huis en de omgeving, volgens Jan. Wel denken ze allebei met weemoed terug aan de bloesemboompjes die de plantsoenen omzoomden: die mogen direct terug. Uitermate tevreden zijn ze met het lente-zicht op de bloesem-boom recht voor hun huis. In de eigen tuin hebben zij als pendant een Chinese pruimenboom die elk seizoen iets bijzonders te bieden heeft, de bloesem in de lente maar ook een grote vlucht vogels. Hun huis spreekt tot de verbeelding van vele pleinbewoners als het pand waarin een moord is gepleegd. Wat er precies gebeurd is, zal wel een mysterie blijven: er zijn drie verschillende verhalen over in omloop ... Jan en Christopher zijn sinds 1988 samen en wonen vanaf 1992 in Den Haag, omdat Jan Kosten als rechtgeaarde Hagenaar beslist niet in Amsterdam wilde wonen en het voor Christopher Mead ook handiger bleek om hier zijn cliënten te vinden. Hij is namelijk psycho-therapeut en -analist en heeft zich ontwikkeld tot een vertrouwd deskundige in de ex-patgemeenschap. Jan is conservator bij de Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie, waar hij is gespecialiseerd in de oude Nederlandse en Vlaamse schilderkunst. Hij geniet in zijn werk het meest van de kleine meesters en van de puzzel een ongesigneerd werk een plaats te kunnen geven binnen een oeuvre. Maar hij speelt ook weleens voor detective als er ergens een gestolen schilderij opduikt! Daarnaast heeft hij ter

gelegenheid van het 75-jarig bestaan ervan de historie van het Rotterdams Philharmonisch Orkest op schrift gesteld en ook een biografie gepubliceerd over een dirigent van dat orkest, Eduard Flipse. Beide werken vergden nogal wat speurwerk waar hij zich met hart en ziel in heeft gestort. Voor echt grote hobby's hebben de mannen geen tijd, Christopher zou meer tijd dan nu willen doorbrengen achter de vleugel. Maar Jan gruwet van het diletantisme waarin veel hobby's ontaarden en dat alleen al is een reden er niet aan te beginnen. Hij geniet wel van zijn jaarlijks verblijf in Thailand, waar vooral de rust die uitgaat van het boeddhisme en de gastvrijheid van de mensen hem aanspreken. De toekomst is niet geheel zonder zorgen: Jan moet er niet aan denken dat hij om financiële redenen zou moeten verhuizen. Zijn angstbeeld is te wonen in een betonnen flatje: die fobie is een relict uit zijn tijd in Amsterdam-Noord. Ook voor Christopher is het belangrijk waar je woont, want dat beïnvloedt de manier waarop je in het leven staat. Hij is opgegroeid in North Carolina, maar heeft ook 10 jaar in San Francisco gewoond waar behoorlijk wat huizen staan die doen denken aan de huizen op het plein. Hij voelt zich hier dan ook volkomen thuis en gaat tweemaal per week naar Nederlandse les. Het was trouwens al vanaf zijn jongensjaren zijn droom in Europa te wonen en het verhaal van Hansje Brinkers maakte op vierjarige leeftijd een onuitwisbare indruk op hem. Op de boekenkast in zijn spreekkamer staat   n van de klompjes die hij toen als klein Amerikaans jongetje droeg ...

Tekst: Marijke de Groot
Foto's: Robert Huiberts

Goed leven = liefdevol leven met elkaar

Nu Joost in Utrecht studeert en ook in de weekends nauwelijks tijd heeft voor Den Haag, en Maxime voor een half jaar in New York verblijft, is de grote eettafel van Jan Peter, Birgitta en Jan Peter jr. vaak wel erg lang. Maar wanneer de kinderen – het liefst met hun vrienden – allemaal aanschuiven, wordt het weer dringen rond de tafel op nummer 29. De keuken naast de eetkamer is ruim van afmetingen: lekker koken! Ook verder is het huis groot genoeg om iedereen in alle rust van de ruimte te laten genieten. Er is zelfs plaats voor een intiem bioscoopzaaltje. Zo zag het er natuurlijk niet uit toen Birgitta op weg naar de fysiotherapeut het pand in het vizier kreeg. Dat was op een woensdag in april 2007, op vrijdag tekenden ze het koopcontract. Ze waren wel het een en ander aan kubieke meters gewend in het Prinsevinkpark, maar de extra verdieping, de tuin, de balkons, de grandeur van het plein, de centrale ligging ervan, het groen voor en de grote bomen achter, de bouw van het huis met alle verdiepingen van gelijke afmeting, het waren allemaal net dié elementen die hen aantrokken. Bovendien was hun huis aan de Kerkhoflaan verkocht: een voorbijganger belde enthousiast aan met de vraag of hij misschien het huis kon bekijken en kopen ...

Het pand op nummer 29 bevatte kantoren, maar de schouwen en plafonds waren nog grotendeels intact. Uiteraard moesten wel de bekende hardboardplaten van de paneeldeuren verwijderd worden en de gehele elektrische bedrading vernieuwd. Jan Peter en Birgitta hebben met behulp van een stel vertrouwde deskundige werklieden een groot aantal verbeteringen

aangebracht: de scheidingsmuurtjes tussen kamer en serre werden bijvoorbeeld iets verbreed, zodat aan beide zijden plaats zou zijn voor de radiatoren die voorheen onder de ramen in de achtergevel waren geplaatst. Birgitta wilde nou eenmaal graag bij de achterpui gordijnen gebruiken die van plafond tot vloer reikten. Over elk detail heeft ze goed nagedacht; zo is de kleur op de muren is op de parterre iets lichter dan op de etages daarboven, door de lichtinval wordt dan toch eenzelfde effect bereikt. Die kleur uitzoeken was ook een hele opgave: ze zijn en passant zeer goede klanten geworden van verhandel Bierens. De oude sfeer is in het huis teruggebracht met het beslag op de binnendeuren, de in stijl vernieuwde voordeur, de in ere herstelde raamluiken en de marmeren vloeren in hal en gang inclusief de glas-in-lood-seperaties daarboven. Niet alleen het huis werd van letterlijk boven tot beneden onder handen genomen, ook de tuin heeft een metamorfose ondergaan. Er is een gestuukte tuinmuur waartegen lei-linden zijn geplaatst, er is een smal klinkerpaadje naar het tuinhuis dat achterin een plekje heeft gekregen. En in een prachtig vormgegeven veranda kun je op een breed terras 's zomers heerlijk genieten van een glaasje in de namiddagzon. Ook het ontwerp en uitvoering van de tuin komen uit de artistieke koker van Birgitta. Nu is men bezig met het allerlaatste onderdeel, de kelder. Die ruimte moest opnieuw toegankelijk worden gemaakt, omdat je er alleen kon komen via een trap vanuit de tuin. Nu is de trap naast de marmeren gang gesitueerd. Maar de aankleding van de kelderruimte is nog niet af. Jan Peter was vroeger professioneel squasher en

via zijn sponsor rolde hij in de handel, later groothandel, in sportartikelen. Later kwam daar de mode bij. Zijn Fred Perry-artikelen worden bijvoorbeeld verkocht bij de Bonnetterie en de Bijenkorf. Voor de naamsbekendheid van het merk heeft hij de medewerking verkregen van popsterren als Anouk, Kane, Direct en andere popgroepen. Natuurlijk kent zijn onderneming ook eigen vestigingen. In Delft, Amsterdam, Leusden, Nieuwegein en Den Haag vind je de winkels en showrooms. Ook die panden zijn voor het overgrote deel vormgegeven door zijn vrouw Birgitta. Die heeft trouwens altijd al veel oog gehad voor het interieur: toen ze nog les gaf op de Nutsschool aan de Laan van Poot deed ze 's morgens niet de harde tl-verlichting aan voor de kinderen maar schemerlampen, dat was toch net iets huiselijker binnenkomen! Beiden genieten van het plein, zijn er trots op en gaan ervan uit dat de andere bewoners dat ook zijn. Dat is overigens de beste garantie – menen ze – om het plein te behouden. Dat er in de zomer volop gepicknickt wordt in de plantsoenen: een natuurlijke vorm van buiten recreëren in de stad! Voor het onderhoud van het gemeenschappelijke groen verdient de gemeentelijke dienst een groot compliment. En als ze dan toch nog iets mogen wensen: de oude brug terug en andere bestrating op de terrassen in de plantsoenen. De sfeer tijdens de Zwartboekopnamen terughalen, zal wel een utopie blijven ...

Tekst: Marijke de Groot
Foto's: Jac Mostert

Goed leven = vrij leven op een inspirerende plek

Lady Elisabeth kijkt en keurt en vlijt zich dan tevreden in de voormalige fruitmand naast de mandarijnen. Deze Maine Coon-poes is een deeltijdbewoner van de parterre op nr 30. Haar echte baasjes, Christopher en Jan, wonen twee huizen verderop. Toen de kater van Betty Raatgever en Cora van Leeuwen de eeuwige jachtvelden betrad, vond de lady dat ze deze kamers ook wel tot haar thuis mocht rekenen. Zo slaapt ze inmiddels altijd op nr 30, terwijl ze een groot deel van haar dag doorbrengt bij haar oorspronkelijke baasjes. Misschien voelt Elisabeth ook wel, net als Betty de positieve energie in het huis en de rust. In het pand was vroeger de begrafenisondernemer, firma Ogier, gevestigd en de verstillung van de rouwkamers lijkt nog steeds door te werken.

Betty is blij met de bewoners van het plein: ze staan open voor kunst, er is een positieve homocultuur en je krijgt ruimte voor jezelf. Het contact is open en prettig. Cora vult nog aan hoe ze heeft ervaren dat mensen meelevend zonder plakkerig te zijn; er is ook vaak tijd voor een praatje en vriendelijk gedag zeggen is normaal. Door deze cultuur voelen Betty (voormalig schadebehandelaar bij een verzekeringsmaatschappij en nu voornamelijk medium op basis van thuisconsulten/spirituele beurzen en muzikant) en Cora (voorheen floormanagement in een grote tandartsenpraktijk en nu bovenal tuinvrouw en schilder) een groot vertrouwen tussen de bewoners van het plein. De mensen staan voor elkaar klaar: het goede-burengevoel noemen ze het.

Naast vertrouwen schrijven zij ook de begrippen respect en vrijheid hoog in het vaandel. Je kunt hier doen en laten wat je wilt, je kunt onbekommerd jezelf zijn; anderen zullen niet snel met een oordeel komen. Het respect komt ook tot uiting in de manier waarop mensen anderen in hun waarde laten en open en eerlijk zijn, zonder elkaar te kwetsen. Beiden vertrouwen erop dat de sfeer behouden blijft: de uitstraling van het plein trekt de juiste mensen aan die zich aangetrokken voelen tot de bestaande cultuur. Zolang mensen zich gezamenlijk blijven inzetten, zal de samengang blijven. Dus gewoon vuil oprapen en samen ervoor zorgen dat het plein er goed blijft uitzien

Hun verbondenheid met het plein is groot, Betty hoopt straks weer met de band te kunnen spelen op het midzomerfeest en Cora is lid van de groencommissie en van de leesclub. Bovendien heeft ze veel contacten in de buurt via het tuinonderhoud. Die (betaalde) hobby begon overigens heel onschuldig: meneer Zeilstra op nr 33 had heel grote catalpabomen in zijn tuin staan, waardoor de tuin van nr 30 veel te veel in de schaduw lag: niet zo goed voor de ontwikkeling van haar eigen nieuwe struiken en borders. Dus stapte Cora op de buurman af en bood hem aan de bomen te snoeien. Ze bood ook aan wat herstelwerk te verrichten en deed dat met veel piëteit en mede daardoor werd Cora de vaste tuinvrouw. Inmiddels heeft ze tien tuinen in onderhoud. Ook heeft Cora haar hart verpand aan schilderen, waar ze zomaar een groot talent voor bleek te hebben. Jammer genoeg is het huis te klein voor een echt atelier, zodat ze zich beperkt

tot de woensdagochtenden met haar schilderklas.

Betty en Cora hebben jarenlang op een dubbel bovenhuis in de Cornelis Jolstraat gewoond op Scheveningen, maar het gesjouw met Betty's muziekinstrumenten over de trappen werden ze echt zat, bovendien werd Cora's verlangen naar een tuin steeds groter. Toen de makelaar in de lente van 2001 met deze parterre aankwam, waren ze meteen verkocht: het voelde goed en de ruimte was weliswaar niet zo groot, maar met enige aanpassing voldoende. De bomen voor en achter maakten het plaatje compleet. Hier willen ze nooit meer weg!

Omdat Betty's oma vroeger in de 2^e Schuytstraat woonde, wist zij het al: winkels dichtbij en openbaar vervoer brengt je snel naar strand en duin of naar de cultuur in het centrum; je woont in de stad maar toch ook buiten. Daarnaast vinden zij de architectuur van het plein een belangrijk pluspunt.

De vuilcontainers, die uiteraard op de kopse kanten van het plein moeten komen te staan, zullen er hopelijk voor zorgen dat ratten en meeuwen steeds minder voedsel vinden en dan verhuizen deze beesten vanzelf naar andere plekken in de stad.

Betty wil heel graag een facelift voor het midden-deel: het plantsoen tussen de Koningin Emmakade en de Waldeck Pyrmontkade. Een tweetal statige bomenrijen, dat lijkt haar wel wat.

Goed leven = doen wat je moet doen

De boodschappen in de Reinkenstraat vormen geen enkel probleem: mocht er iets niet goed gaan of lastig zijn, dan kent iedereen haar en steekt een helpende hand toe. Op 5 december 2011 had Doortje Keijzer een onzachte aanvaring met een fietsspatbord. Ze voelde wel een hevige pijn in haar hiel, maar het waren de omstanders die haar erop moesten wijzen dat er toch wel erg veel bloed uit haar schoen sopte. Een werkstudent bij Gall & Gall zette haar op een stoel, gaf haar een glaasje water en dweilde vervolgens zonder enig probleem de vloer even aan. De gewaarschuwde eerste hulpmedewerker deed de eerste opvang maar bezwoer haar toch naar het ziekenhuis te gaan. Dat moest dus gebeuren; dat de student bij haar bleef tot half acht toen ze eindelijk werd geholpen, was fantastisch. Zulke ervaringen hebben een gouden randje, want je zal daar als 91-jarige maar urenlang in je eentje zitten in zo'n verlaten wachtruimte van het ziekenhuis Bronovo.

Mevrouw Keijzer woont sinds 1991 in één van de appartementen in de samengevoegde herenhuizen nr. 31, 32 en 33. Het was helemaal niet de bedoeling dat dit zou gebeuren: vrienden van haar nodigden haar uit op zondagmiddag met hen mee te gaan naar dit nieuwe complex, waar zij het appartement 33g wilden bezichtigen. Die vrienden haakten af, maar Doortje dacht uiterst positief over het aangeboden. Het was het eerste huis dat ze - toevallig dus - bezocht; ze had naar volle tevredenheid jarenlang in de Van Dorpstraat gewoond, maar nu haar vijf kinderen waren uitgevlogen en haar man was overleden, was het familiehuis veel te groot voor een dame alleen.

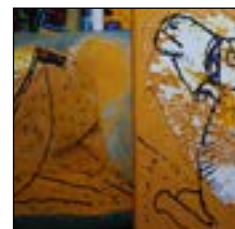
Niet alleen het splinternieuwe appartement trok haar aan, ook de plek was voortreffelijk: een mooi zicht op zowel het plein als de winkelstraat. Ze nam direct een optie bij de aanwezige makelaar. Nee, ze hoefde ook niet de andere appartementen te zien: zij wilde juist deze wijde blik. Dat de winkels dichtbij zijn en het openbaar vervoer ook, was een pluspunt, evenals het feit dat ze destijds haar auto gemakkelijk voor de deur kon parkeren. Die auto heeft ze niet meer: toen ze 85 was geworden, leek het haar verstandig geleidelijk aan minder vaak te rijden en ze gaf op haar 'autovrije' dagen haar neef de sleuteltjes in handen. Op den duur was dat dus zeven dagen per week. Ze taalt niet meer naar dat eigen vervoer, maar is tevreden met de trams.

Geboren in Atjeh in 1920, arriveerde ze in 1930 met haar ouders in Nederland. Ze maakte haar schoolopleiding af en startte haar reizend leven: een half jaar au pair in Genève, daarna 3 maanden in Engeland voor de kinderen zorgen en vervolgens ging ze voor een half jaar als Haustochter naar Berlijn, bij een vriendin van haar moeder die op verlof uit Japan over was, hard werken! Vanaf 1938 volgde ze de opleiding kraam- en kindverzorging in Zwitserland: ze wist al jong van aanpakken! Via Parijs kwam ze half april 1940 weer terug in Den Haag om bij haar familie in de Surinamestraat te zijn. Zodra de oorlog ook in Nederland een feit was, had ze het gevoel dat ze een bijdrage moest leveren. De vestiging van de Vrouwelijke Vrijwilligers was gesloten en omdat een vriend van haar vader er werkte, kwam ze op 10 mei terecht bij de burgerwacht. Eerst kreeg ze koerierswerk te doen, maar toen na

enkele dagen de vluchtelingen uit Rotterdam toestroomden, kreeg ze via diezelfde burgerwacht een andere opdracht. In de Archipelbuurt stond een school leeg waarin die vluchtelingen prima konden worden opgevangen. Er kwamen in totaal 108 mannen, vrouwen en kinderen, dat werd passen en meten! Doortje Keijzer was amper 20 jaar en ze trok dus haar verpleegstersuniform aan om meer autoriteit uit te stralen. Decennia later kwam ze op de Denneweg militairen tegen die voor haar salueerden en 'zuster Doortje' hartelijk begroetten! Eén van de kinderen van destijds. In 1942 waren haar dagen van 8 tot 20 uur in de opvang afgelopen: de mensen waren terug naar familie of kennissen of ze kregen een huis toegewezen in de Sumatraplaats of omgeving. Zelf vertrok mevrouw Keijzer in november, trouwde met haar verloofde en verhuisde met hem naar Haren bij Groningen. Dat het kersverse echtpaar daar snel inburgerde, werd duidelijk toen er een telefoontje kwam van de boekhandel in de buurt: Truusje was dood. Truusje??? Bij voorzichtig informeren bleek het te gaan om het familievarken en als goede bekenden werd hun ook een deel van het geslacht beest toebedeeld! Uiteindelijk kwam de familie na jaren in Naarden terug in Den Haag. Mevrouw Keijzer mist het contact met mensen die vlak bij haar wonen, dat was in Naarden en de Van Dorpstraat anders. Ze ging tot aan haar 85ste wel op bezoek bij of uit wandelen met oude dames, maar het luisteren was uiteraard het belangrijkste. Vrijwilligerswerk dus, maar nu wil ze dat niet meer...

Tekst: Marijke de Groot
Foto's: Jac Mostert

Goed leven = leven in harmonie met mens en natuur

Gewoon een advertentie in de Posthoorn: woonruimte te huur aan het Sweelinckplein, zo zijn Karin van der Knoop en René Haakman in 1986 aan hun halve eerste etage op nummer 34 gekomen. Van het Griekse restaurant met terras in de achtertuin was toen alleen nog de omtrek van een groot luik over. Het is een beknopte woonruimte qua vierkante meters, maar doordat de kamers hoog zijn, voel je je toch niet opgesloten, zo ervaart René. Ze genieten van de gevelrij aan de overkant, de grote kastanjeboom die vol rood bloeit in de lente. De natuur is dichtbij en het is dan ook nooit een straf om na een vakantie weer terug te keren op het plein. Het zou natuurlijk nog mooier zijn als de auto's buiten beeld zouden raken en het elektriciteitshuisje opgeruimd werd. Beiden genieten van de hoogtes van de huizen en de diverse glas-in-looddecoraties in de raampartijen. Ze waarderen kortom de authenticiteit van het plein en hopen van ganser harte dat de rust op het plein gewaarborgd blijft en het verkeerscirculatieplan niet verder wordt uitgewerkt met een verbreding van de rijstroken op de kades. Ze vertrouwen erop dat de Stichting Vrienden van het Sweelinckplein alert blijft en zich zal verzetten tegen een eventuele aantasting van het leefklimaat. De sociale cohesie die van de stichting uitgaat, ervaren ze als bijzonder. René zou wel graag een beplantingsplan willen maken voor de kopse kanten van de plantsoenen, want die zijn niet helemaal naar zijn zin: wat mooie heesters zouden niet misstaan.

Na een behoorlijk aantal jaren bij de gemeentelijke archeologische dienst, schoolt hij zich nu om tot hovenier. Hij wil namelijk buiten werken:

iedere morgen gaat hij, voordat hij naar het werk gaat, even naar de vijver om dat verstilde beeld in zich op te nemen. Bij de dienst was het heel spannend de middeleeuwse resten van bewoning in de binnenstad te vinden, de Romeinse mijlpalen bloot te leggen in Wateringen en het paardengraf in Ockenburgh, maar dat binnen zitten met papieren i.v.m. de documentatie van de vondsten houdt René niet lang vol. Vandaar dus de omschakeling naar het groen. Daarnaast is hij natuurlijk kunstschilder, al heeft hij thuis nauwelijks ruimte om te werken. Daarom huurde hij in het verleden steeds een atelier erbij en schilderde de afgelopen jaren in de ruimte die de schuur van zijn moeder in Medemblik hem bood op die momenten dat hij haar opzocht. Sinds ze kort geleden naar een aanleunwoning verhuisde, heeft hij geen plek om olieverfschilderijen op doek te maken, maar er gloort hoop: wellicht kan hij een atelier huren bij de Quakers op de Stadhouderslaan.

Karin vond na haar conservatoriumopleiding klassieke compositieleer geen mogelijkheid om het gestudeerde in praktijk om te zetten maar zij vond wel gemakkelijk werk in de dans, een andere passie van haar. Sinds 1990 is ze vrijwel fulltime dansdocente en verzorgt daarnaast optredens en samen met René schilder/dansreizen naar Egypte. De lessen in oriëntaalse dansen geeft ze onder andere in het Koorenhuis en ze geniet oprecht van het les geven en van cursisten die zich werkelijk willen verdiepen in de achtergronden en de fitnesses van de dans. Daarvoor hebben ze wel jarenlang oefening en training nodig, want zoals Karin zegt: het

overslaan van de basis leidt vaak op termijn tot moeilijk te doorbreken oppervlakkigheid. Het kost jaren om schoonheid, kwaliteit en poëzie in de bewegingen op te bouwen en een uitgebalancerde dans te vormen. Soms wordt ze ook geconfronteerd met beginners die een geheel eigen idee hebben over de inhoud van de dans en die zich niet kunnen openstellen voor wat het wezenlijk is. Ze denken dat leren vermeerderen is, maar verminderen is net zo belangrijk: de kunst van het weglaten en het weghalen van ruis, het polijsten van de edelsteen. Deze cursisten haken veelal snel af. Van de zomer gaat ze naar Zuid-India om daar een teacherstraining yoga te volgen.

India is naast Egypte een favoriete reisbestemming, het zijn de mensen, de geuren, kleuren, sfeer en spiritualiteit die hen in die omgeving aanspreekt. Daarnaast is de Indiase muziek, met name de Ragamuziek, voor René een grote inspiratiebron, die zorgt voor rust van de geest. Bijna altijd klinkt er dus Indiase muziek in huis. Maar ook de natuur is voor beiden belangrijk: ze komen graag in park Sorghvliet, maar ook de duinen vormen steeds een rustpunt om te wandelen en te schetsen: tientallen kleine aantekenboekjes vol schetsen en aquarellen staan er op de planken. De voettochten blijven niet beperkt tot de omgeving van Den Haag, ook in de Pyreneeën en in het binnenland van Turkije hebben ze duizenden voetstappen achtergelaten, volop genietend van de rust en natuur om hen heen.

Tekst: Marijke de Groot
Foto's: Jac Mostert

Goed leven = het mensen naar de zin maken

Zoon Moos opent de deur en blijft nieuwsgierig bij het gesprek met Petra Mallant en Frank Iwema aanwezig, werkend in boekje vol leerzame opdrachten. Zij vormen gedrieën de vaste kern van bewoners van nummer 35, maar in de weekenden zijn er de gasten die voor een bezoekje aan Den Haag of een bruiloft naar het stadslogement Residenz komen. In hun drukste weekend tot nu toe verbleven er maar liefst 16 mensen in hun suites. Helemaal hectisch was het toen er in één weekend maar liefst vier bruidsparen te gast waren. Die gelukkige stellen komen in allerhande vervoersmiddelen, van een Fiat 500 tot een Rolls Royce! Door de week zijn er natuurlijk de gasten die voor het werk tijdelijk in Den Haag moeten zijn. Denk daarbij aan instituten als het Vredespaleis en de tribunalen; uiteraard huisvesten ze ook gasten die voor bepaalde projecten naar onze stad komen.

Beiden hebben in Breda aan de Hogeschool voor Toerisme gestudeerd en daarna is Petra terechtgekomen bij Vrij Uit Europa Exclusief. Voor deze organisatie maakte ze vele controletochten en ook privé reisden ze graag, vooral in Italië. Ze overnachtten dan bij voorkeur in kleinere hotels zoals die beschreven staan in de gids van Carolynn Brown. Het werd dan ook hun droom zelf een dergelijke onderneming te starten. Hun eerste keuze was een vestigingsplaats in Milaan; toen dat niet haalbaar bleek, keken ze rond in Antwerpen en daarna in Den Bosch. Telkens weer gooide de onmogelijke omzetting van de bestemming 'woonhuis' naar 'horeca' roet in het eten. Maar in Den Haag vonden ze een prachtig plein met een groot pand dat al van oorsprong de

horecabestemming had: nr. 35 heette in 1896 al pension Zwartjes! Er is laatst een gaste geweest die vertelde dat zij - toen ze met haar moeder in 1915 terugkwam uit Indië - samen met haar enkele maanden lang in de tuinkamer heeft gewoond. Petra koestert de foto van dat destijds kleine meisje met grote strik in de deuropening van het pension.

Het pand zag er in maart 2005 niet uit: een verhuurbedrijf laat nou eenmaal veel ongewenste sporen na. Frank pakte de telefoon, fotografeerde alles wat weg moest en zette de foto's op Marktplaats met de mededeling dat alles gratis af te halen was op die en die datum. 's Morgens vroeg stonden als eerste gegadigden de jongens van de scouting uit Alphen aan den Rijn op de stoep: hup, weg was het laminaat. De busjes blijven maar aanrijden en zo verdwenen de tuintegels, de douchecabines, de wastafels en de lelijke opdekdeuren. Het huis was bijna leeg: er resteerden enkele tinnen soldaatjes, een oud kerststalletje en een sigarenzakje met daarop de dienstregeling van de tram uit het begin van de twintigste eeuw. De ruimtes in het huis waren inderdaad de riante verblijfsruimtes die zij door alle troep heen hadden gezien en de grote verbouwing kon beginnen! Samen plannen maken en die laten uitvoeren zodat het precies wordt wat ze voor ogen stond. Dat ideaal werd bereikt in april 2006. Zulke projecten zijn een kolfje naar hun hand: ontwerpen, overal zoeken - tot in België toe - naar meubels en schouwen die ze kunnen gebruiken. Toen er op nummer 38 een etage gekocht kon worden, begonnen de handen weer te jeuken en ook daar hebben ze twee

prachtige appartementen ingericht. Petra heeft bijna een dagtaak aan het logement: suites schoonhouden, verzorgen van ontbijt, lunch en high tea. Maar ook de gasten tips en adviezen geven voor uitjes en restaurants. Niet opdringerig maar meestal vinden bezoekers het heel prettig als er ook op deze manier aandacht aan hen gegeven wordt. Ze hebben tenslotte niet voor niets gekozen voor de kleinschaligheid van het logement. Sommigen zijn in die vijf jaar zelfs vaste gasten geworden: een mooi compliment. Andere gasten komen bij hen terecht via mond-tot-mondreclame. Daardoor heeft de recessie nauwelijks grip op de bezettingsgraad. Frank werkt inmiddels vanuit huis, dus hij is redelijk flexibel in zijn werktijden waardoor ook hij een behoorlijk aandeel in de werkzaamheden heeft. En als de gasten buiten de deur zijn, kunnen ze zo op de fiets naar Scheveningen voor een paar uurtjes aan het strand met zijn drieën. De nabijheid van strand en stad zien ze trouwens als ideaal voor hun huis. Maar ook de uitstraling van het plein met de prachtige gevels en de Reinkenstraat om de hoek scoort hoog op de schaal van tevredenheid. Frank is minder te spreken over het lawaai in het park op zomerse avonden. Petra oppert dat betere verlichting de jongeren misschien zou weerhouden met hun brommers en muziek een plek op de bankjes te zoeken. Ook een verbod op lawaai maken na 22.00 uur zou een oplossing kunnen opleveren. Maar de levendigheid op het grasveld overdag moet blijven!

Tekst: Marijke de Groot
Foto's: Gerrit Valkenwoud

Goed leven = naast gezondheid: eerlijkheid en respect

Ze hebben wel meer dan honderd huizen bekeken, toen ze eenmaal wisten dat ze niet langer in de flat op de Sportlaan wilden blijven. Eén van de Sweelinckstraten, de Schuytstraat maar het liefste het Sweelinckplein, dat moest het worden! Sandra Compter en Robert van Leeuwen besloten tot de persoonlijke aanpak. Ze maakten een mooie flyer met daarin naast hun vraag om woonruimte - met als beloning een dinertje voor degene die hen kon helpen -, ook een fotootje van beiden. Dat werkte boven verwachting: nog voor ze een volgend weekend brievenbussen in de zijstraten af zouden gaan, hadden ze al een reactie. Erik en Kees beseften dat het huis op nr. 38 veel te groot was voor hen en overwogen een splitsing van het pand. Omdat het al sinds 1930 bezit was van de familie van Erik, vond hij die beslissing moeilijk. Sandra en Robert hebben daarom eerst een jaar gehuurd en pas in 2008 de bovenetages gekocht. De grote verbouwing van het geheel heeft wel een jaar geduurd, maar ze hebben dan ook veel zelf gedaan. Naarmate het verwerk vorderde, werd ook de kwaliteit ervan steeds beter...

Sandra heeft van haar 9^e tot haar 25^e jaar in Nieuw Zeeland gewoond en kwam toen nieuwsgierig voor een jaar naar Europa. Met name Nederland dat ze als jong meisje had verlaten, trok haar. Toen de tijdelijke vergunning zou verlopen, nam ze het besluit in Nederland te blijven. Ze vond moeilijk werk op niveau, omdat haar Nieuw Zeelandse diploma's in Nederland niet erkend werden. Nu werkt ze op de ambassade van haar tweede vaderland, of eigenlijk meer

het land van haar moeder, als officemanager, een baan waarin ze veel contact heeft met mensen maar daarnaast ook heel wat projecten moet organiseren. Ze doet het werk op de achtergrond met veel plezier.

Robert groeide op in het Statenkwartier en bezocht het Sorghvlietgymnasium. Na zijn studie diergeneeskunde in Utrecht kwam hij terug naar Den Haag en vestigde zich in een maatschap van vijf artsen met ieder hun eigen expertise. De maatschap is gespecialiseerd in de behandeling van paarden en kleine huisdieren. Veel van hun cliënten komen uit het Westland en Robert stelt de directheid van de Westlandse baasjes zeer op prijs. Je kunt merken dat deze mensen letterlijk ook dicht bij Rotterdam wonen, vindt hij. Sandra beaamt dat de Rotterdamers zich inderdaad anders uiten dan Hagenaars; omdat ze een tijdje in het oude noorden van Rotterdam woonde, kan ze goed vergelijken.

Ze ervaren het plein als een dorpje in de stad. Zo voerden ze al snel de kat van de burens en lieten ze de hond van andere burens uit. De mensen die ze tegenkomen, zijn prettig in de omgang, waardoor de sfeer ongedwongen is. Dat wordt nog eens versterkt door de SVS-ontmoetingen van tweemaal per jaar, waardoor ook de sociale cohesie groter wordt. Zowel Robert als Sandra voelt de ruimte die het plein biedt, zodra ze vanaf de Koningin Emmakade de hoek omslaan. Ze genieten ook van de architectuur: de huizen zijn hier hoger en breder dan die in het Statenkwartier en zien er daardoor statiger uit. De straatlantaarns

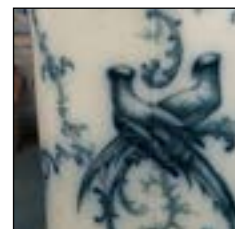
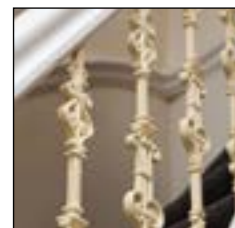
passen er mooi bij.

Het plantsoen is voor hen in de zomer een prima picknickplek, maar toch jammer van die hoge palen om de rozenperken. Doordat zij regelmatig gebruik maken van het gras, worden ze ook geconfronteerd met de overblijfselen van het uitlaten van honden. Daar mag wel wat meer controle op komen. Zelf zorgen ze er wel voor dat ze sigarettenpeuken, schillen en ander afval na zo'n ontspannen grasverblijf zorgvuldig weggooien. Misschien zou een extra prullenbak een stimulans voor anderen zijn. Het ware te wensen dat iedereen zijn rotzooi opruimde; dat is toch eigenlijk gewoon een kwestie van respect voor anderen en de omgeving.

Dat respect voor anderen, alle anderen, dus ook de schilder, de timmerman, de vuilophaler, vormt de rode draad in hun levenshouding. Als je niet nadenkt over de gevolgen van je daden, verpest je het voor de rest. Zo maken ze zich allebei boos over het afschaffen van het PGB, waardoor hun gehandicapte vriendin straks nauwelijks weet hoe verder te gaan. En dat allemaal doordat anderen misbruik maken van uitkeringen. Sandra en Robert willen lekker werken voor hun geld en verwachten dat ook van anderen: eerlijkheid is belangrijk. Voorzieningen zijn prima, maar alleen als het echt nodig is, mag je er gebruik van maken: je gaat toch niet op andermans geld teren!

Goed leven = je thuis voelen

“Dank je, sneeuw”, prevelde de 4-jarige Robert in 2010, toen zijn vader opbelde dat hij het vervolg van de reis naar Brussel duister inzag en dus terug zou komen naar Den Haag. Dat tekent de verbondenheid binnen het gezin van Hans van Baalen, Ineke Sybesma en hun zoon! Zij is directeur van Stichting Fonds Slachtofferhulp en houdt zich bezig met de ondersteuning van slachtoffers van misdrijven en hun nabestaanden. Dat vergt inzet op vele niveaus; op macroniveau overlegt ze met ministers en staatssecretarissen over bijvoorbeeld de versterking van de positie van slachtoffers en nabestaanden in het strafrecht. Maar ze bemoeit zich ook met de fondswerving om de stichting in stand te houden. Op microniveau is er aandacht voor de individuele schrijvende gevallen, bijvoorbeeld door het entameren van deelname aan lotgenotengroepen. Het bevorderen van de zelfredzaamheid en het stimuleren van de eigen kracht vormen altijd het uitgangspunt. Ineke vindt het zinvol en interessant werk, dat ze nog jaren hoopt te kunnen doen. Voor Robert is er de vertrouwde oppas die hem al verzorgt sinds hij drie weken oud is. ‘s Morgens loopt mama Ineke met Robert naar de Da Costaschool, de oppas vangt hem op tot zijn moeder hem na haar werk weer komt ophalen en hem naar judo en zwemmen brengt. Het weekend is gezinstijd, dus als Robert niet meekan naar leuke uitnodigingen gaan ze niet! Ook de vakantie is heilig; het liefst zonder telefoonbereik... Hans’ vaders trots blijkt al in de hal, als ik daar ook de fiets van Robert bespeur. “Robert rijdt er de tegels mee uit de stoep”, vertelt hij glunderend.

Maar Hans’ bezigheden als Europarlementariër eisen veel aandacht en tijd. Op zijn reizen overlegt hij met de Griekse vakbeweging, maar ook geeft hij in Arabische landen advies over campagnevoeren voor de bevordering van de democratie. Natuurlijk gaat de meeste tijd zitten in de overleggen in Brussel en Straatsburg. Er zijn 750 Europarlementariërs en alleen al door dat grote aantal is besluitvorming stroperig. Daarbij spelen dan nog eens de immense cultuurverschillen tussen de diverse leden van het parlement. Zo proberen de Nederlandse en Zweedse vertegenwoordigers al geruime tijd de maandelijke verhuizing van één week naar Straatsburg ter discussie te stellen, maar vanuit verwachte en onverwachte hoek is de oppositie daartegen nog steeds massief. Daarbij vergeleken was het overleg in de Tweede Kamer en de commissies heerlijk overzichtelijk. Hans was daar woordvoerder op diverse portefeuilles waardoor hij in de loop van die tien jaar met veel verschillende andere vertegenwoordigers contact had. Maar het belang van Europa is groot, ook voor Nederland, daarom koos hij ervoor zich kandidaat te stellen voor ‘Europa’. Hij zet zich in voor algemeen Europese zaken zoals de versobering van allerlei regelgeving en de samenwerking op het gebied van politie en justitie, maar ook het welbegrepen eigenbelang heeft zijn aandacht. Toch doet hij er alles aan op vrijdagavond thuis te zijn, waardoor het weekend echt op zaterdagochtend begint. De uitgebreide reizen en de culturele activiteiten samen staan op de agenda voor een later tijdstip, nu heeft het gezinsleven prioriteit! Ineke zag het huis te koop staan toen zij in 2005

in haar lunchpauze voor een broodje naar de Reinkenstraat liep. Vooral de lichtinval vond ze bijzonder. Het was liefde op het eerste gezicht, al was het wel even slikken bij de eerste bezichtiging. Het leven van de heer Ketting had zich de laatste jaren louter afgespeeld in de achterkamer op de begane grond, grenzend aan het kleinste tuintje dat het Sweelinckplein kent. Op de eerste etage waren zelfs de vloerplanken verdwenen! Gelukkig was het merendeel van de plafondversiering bewaard gebleven. Maar er moest heel wat gedaan worden: de hal en gang kregen een nieuwe marmere vloer, de achterkamer werd omgetoverd tot een vriendelijk en toch indrukwekkend keukenpaleis, de tussenliggende half verdiepte provisiekamer werd een huiselijke avondkamer. Ook op de bovenliggende etages werd behoorlijk ingegrepen, maar steeds met respect voor het verleden van het pand. De leukste vondst tijdens het leegruimen van het huis was een archiefje dat de vorige bewoner had bijgehouden in de vorm van een stapeltje krantenartikelen. Ze ervaren het wonen aan het plein als wonen in een dorp, dat was op het Noordeinde wel anders: voortdurend straatlawaai was je deel. Beiden prijzen zich nu gelukkig met de kleinschaligheid hier, Sunny Court, de lampionnenoptocht op Sint Maarten, het schaatsen met al Roberts vriendjes, het voetballen van de kleintjes in het parkje. De hondendrollen in het gras zijn dan een bron van ergernis. Maar de bloesem in de lente is dan weer een genot. Een parkeergarage zou wel erg mooi zijn ...

Tekst: Marijke de Groot
Foto's: Gerrit Valkenwoud

Goed leven = in orde maken wat je hebt verzuimd

Ton Veerman van nr. 47 is drie dagen per week advocaat en de andere is hij timmerman, stukadoor, elektricien of schilder. Als advocaat is hij gespecialiseerd in faillissementen en verzekeringszaken en hij houdt ervan dikke dossiers door te werken op zoek naar een aanknopingspunt voor de structuur: een echte puzzel! De handwerksman in hem vraagt om steeds een ander huis, dat hij volledig in ere wil herstellen, uiteraard met aanpassingen aan de eisen van de moderne tijd.

In Amsterdam heeft hij gedurende 20 jaar op die manier diverse panden onder handen genomen en in Utrecht heeft hij 10 jaar besteed aan het bewoonbaar maken van een van de grootste panden van die stad, aan de Nieuwe Gracht. Toen hij in 2001 voor het werk naar Den Haag moest verhuizen, zocht hij eenzelfde project. Dat werd een pand aan het Sweelinckplein, want hij wist nog dat deze plek heel bijzonder was: als verliefde puber ging hij van Rijswijk op zijn brommertje naar zijn meisje in de Vogelwijk en hij keek toen al vol bewondering naar de statige huizenrijen.

Hij gaat bij het opknappen volgens een vast stramien te werk; hij maakt één kamer bewoonbaar en gaat vervolgens aan de slag met de elektra. Al doende leert hij het pand goed kennen en worden zowel de structuur als de details duidelijk. Eigenlijk net zoals bij het bestuderen van de dikke dossiers! Dit huis was behoorlijk uitgewoond, Ton kocht het van een oude man die er zelfs nog geboren was; het was in twee appartementen gedeeld zonder rekening te houden met de oorspronkelijke bouw. Eén van de

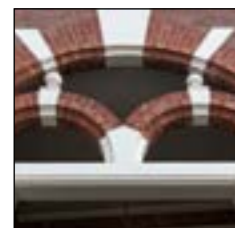
plafonds was bijvoorbeeld doorboord met een wenteltrap. Nu ziet het er prachtig uit, over alle details is nagedacht en voor alle problemen is een oplossing gevonden, ook het doorboorde plafond is uiteraard in ere hersteld. Ook al is het huis volledig leeggehaald, een schat is er niet tevoorschijn gekomen: het huis zelf is de schat. Van binnen dan, want van buiten vindt de bewoner het niet zo mooi. Zijn motto: koop het lelijkste pand dan kijk je uit op het mooiste!

Hij roemt de eenheid van de bebouwing van de panden aan het plein, ze komen allemaal uit dezelfde stijlperiode. De vereniging is een prachtig initiatief en een gezamenlijke activiteit als de jaarlijkse schoffeldag kan alleen voortkomen uit het bewustzijn dat de bewoners het plein bijzonder vinden. Hij vertrouwt erop dat het plein er over een tiental jaren nog steeds mooi bijligt, "want het is mooi, dus het blijft; niet iedereen is gek". Wel had hij graag gezien dat het parkeerge-deelte verdween en dat de auto's in een ondergrondse garage een plek kregen, maar het verwezenlijken van dat plan is waarschijnlijk een financiële brug te ver. Het moet evenwel toch wel mogelijk zijn alle voordeuren meer in stijl te krijgen: bij de fiscus zijn de voordelen voor verbetering aan monumenten immers ruimhartig. Ton vindt het ook van belang zich nuttig te maken voor anderen; "Soms kom je tot de ontdekking dat hebt nagelaten iets te doen. Ik neem dan de beslissing om het alsnog te doen. Zo heb ik twee jaar lopen denken over hulp in het Jacobs Hospice en ik heb me kort geleden aangemeld als klusjesman".

Lang geleden werkte hij als wijnimporteur en

heeft daaraan een intrigerende hobby overgehouden: hij verzamelt wijnen, voornamelijk Franse en dan met name die uit de Bordeaux. Ik was zwaar onder de indruk van zijn wijnkelder! Naast de voorliefde voor het verzamelen van wijn wordt Tons leven voor een groot deel beheerst door klassieke muziek, met een voorkeur voor de romantische periode. Muziek beheerst hem zo, dat hij bijna de hele dag door muziek hoort in zijn hoofd. Zelfs als hij 's nacht wakker wordt, hoort hij hetzelfde muziekstuk dat hij hoorde toen hij in slaap viel, maar dan een stuk verder; alsof de muziek is doorgegaan terwijl hij sliep. Het was dan ook een grote teleurstelling voor hem dat hij geen talent bleek te bezitten voor het bespelen van een muziekinstrument. Hij probeerde gitaar, klarinet en piano, maar het werd niets. Toen hij nog in Amsterdam woonde, had hij per jaar diverse series bij het Concertgebouworkest, nu komt hij er niet meer zo vaak. Naar andere orkesten gaat hij niet meer, want die spelen noten, alleen het Concertgebouworkest maakt muziek!

Van je passie kan je niet eten

Het was bij Schlemmer waar Carole Swarhof en Marcel van der Looij elkaar in 2005 voor het eerst ontmoetten en waar ze eind 2011 hun bruiloft vierden. De date in dit uitgesproken Haags etablissement was voor Marcel een daad: nog niet eerder in zijn leven had hij voet op Haagse bodem gezet. Zoals zoveel geboren en getogen Amsterdammers vond hij buiten de hoofdstad maar weinig de moeite waard om een reis te rechtvaardigen. Het werd dus een eerste kennismaking met een schone dame én met haar stad. Carole woont, op enkele korte onderbrekingen na, al haar hele leven in Den Haag. In haar jeugd jaren werd al duidelijk, dat zij creatief talent had en de behoefte om met haar handen mooie dingen te maken. Na het Dalton lyceum vond ze dan ook snel de weg naar de Vrije Academie. Te snel wellicht, want na twee jaar werd ze door haar ouders geconfronteerd met de vraag 'hoe ze dacht in de toekomst haar brood te gaan verdienen'. Ze besepte toen dat de Vrije Academie aan dat doel weinig zou bijdragen en besloot creativiteit voorlopig om te ruilen voor een betaalde baan. Geholpen door bedrijfskundige opleidingen aan de HEAO en de Open universiteit, kreeg haar loopbaan gestalte in lijn- en projectmanagementfuncties bij overheidsorganisaties. De drang tot creativiteit verschrompelde door dit nuchtere werk echter niet. Tegenwoordig boetseert en beeldhouwt Carole de vijfde werkdag én in het weekend in haar atelier achter in de tuin.

Marcel komt uit een Amsterdamse politiefamilie: vader, broer, schoonzus, , allemaal in het blauw. Marcel al 33 jaar, maar sinds '88 niet meer

in de operationele dienst. De nachtdiensten braken hem op. Sindsdien heeft hij zich in de staf toegelegd op de interne (geautomatiseerde) informatievoorziening voor de primaire activiteiten van de politie en is nu al een aantal jaren hoofd van de ICT, onderzoek en informatievoorziening van het korps Amstelland. Naast zijn werk besteedt Marcel veel tijd aan zijn hobby fotograferen. Op zijn zeventiende kwam hij via een vriendinnetje in de doka van het veilinghuis Sotteby terecht en werd daar gegrepen door de fotografie en alles wat daar me te maken heeft. Maar van zijn passie zijn beroep maken, dat vond hij te riskant. Marcel ging zijn vader achterna richting politieschool. Door te werken in clubverband, te exposeren en ook voor een krant te fotograferen, houdt hij zijn hobby op een hoog plan. Hij typeert zich zelf als emotiefotograaf met de mens als belangrijkste thema. In zijn eigen studio, naast het atelier van Carole, bewerkt hij zijn digitaal materiaal.

Ze hebben dit dubbelatelier in de tuin laten bouwen omdat het huis, souterrain met beletage, te weinig ruimte bood. Aanvankelijk was nr 49 gesplitst. Het heeft dus nog al wat inspanning gekost om er weer één aantrekkelijk huis van te maken. Bij de verbouwing is veel aandacht besteed aan het terugbrengen van de oude sfeer met oude details. Een huis aan het Sweelinckplein is immers altijd de moeite waard om iets extra's voor te doen.

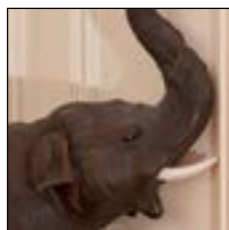
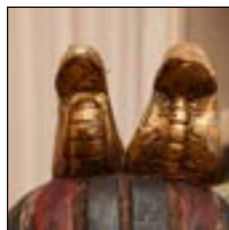
Carole en ook de Amsterdammer Marcel voelen zich heel erg thuis aan het Haagse Sweelinckplein. Toen zij er kwamen wonen hebben zij zich direct gemeld bij "de Vrienden

van het Sweelinckplein". Zij waren er zich van bewust dat, als je allebei werkt, de contacten in de buurt je niet komen aanwaaien. Zij hechten daar wel aan en zijn actief in de organisatie van het evenement "Rondom Sweelinck". Voor de toekomst hopen ze, dat de clubs onder de vlag van de "Vrienden van het Sweelinckplein" nog lang succesvol zullen zijn en voldoende toegankelijk voor vers bloed. Wat betreft het plein zelf hopen zij, dat de gemeente nog eens met een goede oplossing komt voor het stallen van fietsen. Het wild stallen zoals dat nu gaat, doet afbreuk aan de kwaliteit van de openbare ruimte, vinden Carole en Marcel.

Tekst: Winfred Haase
Foto's: Karin van Rijnsouwer

Internationaal georiënteerd

Op 23 jarige leeftijd vluchtte Marcel Marinescu uit Roemenië voor het communistische bewind. Het was 1981, jaren voor de val van Ceausescu. Zijn vlucht leidde via Joegoslavië, Oostenrijk, Italië, Frankrijk en België uiteindelijk naar Nederland. Het was zijn vierde poging. Drie eerdere pogingen mislukten en twee er van eindigden in de gevangenis. In Nederland vroeg Marcel politiek asiel. Hij werd opgevangen en begeleid door vrijwilligers van de Vereniging Vluchtelingenwerk Nederland. Een van de vrijwilligers was Lia Oost, zijn latere vrouw. Gedurende de asielpcedure kon Marcel met zijn diploma scheepsbouwkundig ingenieur niets beginnen; het was asielzoekers immers niet toegestaan om te werken of een opleiding te volgen. Toen hij, drie jaar na zijn aankomst in Nederland, met Lia trouwde, kwam hij in aanmerking voor een verblijfsvergunning en kon hij eindelijk maatschappelijke inhoud geven aan leven. Zijn interesse in techniek was inmiddels verwaterd. De sociaal- maatschappelijke richting trok hem meer. Hij volgde in dat werkgebied verschillende cursussen, was een aantal jaren voorzitter van de Vereniging Vluchtelingen voor Vluchtelingen en werkte voor het Onderwijs Media Instituut in Utrecht en voor de VPRO in radioprogramma's over Oost Europa. Na de val van Ceausescu in december 1989, werd hij correspondent voor een Roemeense krant en tijdschrift.

Lia Oost, geboren Heusden ging na haar middelbare school naar de sociale academie. Na haar afstuderen werkte ze voor Amnesty International

en de Vereniging Vluchtelingenwerk Nederland in Amsterdam. Zij ontmoette Marcel tijdens vrijwilligerswerk voor vluchtelingen in Den Haag. Later heeft zij zich toegelegd op vreemdelingenrecht en werkt sinds jaar en dag op een advocatenkantoor.

Lia en Marcel besteden veel vrije tijd aan lezen. De boekenkast in de huiskamer verraadt een brede, internationale interesse. Veel namen van beroemde Europese schrijvers. Zij lezen voor hun plezier, maar de verworven kennis en inzichten klinken door als je met ze praat. Marcel is ook echt een stadsmens en gaat met enige regelmaat naar de kroeg voor een goed gesprek, het liefst met mensen die bereid zijn los te komen van hun eigen 'groep'. Daarnaast gaan ze graag op reis naar landen met weinig toerisme, Lia bij voorkeur naar het Midden- Oosten, Marcel naar Afrika. De Haagse wooncarrière van Marcel begon in 1981 op een morsige kamer in de Wagenstraat, toen nog een straat in verval. Later woonde hij alleen in de Witte de Withstraat; daarna met Lia 16 jaar op de Laan van Meerdervoort. Dertien jaar geleden stuitten zij, op zoek naar een koopwoning in de stad, min of meer toevallig op de leegstaande etage Sweelinckplein 51. Zoals in die tijd min of meer gebruikelijk, was er niet veel over van de oorspronkelijke staat. Een uitgewoond studentenhuis; details waren verdwenen en er waren muren gemetseld waar die niet hoorden. Het marmer van de schoorsteenmantels was meerdere malen overgeschilderd in de meest oogverblindende kleuren. Lia en Marcel hebben hun best gedaan om deze desolate staat om te zetten in een prachtige etagewoning zoals die ooit

door de architect is bedoeld. Niet origineel, maar wel passend en zeer aangenaam in het gebruik, is de raampartij aan de achterzijde. Die kan als een harmonica in vier delen worden ingevouwen waardoor een ruime toegang tot het achterbalkon ontstaat. De serre krijgt daarmee het karakter van een buitenkamer. Lia en Marcel beschikken niet over een tuin maar kunnen zij, als zij met vrienden zijn, op mooie zomerse dagen voor een picknick uitwijken naar het plein. Zo moet een plantsoen in de stad ook worden gebruikt. Zij hechten niet zo aan controle op het gebruik en vinden het ook geen probleem als er wordt gevoetbald. De openbare ruimte is van iedereen en het gebruik moet niet te veel aan regeltjes worden gebonden vinden zij. In die zin is Marcel een Zuid Europeaan gebleven en voelt Lia zich daar ook prettig bij.

Hard werken voor mensen in nood

In 1994 kwam voor Wilma ter Heege de ommekeer. Het Nederlandse Rode Kruis had een medisch team naar Zaïre gezonden om hulp te bieden aan de slachtoffers van de burgeroorlog die in Rwanda plaatsvond, waardoor duizenden naar het buurland Zaïre vluchten. Wilma maakte deel uit van dat team. Het lot van de slachtoffers en de overlevenden van de genocide greep haar enorm aan. De confrontatie met de respectloosheid voor mensenlevens en menselijke waardigheid heeft toen haar kijk op de wereld voorgoed veranderd. Ook haar beeld van de hulpverlening, waar ze toen al jaren werkzaam in was, zou nooit meer hetzelfde zijn. Zelf omschrijft ze het als een meer realistisch en minder idealistisch beeld. Maar dat weerhoudt haar niet om de idealen voor een betere wereld na te blijven streven.

Wilma is geboren in Markelo (Overijssel) als dochter van een veearts. Na de middelbare school volgde ze de opleiding tot verpleegkundige in Utrecht. Aantrokken door het avontuur, vertrok ze naar Zambia (Oost-Afrika) om daar als verpleegkundige in een ziekenhuis annex Lepra centrum te gaan werken. Zij voelde zich zeer betrokken bij de patiënten en bleek prima opgewassen tegen de primitieve leef- en werkomstandigheden. Toen heeft ze geleerd niet te lang stil te staan bij de ellende om je heen, maar aan te pakken. In dit werk wilde ze wel verder. Na deze eerste kennismaking met de derde wereld keerde zij na anderhalf jaar terug naar Nederland en volgde een opleiding maatschappelijke gezondheidszorg aan de sociale academie in Groningen gevolgd door andere studies o.a. tropische

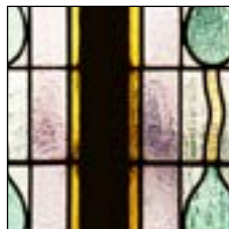
gezondheidszorg in Antwerpen. Eind jaren tachtig trad Wilma in dienst bij het Rode kruis. Vanaf begin 1990 is Wilma coördinator geweest voor projecten in Oost Europa en Afrika, later gevolgd door de functie van coördinator voor projecten in Azië. Inmiddels is zij algemeen coördinator noodhulp waarbij zij samen met collega's na plotselinge rampen in de wereld voor de eerste en vaak levensreddende hulpverlening zorgdraagt. Zij opereert vanuit het hoofdkantoor in Den Haag, maar reist veel om zich zo een oordeel te kunnen vormen over de effectiviteit van de hulpverlening. Het werk vraagt veel van haar, maar zij vindt het enerverend en boeiend en het geeft haar grote voldoening. De keerzijde van dit betrekkelijk eenzame bestaan is, dat het reizen weinig gelegenheid laat voor een normaal sociaal leven. Daarbij komt dat, zeker de laatste jaren, de uitzendingen door het toenemend aantal ontvoeringen ook steeds gevaarlijker worden. Vooralsnog neemt zij die gevaren voor lief.

In een dergelijk hectisch leven is een eigen thuis van grote waarde. Het bovenhuis aan het Sweelinckplein is voor Wilma de plaats waar zij rust vindt, waar zij schildert en beelden maakt in klei, uitkijkend op de prachtige bomen op het plein. Daarnaast is zij een fervent liefhebber van theater en film. Tot haar dertigste speelde Wilma ook cello, maar dat instrument is geen handige reisgenoot. Sinds Wilma 18 jaar geleden het appartement kocht, heeft zij het geleidelijk opgeknapt. Helaas was er al te veel in verprutst om de oude staat nog als uitgangspunt te nemen. Desondanks mag het resultaat er zijn: een stijlvol

en comfortabel appartement.

Wilma behoort tot de 'Vrienden' van het eerste uur. Jaren maakte zij deel uit van de activiteitencommissie. Ze hoopt dat de kwaliteit, die met gezamenlijke inspanning van de pleinbewoners is bereikt, ook in de toekomst kan worden behouden maar ziet ook dat de toenemende verhuur van appartementen aan expats, en als gevolg daarvan de afname van de betrokkenheid bij de woonomgeving, hiervoor een reële bedreiging vormt.

Samen van veel markten thuis

Francy en Jaap van der Zanden behoren tot de ouderen van de jongste generatie pleinbewoners. In 1976 gingen zij op zoek naar een groot, niet te duur en financieerbaar woonhuis in de stad, waar voldoende ruimte was om aan huis yogalessen te geven. Het werd Sweelinckplein 56 dat van oorsprong een woonhuis was, maar waarin later ook een verzorgingshuis en kamerverhuurbedrijf gevestigd is geweest. Begin jaren zeventig is geprobeerd er een "massage-instituut" (bordeel) te vestigen. De benedenverdieping was in feite al als zodanig in bedrijf, toen enkele wakkere bewoners uit de buurt in actie kwamen. Tijdens het proces dat zij tegen de exploitant hadden aangespannen, kwam de verkoopakte van het oorspronkelijke duingebied Dekkersduintjes aan de Exploitiemaatschappij NV Haagsche Bouwgrondmaatschappij Duinoord op tafel. In die akte was vastgelegd, dat op straffe van een boete van 30 gulden per dag, in de woningen die zouden worden gebouwd, geen bordeel of danshuis mocht worden gevestigd en geëxploiteerd. De rechtszaak werd gewonnen en het huis geveild. De eigenaar bood het vervolgens opnieuw te koop aan en zo werden Francy en

Jaap de nieuwe eigenaren. Overbodig te vermelden dat vanwege de beoogde bestemming van het pand, er voor hen veel werk aan de winkel was. Jaap is geboren en getogen in Wateringen en studeerde toegepaste wiskunde aan de toenmalige TH in Delft (nu TU). Na zijn studie bleef hij als onderzoeker/docent wiskunde aan de TU verbonden. Om zelf een deel van het opknapwerk van het nieuwe huis te kunnen doen, nam Jaap

gedurende ongeveer 3 maanden de middagen vrij en 's Avonds halverwege de avond pas weer terug naar Dordrecht, waar hij toen met Francy en drie kinderen woonde.

Francy komt uit Venray, heeft in Nijmegen de opleiding Verpleegkunde gevolgd en is vervolgens bij het OLVG (verloskunde) in Amsterdam gaan werken. Daarna volgde zij aanvullende opleidingen voor nierdialyse (Binnengasthuis) en operatiezuster (Delft) en tenslotte nog 2 jaar sociologie in Leiden. Zij stopte hiermee toen er kinderen kwamen en het gezin naar Dordrecht verhuisde. In combinatie met de zorg voor twee dochters en één zoon heeft Francy een opleiding voor yogadocent gevolgd. Toen zij in 1976 in Den Haag kwamen en de lesruimte op tweede verdieping was ingericht, is zij hatha-yoga en zwangerschapsyoga gaan geven. De hatha-yogalessen staan nog steeds op het programma. Francy is ook een bekwame tuinierster. In het groei- en bloeiseizoen loopt zij 's ochtends vaak speurend en plukkend door haar 'landerijen'. Spelenderwijs, zonder dat het haar belast, duwt ze de natuur in de door haar gewenste richting. Het resultaat is prachtig, zoals veel pleinbewoners tijdens een open tuindag in 2008 hebben kunnen zien.

Na zijn pensioen in 2007 is Jaap zich meer gaan verdiepen in de filosofie. Als bèta-man interesseerde hij zich ook vroeger al voor alfawetenschappen. Toen de kinderen op de Eerste Nederlandse Montessorischolen zaten, nam hij deel aan werkgroepen van ouders voor het onderwijsbeleid op die school. Jaap nam die taak zeer serieus en bestudeerde relevante psychologi-

sche en pedagogische literatuur. Later op de TU was hij naast docent ook studiebegeleider en praatpaal voor studenten en collega's met problemen. Naast technical engineer was hij dus ook mental engineer. Tegenwoordig verdiept hij zich in de parallellen tussen de Oosterse en de Westerse filosofie en leest hij o.a. de Duitse filosoof Schopenhauer die als een van de eerste Westerse filosofen citeerde uit Hindoeïstische en Boeddhistische opvattingen en zienswijzen.

Goed voorbeeld doet goed volgen

Zeventien jaar lang woonden Karina Aba en Henk Ruyter met twee dochters in de Meloenstraat naast Olga en Ron Beekink. De verhuizing van deze dierbare buren naar het Sweelinckplein en het uitwaaiëren van hun dochters maakte een latente verhuisdrang bij hen wakker. Funda werd veelvuldig geraadpleegd en dat is verslavend, zo hebben ze ervaren. Maar het heeft ook tot resultaat geleid: een al twee jaar leegstaande, in matige staat verkerende souterrain/beletage woning op het Sweelinckplein, die na afsplitsing van de bovenwoning en een door Ron Beekink strak geregisseerde verbouwing van drie maanden in december 2008 door Karina en Henk kon worden betrokken.

Karina, geboren en getogen in Voorburg, heeft na het volgen van de lerarenopleiding jaren lesgeven op een LBO en MBO in Zoetermeer. Nu geeft zij trainingen in persoonlijke effectiviteit en managementvaardigheden aan de Haagse Hogeschool. Zij voelt zich betrokken bij jongeren en het boeit haar om hen te helpen vooruit te komen in het leven. Door haar directe manier van communiceren gaat de omgang met de jeugd haar ook makkelijk af. Ordeproblemen heeft zij niet gekend. Naast de trainingen op Hogeschool heeft Karina nog een jaar een eigen gestalt therapiepraktijk gehad, maar is daarmee na de verhuizing gestopt omdat het alleen thuiswerken haar niet beviel.

Henk heeft altijd in Den Haag gewoond, ook tijdens zijn studie bedrijfseconomie aan de Universiteit van Amsterdam. Hij werkt sinds 1988 bij het ministerie van Economische Zaken, de laatste jaren als projectleider op de gebieden

telecom, energievoorziening en recent de postmarkt. Geen hectiek van jongeren zoals bij Karina, wel de hectiek van de nationale politiek. Deze spannende werkomgeving en ook de ruime loopbaanmogelijkheden die een organisatie als een ministerie biedt, heeft hem er van weerhouden om serieus om te zien naar een andere werkgever in de particuliere sector. Henk zijn vrije tijd is goed belegd. In de maanden dat de temperatuur voor fietsers dragelijke is, trapt hij gemiddeld zo'n 5000 km per jaar weg. Verder acteert hij sinds zijn achttiende in de basketbalcompetitie, en nog immer met de jonge goden. Daarnaast speelt hij al een jaar of 10 gitaar met een groepje gelijkgestemden, die zich toeleggen op de muziek uit de zestiger en zeventiger jaren, maar dan wel akoestisch. Eén avond in de maand ontvangen Karina en Henk een min of meer vaste club vrienden in hun huisbioscoop en draaien dan vooral arthouse films.

Zoals gezegd zag Sweelinckplein 57 er bij aankoop problematisch uit. Sinds 1960 had er een Indische dame gewoond, die het huis in de stijl van die tijd had 'gemoderniseerd'. De oude details waren zorgvuldig gesloopt en muren en plafonds waren ruimhartig met schrootjes betimmerd. Daarna was er aan het huis niets meer gedaan. Bij de renovatie moest ook de in loop der jaren opgetreden scheefstand worden gecorrigeerd. Scheefgezakte kozijnen werden in het lood gezet en vloeren waterpas gemaakt. Verder zijn de originele plafondlijsten en ornamenten weer aangebracht en oude details hersteld. In een kast was nog iets van de oude rode kleurstelling terug

te vinden. Deze kleur werd door verfleverancier Bierens gescand en opnieuw toegepast. Ook de tuin is opgeknapt. Een, naar zeggen van de hovenier, 90 jaar oude hulstboom werd hierbij gespaard.

Zoals vele andere pleinbewoners vinden Karin en Henk het een voorrecht om op het plein te wonen. Centraal in de stad, winkels om de hoek, het mooiste plantsoen voor de deur. De "Vrienden van het Sweelinckplein" mogen dus een beroep op hen doen. Ze genieten van het vooral 's zomers intensieve gebruik van het plein en maken zich geen zorgen over wat blowende hangjongeren op de bankjes. Auto vrij, dat is wel een wens, maar ook een utopie, zo beseffen ze.

Tekst: Winfred Haase
Foto's: Maarten de Haas

Anders dan anderen

Matthijs van den Brink liet zich niet direct strikken voor het boek. Hij is graag op zich zelf en heeft niet zo de behoefte om zich kenbaar te maken. Toch voelt hij zich voldoende betrokken bij het plein om toe te stemmen in het interview. Het werd een boeiend maar ook ingewikkeld gesprek, dat meer ging over esoterie dan over Matthijs, zijn huis of het plein.

Matthijs is geboren in Laren (NH) en komt uit een zg. "Erfgooiers" gezin met zeven kinderen, 4 jongens en 3 meisjes. Hij noemt zich zelf het zwarte schaap van de familie. De middelbare school volgde hij op een kostschool in Amersfoort, hij studeerde daarna rechten in Leiden en werkte korte tijd op een advocatenkantoor. Dat beviel hem niet erg, vooral niet omdat hij daar te vaak zijn principes geweld aan moest doen. Hij swichtte van baan en ging werken voor een bierbrouwerij als bedrijfsjurist en districtsleider. Maar ook die baan paste hem maar matig. De echte ommekeer in zijn leven kwam in 1990. Op vakantie in Engeland werd hij, zoals hij het zelf noemt, 'ingewijd in een andere energie', een verandering van bewustzijn. Vanaf dat moment ontdekte hij verbanden in het leven die voor andere verborgen blijven. Hij ging anders over de dingen denken. Door deze inwijding ontstond een afstand tot zijn gewone werk. Hij nam dan ook ontslag en leeft sindsdien van het beheerschap van een stichting/fonds en het kapitaal dat hem na het overlijden van zijn vader toekwam. Matthijs heeft nadien nog wel vrijwilligerswerk gedaan, maar ook daarin kon hij niet bieden waaraan behoefte was. Nu verdiept hij zich in de verborgen, niet met zintuigen waarneembare, aspecten

van de werkelijkheid. In zijn woonkamer verraden boeken en kunst zijn fascinatie. Met overgave kan Matthijs erover vertellen. Door zijn zoektocht komt hij ook tot andere verklaringen van gebeurtenissen in de wereld. Zo is naar zijn opvatting de 'aanval' op het World Trade Centre van 9/11 geënceneerd door een op wereldschaal opererende westerse elite met als doel angst te zaaien onder de bevolking. De verkondiging van de Mexicaanse griep had hetzelfde doel. Ook de klimaatdiscussie is onzin volgens Matthijs, een wetenschappelijk bewezen bedotterij. Hij vindt de mensen onvoorstelbaar goedgelovig. "Stel je open en onderzoek, dan kom je tot betere inzichten over wat gaande is in de wereld", zo is zijn levenshouding. Hij hoopt dat in 2012 er een eind komt aan het leiderschap van ons ego en dat ons hart c.q. ons 'Hogere Zelf' de leiding overneemt.

Het Sweelinckplein is voor Matthijs zijn tweede plek in Den Haag. In 1996 huurde hij de 2^e verdieping op nr. 58 en later ook de derde. Sinds 2010 huurt hij van een stichting die het hele huis in eigendom heeft verworven en liet de door hem bewoonde verdiepingen grondig verbouwen. Niet helemaal meer zoals het ooit was, maar wel zorgvuldig en smaakvol. Matthijs voelt zich geen stadsmens en stelt meer prijs op 'oorverdovende' stilte dan op geluid, hoe mooi dat ook kan zijn. Desondanks voelt hij zich wel prettig op het plein. De sfeer is er goed en de mensen laten, zonder afstandelijk te zijn, elkaar de ruimte. Hij maakt gebruik van de voorzieningen in de buurt, waaronder de sportschool op de hoek waar hij dagelijks traint. Af en toe gaat hij met een

reisvriendin op vakantie, bij voorkeur naar landen met veel zon en pittoreske huisjes in de natuur. Hij leest vooral filosofische en spirituele boeken en surft veel op internet, op zoek naar antwoorden op vragen die het leven bij hem oproept. Kortom, een man die op een ander spoor zit en dat spoor ook wil laten zien aan hen die daarvoor belangstelling hebben en ervoor open staan.

Tekst: Winfred Haase
Foto's: Robert Huiberts

Tuin met aangebouwde ruïne

Zo omschreef Martin Ashton, de uit Engeland afkomstige partner van Olga Zoomer, de voorgenomen aankoop van Sweelinckplein 60. Olga viel voor de prachtige perenboom in de achtertuin. De gruwelijke staat waarin het huis toen verkeerde, schrok haar niet af. Zij wilde een huis met sfeer, met een tuin én met voldoende ruimte voor haar spullen. Kortom, een huis waar ze nog lang zou willen wonen.

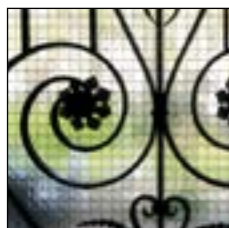
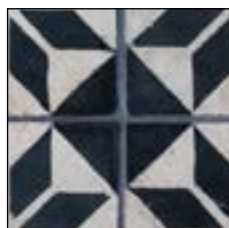
Olga en Martin ontmoetten elkaar in 1978 in Nepal. Zij was daar reiziger, hij gids. Sindsdien hebben zij een relatie, maar van langdurig samenwonen was het tot twee jaar geleden nauwelijks gekomen. Martins werk als geofysicus speelde zich voornamelijk af in verre landen, vooral in Afrika en het Midden Oosten. In dienst van het Amerikaanse bedrijf Western Geophysical deed hij seismologisch onderzoek voor oliemaatschappijen. Olga, afgestudeerd als sociaal- en bedrijfspsycholoog aan de universiteit van Groningen, ontwikkelde zich tot criminoloog en werkte als onderzoeker, aanvankelijk bij de ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken en vervolgens bij de Open Universiteit en de Universiteit Twente. Haar werkterrein lag vooral in Nederland, met uitzondering van een jaar Nicaragua waar zij onderzoek deed naar geweld tegen vrouwen.

Nu Olga en Martin allebei met pensioen zijn, delen ze permanent hun huis, inclusief het kluswerk, waar ze overigens zelden zin in, of tijd voor hebben. Zoals gezegd zag het huis, toen zij het betrokken, er niet al te florissant uit. Op de bel-etage had een alternatieve genezer zijn woon- en praktijkruimte gehad. Het souterrain

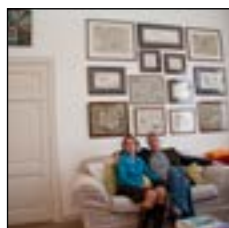
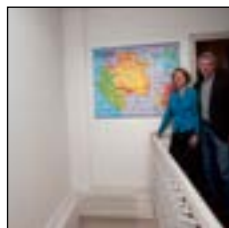
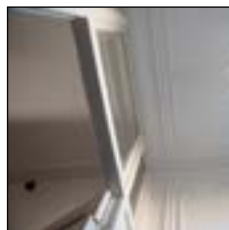
was in feite een uitdragerij. De fundering van een binnenmuur was versterkt, waarvoor de oude souterrainvloer was gesloopt en die vloer bestond bij de koop van het huis uit niet meer dan zand en beton. Het huis was verder zo scheef dat de achtergevel moest worden vervangen en de kamervloer aan één zijde opgekrakt. Het schilderen van het houtwerk deden ze zelf. Olga mengde eigenhandig verf in twee tinten groen die lijken op de kleuren die vroeger vaak werden toegepast. Door deze kleurstelling en door het karakter van het meubilair maakt de woonkamer een klassieke indruk. In de rest van het huis moet nog veel worden geschilderd, maar naast nog niet afgeronde discussies over de kleuren en wel of niet handhaven van deuren, zijn er andere dingen die hen meer bezighouden: beiden hebben een passie voor muziek. Olga speelt altviool in het orkest van de Haagse orkestvereniging Musica en in diverse kleine ensembles. Daarnaast speelt ze pauze in het symfonieorkest Carpe Diem. Martin is een even bevoegde amateurmusicus. Hij speelt hoorn in Musica en Carpe Diem en trombone in een big band. Beiden hebben een tamelijk breed repertoire dat veel repetitie vergt. Toch zou Martin meer tijd willen besteden aan fotografie en Olga aan een andere hobby, schilderen. Tussendoor schrijft ze ook; zo stelde zij voor Musica in 2010 een boek samen ter gelegenheid van het 100 jarig bestaan van de orkestvereniging. Hoewel indertijd niet specifiek op zoek naar een huis aan het Sweelinckplein, zijn ze nu wel erg blij dat zij hier wonen. De functie van het plein als buurtparkje vinden zij leuk. Zij hebben niet zo'n probleem met voetballende jongetjes en

bank-hangende pubers. Langs de rand van het plein zouden zij liever grote bomen zien dan de bolaccacia's. En wat de activiteiten van de 'Vrienden' betreft, daar doen ze graag aan mee, vooral als het gaat om de bereiding van hapjes voor nieuwjaarsborrels en zomerfeesten. Ook treden zij allebei op in het kader van het festival 'Rondom Sweelinck'.

Tekst: Winfred Haase
Foto's: Gerrit Valkenwoud

De arabisten

Caroline en Vincent van Ophem wonen sinds 2007 met 2 dochters en 1 zoon in het huis waar ooit de heer De Monchy, de latere burgemeester van Den Haag met zijn gezin heeft gewoond. Hij verkocht het huis in 1922 voor f 30.000 aan Dr. van Hasselt, die tandarts was en met zijn gezin terugkeerde naar Nederland uit Nederlands Indië. Vanaf 1965 woonde Van Hasselt jr. er alleen tot hij het in 1994 op zijn beurt verkocht. Twee opvolgende eigenaren hadden het huis volledig opgeknapt, zodat de familie Van Ophem er zo in kon trekken. Niet onprettig voor een jong gezin dat vanwege werk dat zich vaak in het buitenland afspeelde, al een keer of 6 was verhuisd. Caroline, Groningse, en Vincent afkomstig uit West Friesland in de buurt van Hoorn hebben elkaar in Leiden leren kennen. Ze studeerden daar allebei Arabische taal en letterkunde en bedrijfskunde. Vincent begon zijn loopbaan in 1982 als militair tolk op een VN missie in Libanon. Caroline werd door de Nederlandse Marine ingeschakeld voor speciale –Arabische taal gerelateerde- opdrachten. Na het uitdienen van een jaarcontract bij defensie trad Vincent in dienst bij Shell en werd verantwoordelijk voor de

uitvoering van het beloningsbeleid. Achtereenvolgens werd hij gestationeerd in Syrië, Nederland, Gabon, Nederland, Dominicaanse Republiek, Engeland en wederom in Nederland op het hoofdkantoor in Den Haag. Caroline en de kinderen gingen steeds mee en Caroline zocht in ieder land, voor zover mogelijk, steeds haar eigen werk. Hun keuze voor een huis aan het Sweelinckplein werd onder meer ingegeven door de aanwezigheid van de bewonersvereniging “Vrienden van het Sweelinckplein”. Caroline en Vincent hadden geen van beiden wortels in Den Haag. Uit ervaring wisten ze, dat integratie in een nieuwe woonomgeving niet vanzelf gaat en een sociaal ‘voertuig’ als een bewonersorganisatie hiervoor van groot nut kan zijn. In de praktijk is dat ook gebeken: of het nu de schoffelmiddag is of de nieuwjaar borrel, steeds zijn zij van de partij. Caroline is inmiddels secretaris van de “Vrienden van het Sweelinckplein”. Het wonen aan het plein bevat hen ook prima. De nabijheid van de Reinkenstraat vinden ze ideaal en ze ervaren dagelijks de weelde van een plantsoen voor je huis. Wat hen betreft moet dat zo blijven, behalve

dan dat zij het jammer vinden dat het plein voor tieners niet zo veel te bieden heeft. Voor deelname aan de verschillende clubs van het plein ontbreekt hen nu nog voldoende tijd maar ook ligt hun belangstelling op een wat ander gebied. Vincent verzamelt Afrikaanse beelden en maskers; Caroline verdiept zich in de archeologie. Ooit heeft zij deelgenomen aan twee archeologische expedities in Syrië en zij komt tegenwoordig over de vloer bij de gemeentelijke archeologische dienst van Den Haag. Voor de Van Ophems had het huis nog een verrassing in petto. Door vorige bewoners was een door de heer Van Hasselt samengesteld archief over het huis en het plein achtergelaten. Het bevatte o.a. stukken over de aanwijzing van het plein tot Rijksmonument, affiches tegen sloop op het plein van de Haagse afdeling van de “Kabouters” en een nummer van “het Lopend Vuurtje” uit april 1977. Daarin werd uitvoerig gerapporteerd over de overlast van voetballende jongens in het plantsoen. Ook toen was dat al een kwestie voor de pleinbewoners.

Meer dan tennis . . .

Haar wieg stond in Orange, New Jersey, U.S.A. Als jongedame, net afgestudeerd in de Engelse taal en letterkunde, gaf Patricia (Pam voor intimi) in 1970 toe aan het verlangen om met een vriendin door Europa te trekken. Toen haar vriendin na 12 maanden het welletjes vond en naar de USA terugging, bleef Pam alleen in Duitsland achter. Om in haar levensonderhoud te voorzien gaf zij Engelse les en werkte later bij Elsevier. Ze woonde al een aantal jaren samen in Amsterdam met een zekere Teun toen Pam op de tennisclub NWTL (Niet Winnen Toch Lol) de kandidaats-student econometrie Arnold Esser ontmoette. Bij een vergadering van de clubblad-commissie hadden Pam en Arnold meer aandacht voor elkaar dan voor het redactiewerk en die bijzondere aandacht mondde na het afstuderen van Arnold in 1983 uit in een huwelijk. Arnold startte zijn loopbaan bij het ministerie van Financiën in Den Haag wat aanleiding was om naar Den Haag te verhuizen en wel naar de Regentesselaan. Pam en Arnold hebben daar 22 jaar gewoond en het huis compleet en voor een groot deel met eigen handen, gerestaureerd. Ook toen Arnold jaren later de overstap maakte naar de ING in Amsterdam, bleven zij Den Haag trouw. Deze stad bood hen meer rust en toch voldoende voorzieningen. Pam's verlangen naar een tuin bracht hen er toe om te zien naar een ander huis. Zij kochten het voormalige afdelingskantoor van de AbvaKabo op het Sweelinckplein. Toen ze in augustus 2005 blij met hun nieuwe bezit, naar hun huis wilden, werden ze door de politie tegengehouden. De opnames voor de film

Zwartboek versperden hen de doorgang. Voor zo iets unieks waren zij graag bereid hun ongeduld hun nieuwe huis te betreden, te bedwingen. De vorige bewoners (Frits en Annette Sonneveld) hadden al alles wat aan het Abva-Kabo kantoor deed denken verwijderd, met uitzondering van enkele krassen op de voornamen van een demonstratie van vakbondsleden. Het topje van de voorgevel was echter nog niet hersteld en daar hebben Pam en Arnold met hulp van een gespecialiseerd restauratiebedrijf voor gezorgd. Voor hen viel er niet veel meer te klussen en zo kon Pam zich volop uitleven in haar nieuwe tuin. Toen zij merkte, dat het naast gelegen kantoor de tuin verwaarloosde, nam zij het onderhoud van de buurtuin er bij. Verder zijn Pam en Arnold heel lang actief spelend en organiserend lid van de tennisclub "de Mets" in Scheveningen. Pam heeft zelfs nog als een volleerd restauranthouder twee jaar de catering van de club gerund. Arnold is al vijf jaar voorzitter van de Mets en gaat binnenkort het stokje overdragen aan een jongere clubgenoot. Maar ook op het plein zijn ze beiden actief. Pam zit in de activiteitencommissie en is master van de website van de "Vrienden van het Sweelinckplein". Arnold is penningmeester van het bestuur van de stichting. Zij zien het als een voorrecht om op het Sweelinckplein te mogen wonen en vinden het dan ook logisch dat je je inzet voor de gemeenschap daar. Vooral Pam heeft het talent om waar dan ook, mensen te verbinden en de sociale omgeving waarin zij verkeert, te versterken. Pam en Arnold hopen dat de Vrienden en de clubs binnen de stichting in de toekomst actief blijven

en zullen groeien en bloeien. Zij zien het ook als taak van de "Vrienden van het Sweelinckplein" om nieuwe bewoners bij de activiteiten te betrekken en hen zo te laten merken dat zij welkom zijn. Voor het plein zouden zij graag meer verlichting willen, vooral in het midden. Wat zou het ook mooi zijn als de bomen op de koppen en wellicht de gevels worden aangeliicht. Een droom of een reële wens?

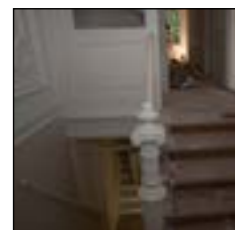
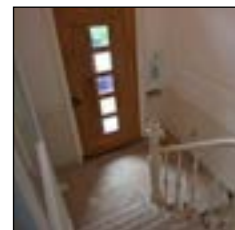
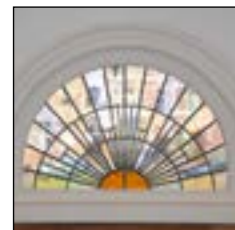
De nieuwkomers

Het huis is nog een 'bouwput': open vloeren, loshangende bedrading, de geur van vers stucwerk en beneden geen verlichting. Joost en Chantal van den Corput bivakkeren met hun twee kinderen Vivienne (2) en Dante (5) tussen de verhuisdozen op twee zolderkamers waar nog kortgeleden een huurder woonde. Drie maanden 'gepland ongemak' hebben zij graag over voor het realiseren van hun droom: een stadshuis met ommuurde tuin aan het Sweelinckplein. In hoog tempo, maar met aandacht voor het detail wordt van het voormalige kantoor weer een woonhuis gemaakt met de eetkeuken en speelruimte in het souterrain, wonen en werken op de bel etage en slapen op de eerste en tweede verdieping. Voordat zij het pand kochten, huurden Chantal en Joost tijdelijk het penthouse op Koningin Emmakade 172 (hoek Sweelinckplein). Zij genoten daar van het schitterende uitzicht over de stad, en bij mooi weer, van de zonsondergang in het westen. Toen zij aan de overkant nr. 63 te koop zagen staan, lieten zij een optie op een huis aan de van Lennepweg schieten en werden het met de eigenaar binnen de kortste keren eens over de koopprijs. Het Sweelinckplein heeft voor hen een magische uitstraling. Het doet hen denken aan een 'communal garden' in Londen waaraan zij hadden gewoond, al waren daar de gebruiksregels strikter en het hek hoger.

Vanaf het behalen van zijn ingenieursdiploma Chemische technologie aan de universiteit van Eindhoven in 1995 werkt Joost bij Shell. Eerst in het Groot-Lab aan het IJ in Amsterdam Noord, later in Londen en tegenwoordig in Rijswijk.

Chantal is opgegroeid in de Beemster. Zij studeerde economie aan de Universiteit van Amsterdam, bleef kort aan de universiteit verbonden als AIO, werkte daarna als management trainee bij Ahold en internetmanager bij Albert Heijn. In 2002 schreef zij zich in op de fotoacademie in Amsterdam, en werkte daarnaast als freelance branddesign consultant en fotograaf. Inmiddels getrouwd, verhuisde zij in 2006 met Joost mee naar Londen. Na de geboorte van Dante solliciteerde zij met succes bij DEGW in Londen. Daar werk ze nog steeds, maar nu vanuit Nederland. Wanneer in de toekomst deze full time baan en de kinderen haar wat meer tijd gunnen, wil Chantal ook het fotograferen weer oppakken. Zo heeft zij het plan om kinderen in chique kleding uit vervlogen tijden vast te leggen. Joost houdt het voorlopig bij fitness en, als echte Brabander, af en toe een pilsje in het café om de hoek.

Zoals gezegd, het huis is nog 'under construction'. Het pand heeft tijdens de werkzaamheden tot nu toe niet meer prijsgegeven dan wat oude krantenknipsels, een enkele brief uit vervlogen tijden en een heel oud militair rugzakje dat J. Goedkoop is gelabeld. In ieder geval komt door de inspanning van Joost en Chantal de historie en daarmee de sfeer van het oorspronkelijke woonhuis weer helemaal terug.

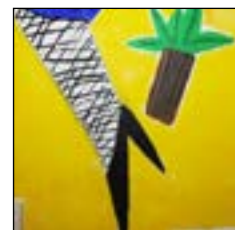
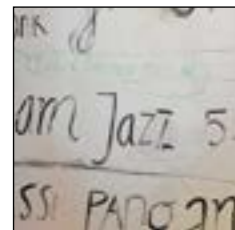
Goed leven = leven in diversiteit

In december 1989 deden ze een briefje in de bus van het pand op nr. 64, want Winfred en Annelies Haase hadden via Frits en Annette Sonneveld gehoord, dat het huis misschien in de verkoop zou komen. Winfred en Annelies woonden in Wassenaar en zochten al een tijdje een echt stadshuis. Dit pand voldeed aan al hun wensen. Ze waren de eenvormigheid van de Wassenaarse bevolking zat, of zoals Annelies het verwoordt "De enige allochtoon die je daar zag, reed in een auto met een cd-nummerplaat". Ook hun PvdA-poster in verkiezingstijd detoneerde tussen die van de burens links, rechts en aan de overkant. Daarentegen was de bevolking aan het statige Haagse plein en in de omringende straten goed gevarieerd! Aan het plein stonden de huizen gewoon aan de stoep, om de hoek reden trams en bussen, om de andere hoek waren winkels en ook hun kinderen Myrthe, toen 13 jaar, en Boris, destijds 11 jaar, voelden zich helemaal thuis in de stad. De eerste etage werd al direct de favoriete plek om te wonen, vanwege het zicht op lucht en wolken. Er was wel een probleempje dat snel opgelost moest worden: i.v.m. een verzakking moest de achtergevel eruit en opnieuw worden opgebouwd. Daarna konden de kinderen de hokjes op zolder doorbreken en ieder hun eigen kamer inrichten. Op de begane grond werd de achterkamer ingericht als werkplek, direct grenzend aan de 16 meter diepe tuin, waar de merel, de pimpelmees en de gierzwaluw welkome gasten zijn. De voorkamer werd het domein van vriendin Ursula. Toen Ursula in 2010 verhuisde, stond die kamer leeg. Zonde ... Toen werd het plan voor de filmclub CinePien

geboren. Ongeveer éénmaal per maand komen diverse bewoners van het plein en omstreken bij elkaar om samen op een groot scherm te genieten van een door één van de leden geselecteerde rolprent. Door samen naar de film te kijken en er daarna nog over na te praten, komt film wel twee keer zo indringend binnen. Naast haar inzet tijdens de filmavonden is Annelies ook zeer actief in de commissie Groen en Leefbaarheid. Zo heeft ze intensief contact met de gemeente gehad over de plaatsing van de Stedemaagd en nog steeds overleg over de beplanting en het onderhoud van de plantsoenen. Ze is nog niet tevreden over de inrichting van het middenstuk; ze zag daar graag een groot beeld. Ze is erg op kunst gesteld, ze heeft o.m. kunstgeschiedenis en filosofie gestudeerd, maar Annelies is ook medisch analist en stewardess met vlieg angst geweest. Van alle markten thuis dus. Tegenwoordig geeft ze colleges ethiek van het ondernemen en daarnaast is ze coach op een businessschool, wat ze heerlijk werk vindt: het begeleiden van jonge mensen. Dat coachen doet ze overigens niet alleen op school, maar ook op de roeivereniging; beiden zijn fervente roeiers die elke zaterdag en zondag op of bij het water te vinden zijn. Winfred heeft zich als stedenbouwkundige ingezet bij de stadsvernieuwing in de gemeente Den Haag, maar dat ging hem te langzaam. Daarom vertrok hij naar Amsterdam, waar hij als stadsdeelsecretaris een organisatie moest opbouwen. Het was een hard gelag, toen hij vervolgens wegens privatisering als directeur een andere dienst moest afbouwen. De laatste vijf jaar werkte hij als adviseur bij de gemeente Amsterdam. Dat bevalt hem prima: niet

meer dat gedoe met de implementatie van de zaken. Zowel Winfred als Annelies hechten eraan dat men in een organisatie goed kijkt of mensen op de juiste plek zitten en de goede dingen doen, het vertrouwen en de ruimte krijgen. Mensen moeten in hun kracht gezet worden, zich gewaardeerd weten, alleen dan kunnen ze leveren wat ze in zich hebben. Een manager die alleen bezig is met status is per definitie een slecht manager en funest voor de organisatie. Beiden vinden de Stichting Vrienden van het Sweelinckplein belangrijk, daardoor kun je samen leuke dingen doen, maar ook het leed delen. Ze vinden de dorpsachtige samenhang prettig, want er blijft toch ook een zekere afstand: "je kijkt niet bij elkaar naar binnen". Mensen vinden elkaar op culturele terreinen, waarschijnlijk doordat ze veelal op dezelfde golflengte zitten. Beiden vertrouwen er ook op dat de cohesie blijft, wellicht verandert er wel iets door de leeftijdsopbouw. Ze vinden het prettig dat mensen het voortouw nemen bij verschillende activiteiten, zulke mensen heb je nodig.

Tekst: Marijke de Groot
Foto's: Jac Mostert

Goed leven = samen onder de perenboom in de tuin

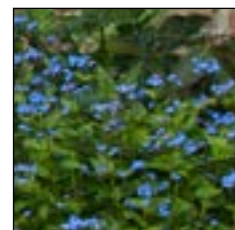
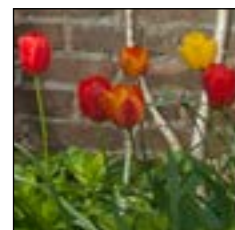
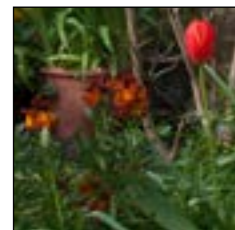
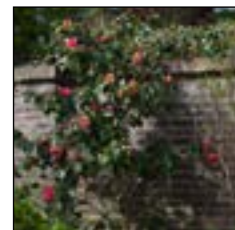
Ze wonen al sinds 1972 op het plein, eerst op de tweede etage en de zolder van nr. 47 en vanaf 1983 op nr. 65 in souterrain en bel-etage. Terence woont zelfs nog langer in de omgeving: zijn ouderlijk huis stond vanaf zijn 8e jaar in de Sweelincstraat. Als de verliefde Dineke naar haar vriendje fietste vanuit háár ouderlijk huis ervoer ze al bij het Burgemeester de Monchyplein een gevoel van ruimte en sfeer dat op haar route langs het Vredespaleis en de Metropolebioscoop steeds sterker werd. De uitstraling van de huizen hier verschilde hemelsbreed van die in het wat grijze en saaier Benoordenhout, vindt ze. Toen ze in 1982 op zoek gingen naar een huis met een tuin, hebben ze een zoektocht door bijna heel Den Haag gehouden, maar de uitstraling van het Sweelincplein viel niet te evenaren. Vooral de ruime tuin achter het pand op nr. 65 oefende een grote aantrekkingskracht uit. Je kunt daar op een zondagochtend nog steeds heel tevreden zitten, af en toe hoor je het geluid van een ambulance en verder heerst er ... stilte. Ja, de tuin was een prachtige ruimte, maar de binnenkant van het huis vertelde een ander verhaal. In het kantoor op de bel-etage had een erg zwaar bureau gestaan met ingebouwde archief-rolkast. Daarvoor had men de vloer moeten versterken met dubbeldikke vloerbalken. Dat podium in de kamer is nog wel een tijdje gebleven, want in het souterrain was nog veel meer op te knappen. Vanuit de voorraadkamer in het souterrain naast de keuken ging trouwens een klein liftje naar de eetkamer op de bel-etage, vast een overblijfsel uit de tijd vóór de kantoorbestemming. Dineke en Terence Dezentje wonen voornamelijk aan de achterkant van het

huis, wat natuurlijk samenhangt met de geweldige lichtinval. Dat licht speelde ook op nr. 47 een belangrijke rol: vanaf het balkon aan de voorkant had je prachtig zicht op de ondergaande zon. Terence werkt voor de gemeente Den Haag als beleidsmedewerker; hij coördineert beleidszaken op het gebied van sociale zaken. Hij is trouwens wel benieuwd hoe hij het als suppoost in een museum zou doen ... Maar hij wil ook wel graag meubels ontwerpen en maken. Voorlopig is het eerstvolgende project een poppenhuis. Voor de kleindochters natuurlijk. Dineke gaat elke week één dag naar Voorhout om voor de kleinkinderen te zorgen. Daarnaast is ze in deeltijd dokters-assistente in het Westeinde Ziekenhuis en doet ze veel op het plein: deelnemer aan het bewoners-overleg Duinoord, idem voor de groencommissie, lid van de leesclub, van de activiteitencommissie en uiterst actief lid van de bridgeclub. En dat terwijl ze in haar jonge jaren graag vrachtwagenchauffeur wilde zijn ...

Ze hebben in al die jaren uiteraard heel wat zien veranderen op het plein. Zo verdwenen er zowel van een pand op de hoek van de Blankenburgstraat/2e Sweelincstraat als op de hoek van de 2e Sweelincstraat/Sweelincplein koepeltjes en torentjes. En vroeger was de noordkant van het plein voornamelijk, omdat daar de huidarts, de orthopeed en de tandarts hun praktijk en woonhuis hadden. Aan de zuidkant waren nogal wat kantoren gevestigd wat een mindere aanblik gaf. Die kantoren zijn nu grotendeels verdwenen. Een andere verandering vond plaats in het winkelaanbod in de Reinkenstraat, toen waren er drie bakkers en vier slaggers en een

huishoudwinkel met speelgoed. Het aanbod van de kruidenier Rotteveel was destijds spreekwoordelijk: wat niet in de winkel stond, was zeker in het magazijn te vinden. Bovendien brachten de broers in hun blauwe stofjas – indien gewenst – ook nog eens alle boodschappen thuis. De grootste verandering vond echter plaats in de manier waarop mensen op het plein met elkaar omgaan. Lang leefde men in volstrekte anonimiteit, maar dat werd doorbroken op de braderie in de Reinkenstraat. Daar maakten Terence en Dineke kennis met José die toen op nr. 16 woonde. Samen verjoegen de vrouwen niet veel later de honden uit het plantsoen, zodat hun kinderen daar ongestoord konden spelen. Ook nu vindt Dineke de levendigheid van kleine kinderen op het plein prettig. Dé grote doorbraak kwam natuurlijk toen de gemeente dreigde een voetbal-kooi te plaatsen. Toen sloten de rijen van bewoners zich aaneen en vormde zich een tamelijk hechte gemeenschap op het weidse en toch besloten plein, dat bijna de vorm heeft van twee beschermende handen rond een uit het nest gevallen vogeltje ... Maar er blijft altijd iets te wensen: een beeld en het plaatsen van twee taxusbomen i.p.v. de uitgegroeide spar om de symmetrie tussen beide plantsoenen te herstellen, in het middenstuk mooie bankjes die uitzien op beide waterpartijen. Maar ook een parkeergarage zou geweldig zijn: een plein zonder geparkeerde auto's, een wensdroom. Verder zijn de zomerbezoekers van harte welkom op het gras en op de terrassen, als ze maar hun rommel opruimen!

Tekst: Marijke de Groot
Foto's: Robert Huiberts

65a

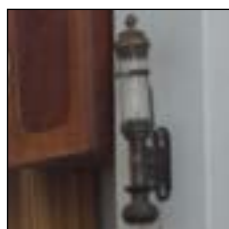
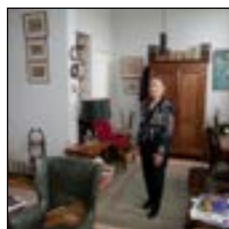
Goed leven = je senang voelen

Ze zou eindelijk eens wat meer moeten opruimen, vindt ze zelf. Maar zodra Gré Hoogland een ordner, map of doos opent, stromen de herinneringen rijkelijk en voor ze het weet is er weer een dagdeel voorbij! Ook de dossiers van het public relationsbureau dat ze samen met haar echtgenoot sinds 1966 bemande, staan nog op diverse plekken opgestapeld: ze hielden kantoor aan huis, de achterkamer deed dienst als kantoor en de grote ingebouwde kast was de 'postkamer'. Als opdrachtgevers adviseerden zij o.m. verschillende productschappen, water- en zuiveringsschappen, diverse grote en kleine hotels en ingenieursbureaus. Haar man, van huis uit journalist, was directeur pers-en-propaganda voor de reisorganisatie Lissone Lindeman. Daar leerden zij elkaar kennen. Al in Heerlen werkte ze als balie-employée voor die reisoperator, in een tijd waarin reizen nog een echt avontuur was: het reisbureau belde met lucht- en scheepvaartmaatschappijen, spoorwegondernemingen en hotels om boekingen vast te leggen naar de wensen van de zaken- en individuele reiziger. Ja ja, er is wel het een en ander veranderd sinds de vijftiger jaren... Telkens was het spannend of alles zou lukken en of ze de klant met een gerust hart op reis kon laten gaan. Een ander aspect van haar werk was het maken van studiereizen naar het buitenland. Dat deed ze met veel plezier. Toen ze naar Den Haag trok, bleef Gré dan ook nog enige tijd voor dezelfde organisatie werken. Iets later werd ze chef van de Hotelplanvestiging aan de Laan van Meerdervoort. Ze woonde samen met haar man op de Groot Hertoginnelaan en ze hadden daar een mooi uitzicht, maar toen in 1968 het bovenhuis op 65A

aan het Sweelinckplein beschikbaar kwam, was de beslissing snel genomen: een nog mooier uitzicht, een etage meer en aan de achterkant een plat dak met veel zon. Ook haar man was een echte zoonaanbidder en ze hebben op dat dak samen heel wat uurtjes genoten. Nu komt ze er niet zo vaak meer, want de groene halsbandparkieten maken van de aanplanting één grote bende zodat ze er niet langer voor haar plezier zit. Gré herinnert zich nog dat er in 1968 slechts één auto op het plein stond en dat ze zich wat geneerden voor het feit dat ze ook een auto bezaten. Daarom hebben ze destijds spoorslags een garage gezocht waar ze hun bezit konden 'verstoppert'. Aan het pand hebben ze niet veel hoeven verbouwen: de oorspronkelijke indeling hebben ze gehandhaafd, alleen de keuken was aan vernieuwing toe en enkele muren hebben ze rechtgetrokken. Op de zolderetage hebben ze wel een mansardekamer bij de grote slaapkamer getrokken. Ze geniet nog steeds van de ruimte in het huis, waar plaats is voor veel herinneringen en voor de vele woordenboeken en naslagwerken die ze nog steeds met enige regelmaat raadpleegt. Ze vindt ook het plantsoen aan de voorkant nog steeds een lust voor het oog, al zou ze graag preventief een barbecueverbod ingevoerd willen zien. Ze ergert zich wel aan mensen die zich nagenoeg ontkleden en gaan liggen zonnen in het gras. Ook het plukken van hele boeketten bloemen vindt ze uit den boze. Dat jonge mensen in de openbare ruimte meer geluid produceren dan oudere aanvaardt ze als een gegeven, daarover windt Gré zich niet op! Ze hoopt dat het onderhoud van de neoclassicisti-

sche panden aan het plein, ondanks de hoge kosten, op redelijk peil zal blijven, want het hoekpand bijvoorbeeld is nu niet echt een visitekaartje voor dit mooie plein. Ze heeft veel gereisd in het leven door wat we tegenwoordig de EU-landen noemen, door de Verenigde Staten en door Canada, waar de mensen zo aardig en behulpzaam zijn: als je niet meer weet welke afslag van de rotonde je op de juiste weg naar het vliegveld brengt, rijdt een politieauto 'gewoon' even voor je uit om de weg te wijzen! Maar ook in Zuidoost Azië kwam Gré samen met haar man graag. In Singapore viel haar op hoe schoon een stad kan zijn en hoe geordend men daar deelneemt aan het verkeer. Op Java bewonderde ze o.m. de Borobudur, op Sumatra de rubberplantages en op Bali de vele tempels. In Indonesië was ze vooral onder de indruk van de blijmoedigheid van de mensen. Het leek wel alsof een minimum aan bezit leidt tot minder zorgen. In Thailand vormden vooral de bezoeken aan Bangkok, de drijvende markt Damern Saduak, de beruchte Birmaspoorweg en de beroemde brug over de rivier de Kwai onvergetelijke hoogtepunten. Nu ze wat ouder is, is de reislust enigszins geblust, al trekt ze er met haar vriendin nog wel op uit; dat beperkt zich tot stedentrips en museabezoek.

Tekst: Marijke de Groot
Foto's: Robert Huiberts

De dokters

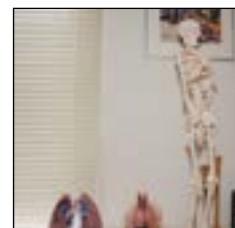
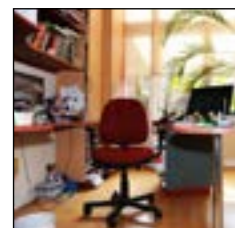
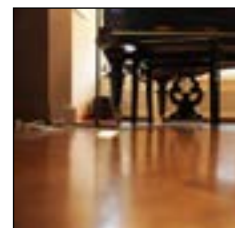
Het gesprek gaat al direct over de dagelijkse praktijk in de dubbele dokterspraktijk. Over hoe zij de rol van huisarts als poortwachter in de gezondheidszorg zien en hoe hun werk door de marktwerking wordt bemoeilijkt. Heleen van Hasselt en Foort Burger, beide enthousiaste en betrokken huisartsen, hebben sinds 1995 op Sweelinckplein 66 hun gezamenlijke praktijk. Voor Foort betekende het een terugkeer op het oude nest. Zijn vader woonde en hield vanaf 1966 praktijk op hetzelfde adres. Foort ging na jaren in veel praktijken te hebben waargenomen, in 1989 met zijn vader samenwerken en nam de praktijk stapsgewijs over. Heleen was eerst als sociaal pedagoog actief in het jongerenwerk in Amsterdam. Vanwege de meer concrete hulpvragen koos zij echter voor het huisartsen vak en ging alsnog medicijnen studeren. Toen in 1995 Foorts vader er geheel mee stopte, nam ze soepel diens plaats in de praktijk over. Foort en Heleen kenden elkaar overigens al van het gymnasium Sorghvliet, waar ze klasgenoten waren. In Amsterdam waar ze allebei studeerden, werkten en actievoerden, werd jaren later het contact vernieuwd en geïntensiveerd. Toen en daar werden zij verliefd op elkaar.

De vestiging op het Sweelinckplein was voor Heleen en Foort dus geen keus voor het plein, maar hield verband met de overname van de praktijk. Het ouderlijk huis van Foort was bij de prijs inbegrepen. Aanvankelijk zorgde dat huis voor veel hoofdbrekens. Gewend als ze in Amsterdam waren aan kleine en krakkemikkige huisvesting, drukte de verantwoordelijkheid voor

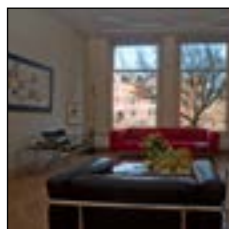
een zo groot pand ineens zwaar, o.a. vanwege het achterstallig onderhoud en noodzakelijke investeringen in de praktijkruimte. Nu vinden ze het er allebei heel aangenaam. De praktijkruimte is weliswaar klein maar ze werken er prettig. Jammer dat er geen ruimte is voor ondersteunende medewerkers. Een poging om met andere huisartsen te komen tot een z.g. HOED is enkele jaren geleden gestrand.

Foort onderstreept direct de voordelen van een praktijk aan huis en bovenal het wonen aan het Sweelinckplein met centrum, strand en vertier op bijna loopafstand en met zo'n mooie buitenruimte aan de voordeur. Hij herinnert zich wel dat er vroeger veel meer armoedige (kantoor) panden waren en op straat veel minder auto's stonden. 'Stoepranden' was daar nog mogelijk. Voetballen op het grasveld niet: een soort boswachter met hoedje met veer zag daar streng op toe. Ook toen bemoeiden de bewoners er zich mee als de jeugd zich niet aan de regels hield. Opmerkelijk was het pissoir dat in die tijd nog nabij de voormalige taxistandplaats stond. Overigens vindt Foort dat het plein nu beter wordt onderhouden dan in zijn jeugd. Hij is daar blij mee en hoopt dat in de toekomst de gemeente én de bewoners zich voor die goede staat verantwoordelijk blijven voelen. De samenwerking met de buurt via 'de Vrienden' bevalt hem erg goed. Hij is dan ook actief in de jubileumcommissie en de groencommissie. Beiden vinden dat het plein vooral in de zomer goed en leuk wordt gebruikt. Troep die dan achterblijft, ruimen ook zij - als nodig is - op: iedereen draagt een steentje bij. Natuurlijk laten de patiënten hun dokters nog wat

vrije tijd. Samen besteden zij die graag aan fietsen en bezoeken aan het Filmhuis. Foort leest ook veel. Heleen zingt vrijwel iedere dag 1 tot 1,5 uur nadat de laatste patiënt is behandeld. Ze is daarmee begonnen toen ze hier kwam wonen. Eerst in een wat lichter genre, tegenwoordig vooral een klassiek repertoire; solo en soms in koorverbanden en af en toe een optreden. Maar dat laatste is voor haar geen doel.

Meer dan goede burenen

Toen Olga en Ron Beekink in 1996 op het Sweelinckplein kwamen wonen, schrokken zij aanvankelijk van het geringe burenencontact. Ze waren in de Meloenstraat in Den Haag gewend om aan het eind van de middag hier of daar in de straat even een glaasje te drinken. Ook werden er regelmatig straatfeesten gehouden. Toen voor het eerst de uitnodiging voor een Nieuwjaars borrel voor de bewoners van het Sweelinckplein op de deurmat viel, reageerde zij dan ook direct enthousiast. Sindsdien bouwen ze stevig mee aan de pleingemeenschap: twee keer hebben zij al hun huis voor de nieuwjaar borrel opengesteld. Ook verzorgde Ron ter gelegenheid van zijn 65e én 70e verjaardag op het plein een optreden van “de Haagse Slagwerkgroep Percossa” waar de hele buurt van kon meegenieten. Verder is Olga actief in de evenementencommissie van “Vrienden van het Sweelinckplein”. Voor Ron en Olga is de sociale gemeenschap in de buurt net zo belangrijk als het huis waarin je woont.

Toen zij, na veel huizen gezien te hebben, voor het eerst Sweelinckplein nr. 70 betraden, waren ze er snel uit. De grootte was, met uitwonderende kinderen, perfect, de tuin prettig en het plein prachtig. Er werd dan ook direct beslist. In feite kochten zij twee woningen, één in het souterrain en één op de beletage. Er moest nogal wat worden verbouwd. Voor de architect Ron geen probleem. Op de achterkant van zijn vliegticket raamde hij tijdens hun vakantie globaal de kosten en die zijn niet overschreden. Ingecalculeerd werden het herstellen van de plafonds en het aanbrengen van nieuwe ‘oude’ schouwen, want

daar was niets van over. Authentieke deuren en de parketvloer waren daarentegen nog wel intact. In de jaren 70 had Ron al op Sweelinckplein nr. 73/74 gewerkt. Daar was het hoofdkantoor van het bekende Haagse bouwbedrijf Meijer gevestigd, bij welk bedrijf hij toen werkte. Ron was zich niet erg bewust van de prachtige ligging van zijn werkplek en kan zich ook niet veel van het plein uit die tijd herinneren, behalve dan dat er geen rozenperken waren, maar wel een homohotel aan de overkant en een urinoir bij de voormalige taxistandplaats.

Nu zien Ron en Olga met plezier dat het plantsoen veelvuldig door spelende kinderen en ‘van de zon genietende kamerbewoners zonder balkon’ wordt gebruikt. Zij zijn ingenomen met de zorg die de gemeente aan het plein besteedt, maar vinden wel dat dit niveau niet kan worden gehandhaafd zonder extra aandacht en inspanning van de bewoners zelf. Ron vindt het betaald parkeren voor het plein een zegen en wat hem betreft zou dat nog mogen worden uitgebreid.

Ron en Olga, zijn allebei echte Hagenaars. Zij ontmoetten elkaar op het Johan de Witt College en werden daar verliefd op elkaar. Ze hadden gemeen dat zij geen van beide enthousiaste schoolgangers waren. Ruim vóór hun eindexamen hielden ze het voor gezien. Olga vervolgde haar opleiding bij Schoevers en ging werken bij de Octrooiraad. Vele jaren later, na de geboorte van drie kinderen, werd ze administratief medewerker op de Vrije School Den Haag en was daar steun en toeverlaat voor alles en iedereen. Ook was zij bestuurslid van de afdeling Den Haag van de

PvdA. Verder zingt Olga in het Residentiekoor. Ron wilde wel leren, maar alleen als het over techniek ging. Via UTS, MTS, een architectenopleiding en heel veel praktijkervaring, bouwde hij met een partner een architectenbureau op met in de toptijd een bezetting van 70 man. Uit die tijd stamt hun liefde voor de Nederlandse vormgeving en moderne kunst. Dat zie je wanneer je hun huis betreedt. Daarnaast heeft Ron 25 jaar lessen bouwkunde gegeven aan de Vrije School en nog steeds is hij in het vak actief door o.a. het geven bouw gerelateerde adviezen. Hij vindt het leuk én belangrijk om zijn jarenlange ervaring aan de jongere generatie over te dragen. Olga besteedt intussen als oppas oma vele uren aan haar kleinkinderen. Samen reizen ze veel, in het bijzonder naar ZO Azie. Kortom, mensen met een brede maatschappelijke en culturele belangstelling.

Een kleine en een grote harp

Deze instrumenten staan bij Linda Kokxhoorn naast de bank en worden sinds twee jaar door haar en haar zoon Maxime (8) bespeeld. Toen Maxime drie jaar was, werd al zijn muzikaal talent duidelijk. Voor Linda was dat aanleiding om ook zelf muziekles te nemen, want dat gaf haar de mogelijkheid om samen met haar zoon te musiceren en hem te begeleiden in zijn muzikale ontwikkeling. Zij kozen aanvankelijk voor de cello vanwege de prachtige klankkleur. De harp kwam er bij toen Maxime op de Vrije School tijdens de eurtmeles dat instrument leerde kennen en erdoor werd geraakt. Moeder en zoon volgen nu voor beide instrumenten lessen van ervaren muziekpedagogen. Daarnaast speelt Linda cello in een ensemble en volgt zij een opleiding tot harptherapeut.

Om de muzikale passie van moeder en zoon mogelijk te maken, moet er ook geld worden verdiend. Linda doet dat als marketing- en communicatiemanager bij Olympia Uitzendbureau, daarvoor bij Canon. Voor dat bedrijf heeft zij, geholpen door een ruim budget, reclamecampagnes vormgegeven en in dat kader een groot deel van de wereld gezien. Bijzondere voorwerpen in haar appartement herinneren aan een nog eerdere baan bij de Egyptische Ambassade. Deze baan bezorgde haar een piepklein rolletje in de film 'Eline Vere', toen producent Matthijs van Heiningen voor zijn film de residentie van de Egyptische ambassadeur, ooit het woonhuis van Louis Couperus, wilde gebruiken.

Linda groeide op in Honselersdijk en woonde na haar opleiding commerciële economie aan de

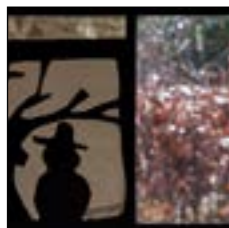
Haagse Hogeschool eerst in de Archipelbuurt en later in Wassenaar. In 2000 kocht zij het appartement Sweelinckplein 73. Hier trof zij de door haar gewenste stedelijke sfeer en tevens voldoende rust en ruimte. Onder huisnummer 73 valt nu nog alleen haar appartement op de begane grond. De boven gelegen appartementen zijn via nr. 74 toegankelijk. Er is dus vanuit haar huis ook geen trap meer naar boven. Nummer 73 en 74 vormen wel samen één vereniging van eigenaren. De achtertuinen van de oorspronkelijke woningen zijn samengevoegd.

Tijdens de oorlogsjaren huurde een voormalig waarnemende Agent-Generaal voor de immigratie op nr. 73 een kamer. Hij was een nazaat van Spaans-Portugese Joden die in de 17e eeuw naar Suriname waren uitgeweken. Deze hoge Surinaamse ambtenaar werd in 1943 door de Duitsers afgevoerd en is in dat jaar in Theresienstadt omgekomen. Vanaf de jaren 60 heeft er een zekere heer Vermazen gewoond, die eigenaar/ directeur was van het ook op nr. 73 gevestigde Vermazen Instituut, een opleidingsinstituut voor het staatsexamen HBS en gymnasium. Vervolgens vestigde zich op de nrs. 73 en 74 het bekende Haagse Bouwbedrijf Meijer dat de panden tot kantoor verbouwde. Hierdoor is veel van het oorspronkelijke interieur verloren gegaan. Nieuwe muren zijn opgetrokken en andere doorbroken. Ook de lambriseringen en sierlijsten zijn in die tijd gesneuveld. De zitkamer van nr. 73 was de grote ontvangstkamer met aan de wanden een deel van de kunstcollectie van de familie Meijer die nu in het Promenadehotel hangt. Verder herinnert een gebrandschilderd

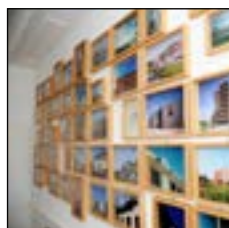
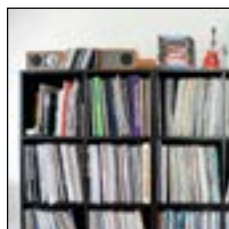
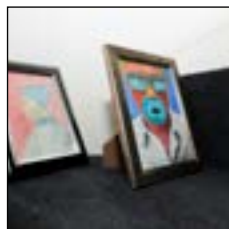
raam boven de voordeur van nr. 74 nog aan het bouwbedrijf. Dit raam bevat afbeeldingen van handwerkslieden, de initialen van de eigenaar en het beeldmerk van de Vrijmetselarij. Curieus, maar ook mooi is de grote 17e eeuwse schouw in de badkamer! Die ruimte was vroeger onderdeel van de grote ontvangstkamer. Het vermoeden bestaat dat de schouw door Bouwbedrijf Meijer uit een gesloopt pand is meegenomen om ermee het interieur van het kantoor meer aanzien te geven.

Wat het plein zelf betreft waardeert Linda het dat eigenaren veel in de panden investeren en hebben geïnvesteerd en daarmee de oude luister van de gevelwand hebben teruggebracht.

Tekst: Winfred Haase
Foto's: Gerrit Valkenwoud

Ontwerpen begeleid door rhythm and blues

Wanneer Jan Splinter de vorm van het plein in verband brengt met de sociale cohesie die hij op het plein ervaart, is er onmiskenbaar een architect aan het woord. Het ovaal maakt het plein tot een sterke bouwkundige eenheid die tegelijkertijd tot verbondenheid uitnodigt, zo stelt Jan. Een verbondenheid die hij zelf voelt en belangrijk vindt. Vanaf het eerste uur is hij betrokken bij “de Vrienden van het Sweelinckplein”. Die club heeft er aan bijgedragen dat de afgelopen jaren de sociale samenhang is gegroeid en richting gemeente veel kon worden bereikt. Kijkend naar het plein wijst Jan op de drie fraaie panden op de hoeken met de kaden die ook echt ‘de hoek om gaan’. Het pand van Jan heeft daarentegen een duidelijke voorkant aan het plein. In zijn uiteenzetting relativeert hij de ‘opgewondenheid’ over de architectuur van de gevelwand enigszins door er op te wijzen dat eind 19^e eeuw het Sweelinckplein weliswaar voor welgestelden werd gebouwd, maar niet voor de Haagse elite. Daarvoor moet je zijn in de omgeving van Plein 1813 of op het Nassauplein. Niet dat Jan daar mee zit: hij woont hier met veel plezier. Door de ligging op de hoek ziet hij uit over het hele plein en in de richting van Scheveningen over de zwaar beplante kades. Dat geeft hem naast het stadse gevoel ook het idee in een bos te wonen. In 1998 kocht Jan het pand omdat het pand aan de Conradkade, waar toen zijn architectenbureau was gevestigd en waar hij ook zelf woonde, te weinig uitbreidingsmogelijkheden bood. Jan raakte geïnteresseerd in dit huis vanwege het fraaie panoramisch uitzicht. Doorslaggevend was,

dat de makelaar bij de rondleiding vertelde, dat er in het huis altijd muziek is gemaakt. De instrumenten die hij overal in het huis zag, bevestigden dat. De eigenaar en zijn vrouw bespeelden beide een klassiek instrument, de kinderen studeerden aan het conservatorium. Verder was opmerkelijk, dat het interieur geschilderd was in de originele pasteltinten uit de tijd van de neo renaissance, de tijd dat het huis is gebouwd. Hoe mooi Jan dat ook vond, voor zijn woning en bureau gaf hij toch de voorkeur aan wit en grijs. Verder opende hij, zonder toestemming van de monumentenzorg, een paar van de z.g. muurkassen in de gevel aan de Waldeck Pymontkade om daar in ramen te plaatsen en zo meer zijlicht in de kamers te krijgen. Deze waren in het oorspronkelijke ontwerp wel voorzien, maar vanwege de belasting die toen op ramen werd geheven, niet uitgevoerd. Om de zijgevel toch levendig te maken, werden er muurkassen gemaakt, een verdiept stuk metselwerk in de vorm van een raam. Opmerkelijk is, dat in de gemeentelijke monumentengids een foto van het huis mét de nieuwe ramen opgenomen is. In het vernieuwde pand werd de begane grond ingericht als ontvangstkamer, tevens vergader- en expositieruimte voor het architectenbureau. Op de eerste verdieping kwam de tekenkamer. Jan ging zelf op de tweede en derde verdieping wonen. Door die indeling en omdat het trappenhuis aan de zijde van de burens ligt, is het huis uitstekend geschikt voor Jan zijn tweede liefde: gitaar spelen. Hij leerde dit tijdens zijn middelbare schooltijd, trad op in bandjes en is dat ook in zijn studenten-

tijd blijven doen. Later speelde hij meer solo en ging jammen met gelijkgestemden. Zijn voorkeur gaat uit naar Blues en Jazz. In de loop der jaren verzamelde hij duizenden LP’s en CD’s die hij o.a. afspeelt op zeer geavanceerde hi fi apparatuur die hij test voor een bevriende leverancier.

Architectonisch ontwerpen is Jan zijn eerste liefde. Na de HBS in Leiden ging hij naar de HTS en vervolgens naar de TH (later TU) in Delft. Zijn vader was aannemer en wilde hem graag in zijn bedrijf. Jan zag daarin echter te weinig creatieve uitdaging en wilde liever architect worden. Na zijn studie startte hij een eigen bureau en dat werd succesvol. Het bureau draaide uitstekend tot aan de economische crisis in 2009. In dezelfde tijd werd Jan in een ziekenhuis opgenomen omdat hij fysieke problemen had met de stalen knieprothese die, vanwege geconstateerde botkanker, in 2005 in zijn linkerbeen was geplaatst. Hij heeft daar 6 maanden gelegen en uiteindelijk is daar als gevolg van een infectie zijn been geamputeerd. Na een revalidatie van 2 maanden was Jan weer thuis en is als architect en muzikant weer volledig actief. Deze gebeurtenissen hebben zijn leven wel veranderd. Zijn fysieke mogelijkheden zijn beperkter, maar de spiritualiteit is bij hem sterk toegenomen. Hij heeft ervaren hoe sterk mensen kunnen zijn in levensbedreigende situaties. Voor Jan telt niet meer zozeer het verleden of de toekomst maar het *nu*. Hij beseft hoe waardevol het leven is en hoe belangrijk het is daarvan te genieten. En dat doet hij volop.

Van vader op zoon

Bij binnenkomst heb je het idee dat de hal een forse ingreep heeft ondergaan. Op weg naar de woonkamer loop je langs een rondlopende wand die je in dit huis niet verwacht. De bouwtekening laat zien dat dit toch in overeenstemming is met het oorspronkelijke ontwerp. Wel is op de begane grond een tussenkamer verdwenen waarvan de vloer één meter dieper lag. Hierdoor bleef deze ruimte ook 's zomers koel; het had dan ook de functie van provisiekamer annex wijnkelder. Via een raam naar de keuken kwam er daglicht binnen. De grote kamer aan de voorzijde was volgens de oorspronkelijke bouwtekening bedoeld als woonkamer. Ook de muur tussen de keuken met de originele rode-gele tegelvloer en de voormalige dienstbode kamer aan de achterzijde is nu weggebroken. Hierdoor is een ruime woonkeuken ontstaan. Vanuit daar is een extra binnentrap naar de eerste etage gemaakt. Op deze etage en op de begane grond wonen Ragnar Ruijgrok, echtgenote Sigrid en hun kinderen Steyn(3), Lieve (2) en Sofie (0). Op de tweede en derde verdieping zijn afzonderlijk te bewonen appartementen gemaakt.

Ragnar's vader is in nr. 76 opgegroeid. Vanaf 1946 huurde de oma en opa van Ragnar de begane grond en de eerste verdieping. Dertig jaar na zijn vertrek uit het ouderlijk huis kocht de vader van Ragnar het pand als belegging. Ragnar betrok daar de net vrijgekomen zolderverdieping en knapte die op. Toen later ook de tweede verdieping leeg kwam, renoveerde hij ook deze verdieping. Uiteindelijk kocht Ragnar het huis van zijn vader en pakte met veel plezier en kennis van zaken de begane grond en eerste verdieping aan om daar

met zijn gezin te gaan wonen. Ragnar, op de hotelvakschool opgeleid voor de horeca-branche, maakte van zijn hobby zijn professionele: het opknappen van woonhuizen. Omdat hij als echte Hagenaar weet hoe hier de hazen lopen en daarbij kwaliteit levert, heeft hij als aannemer en bouwcoördinator een goed gevulde orderportefeuille. Sigrid groeide op in Apeldoorn en is na haar Pabo Studie en Remedial teaching opleiding parttime leerkracht in het speciaal onderwijs geworden. Op korte termijn start zij in dit vakgebied een eigen praktijk. Voor hun hobby's reizen, sporten en piano spelen hebben ze nu weinig tijd.

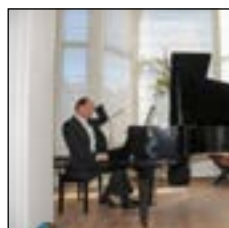
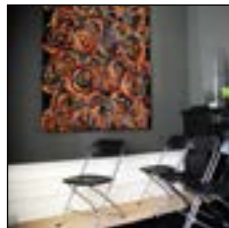
Hoewel niet geboren en getogen op het Plein, hield die plek in Den Haag Ragnar altijd wel bezig. Hij genoot van de verhalen van zijn vader over vroeger. Hoe die man met zijn broer de tussenkamer verbouwd had tot een soort café en hoe zij daar in de weekenden met vriendjes en vriendinnetjes hun vertier hadden. Hoe tot ver in de vijftiger jaren de route van bus G over het plein voerde en bijna voor de deur stopte; en hoe de op het groene deel van het plein voetballende jongens door agenten met gezag mee naar het bureau werden genomen. Nu is nr. 76 zijn huis en kijkt hij uit op een rij panden aan de overkant van het plein, die ooit in bezit waren van het verzekeringsbedrijf Ennia. Rond 1970 was dat bedrijf van plan om voor de bouw van een modern kantoor die panden te slopen. Door actie van oplettende burgers kon gelukkig complete sloop worden voorkomen. Jammer dat van die panden alleen de voorgevels nog origineel zijn.

Des te beter dat nu in dat soort kwesties de Stichting Vrienden van het Sweelinckplein de vinger aan de pols houdt en zo nodig initiatief neemt.

De geschiedenis van zijn eigen huis koestert Ragnar. Als een soort woningarcheoloog heeft hij van oude documenten over het huis een collage gemaakt die hij een prominente plaats in de hal heeft gegeven.

Verbouwers

Direct bij binnenkomst valt de zorgvuldigheid op waarmee het huis is opgeknapt. Die waarneming kreeg nog meer reliëf toen Marjan en Frits Weel vertelden, hoe zij het huis in 2002, na twee jaar leegstand, hadden aangetroffen. Op een koperen plaat naast de voordeur stond "Hotel Sweelinck". Volgens de overlevering hadden hier de Thaise meisjes van de musical Miss Saigon gewoond. Er waren 12 kamers met toilet en douche en er was een onvoorstelbare spaghetti aan kabels en leidingen met alle bijbehorende sporen van lekkages. In de tuin twee washokken en een barak met twee kamers waar inmiddels de klimop doorheen groeide. Marjan en Frits keken door die deplorabele staat heen en bereikten overeenstemming met een BV van Joop van den Ende, de eigenaar van het pension. 20 Containers huisraad en bouwafval werd naar buiten gesleept en zij gingen er vrijwel direct wonen. Het was hun doel en passie om het huis de oorspronkelijke indeling met het monumentale karakter weer terug te geven en dat is prachtig gelukt. Zo kwamen achter de betimmering zwaar beschadigde, maar in potentie mooie plafonds te voorschijn en zelfs een prachtig gezandstraald raam boven het trapgat. Dat zij niet opzagen tegen deze operatie had o.m. te maken met de opleiding van Frits tot bouwkundig ingenieur in Eindhoven en de bijzondere interesse en vaardigheid van Marjan om een huis op een bijzondere manier in te richten. Dat laatste is een hobby naast haar baan als stafgroep medewerker in het Medisch Centrum Haaglanden. Frits werkt al 31 jaar voor Shell in verschillende aan vastgoed gerelateerde specialistische, coördinerende en leidinggevende functies.

Het huis en de zonnige tuin hadden de familie Weel naar het Sweelinckplein gebracht. Pas toen ze er goed en wel woonden, realiseerden Frits en Marjan zich aan wat voor prachtig plein het huis staat en hoe goed de locatie is gelegen t.o.v. stad, groen en zee. Daarnaast is het bijzonder – vindt Frits – dat je op het plein gelijkgestemden ontmoet. Hij vindt het een uitdaging om voor een groot gezelschap te koken en dan ook iets bijzonders op tafel te zetten. Zij stellen hun huis graag open voor huisconcerten en andere culturele evenementen. Zo werden meer dan eens muziekkuitvoeringen gegeven en organiseerde zij diverse keren voor pleinbewoners en vrienden een kerstsamenzang en optreden door solisten. Ook bij het evenement "Rondom Sweelinck" is hun huiskamer opnieuw concertzaal.

Frits en Marjan vinden de kwaliteit van het Sweelinckplein en de sociale samenhang zoals die zich sinds de oprichting van de Stichting Vrienden van het Sweelinckplein heeft ontwikkeld, belangrijk om te behouden. Evenzo de recreatieve functie van het plantsoen voor de buurt. Daarvoor zetten zij zich ook actief in. Marjan maakte deel uit van het oprichtingsbestuur. En hoewel zij bij nieuwe bewoners een teruggang waarneemt in de zorg voor het plein, hoopt zij dat we in staat zijn nieuwe bewoners in de toekomst meer bij het plein te betrekken. Verder zou zij het fantastisch vinden als de gemeente het deel van het plein tussen de Koningin Emmakade en de Waldeck Pyrmontkade beter zou inrichten, bijvoorbeeld met een fontein. Het zelfde geldt voor de rozenperken. Ook vindt

zij dat het plein een betere oplossing voor het parkeren verdient. Frits zou graag de laatste kantoren zien verdwijnen ten gunste van wonen. Ook vindt hij dat het opsplitsen van huizen in appartementen een halt toegeroepen zou moeten worden. Maar hoe dan ook vinden zij het heel aangenaam wonen aan het plein.

Midden in het spitsuur van het leven

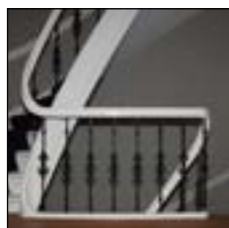
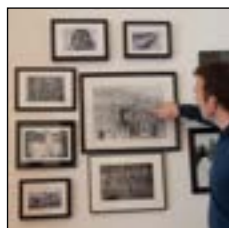
Dorine Wekking en Heimon Smits woonden in een dubbel bovenhuis in de Willemstraat. Zij misten daar een tuin en hadden met twee opgroeiende kinderen behoefte aan meer ruimte. Heimon, geboren en getogen in het Benoordenhout, sloot een terugkeer naar zijn oude buurt niet uit. Dorine, die jaren op de Prinsengracht in Amsterdam had gewoond, vond het daar maar saai. Het Sweelinckplein daarentegen vonden zij allebei stoer en toch chic, en dus kochten zij in 2006 nr. 79. In dat pand had het Surinaams Steunpunt gezeten. Na vertrek van het steunpunt was het gekocht door een projectontwikkelaar, die het huis stevig onderhanden had genomen. Het resultaat van zijn bouwkundige ingrepen vonden Dorine en Heimon prima, maar waar het de inrichting en afwerking betrof, week hun smaak nog al af. Zo lieten ze een nieuwe keuken en badkamer bouwen en overall nieuwe vloeren in aanbrengen. Verder moest de vorige eigenaar ook nog zorgen voor het saneren van de achtertuin wat vanwege de bestemmingswijziging van kantoor naar woonhuis door de gemeente was opgelegd. In de tuin waren sporen van metalen aangetroffen. Of die sporen afkomstig waren van as uit de kolenkachels die rond 1900 werden gebruikt, of van een oude weg die er ooit zou hebben gelopen, is niet opgehelderd. Dorine en Heimon konden er in de sloop van de bodemsanering voor zorgen dat de inrichting van de tuin naar hun smaak werd uitgevoerd. De projectontwikkelaar had zijn best gedaan om de oorspronkelijke staat van het huis, die door de kantoorbestemming behoorlijk was zoekgeraakt, weer terug te brengen. In de woon- en werkkamer op de eerste verdieping is dat zichtbaar. Op de

begane grond aan de tuinzijde hebben Dorine en Heimon echter gekozen voor een moderne keuken met een ruime doorloop naar een eetkamer. Aan de voorzijde is een 'woonkamer' voor hun kinderen Frederike (10) en Hugo (13) waar zij na school met vriendjes en vriendinnetjes kunnen spelen. Bij de koop van het huis had Dorine zich de buurt kinderrijker voorgesteld dan zij feitelijk is. De kinderen compenseren dit ruimschoots met activiteiten elders. Frederike hockeyt bij HCKZ en is lid van jeugdtheaterschool Rabarber en treedt daarmee regelmatig op. Hugo werd op negenjarige leeftijd, tijdens een uitvoering van "De Notenkraker" gegrepen door het klassieke ballet. Dat leidde tot een auditie bij het Haags Conservatorium, waarvoor hij slaagde, en tot meer dan één optreden met de Dutch Don't Dance Division. Na de basisschool is hij echter met de school- en dansopleiding op het Conservatorium gestopt. Hij volgt nu één keer per week les moderne dans op de Haagse balletschool Ballet&Co en één keer per week breakdance les. Verder voetbalt Hugo met veel plezier bij HVV. Dorine en Heimon werken beiden fulltime in de particuliere sector. Dorine is lid van de directie van het verzekeringsconcern Aon Groep Nederland. Gelet op haar loopbaanstart is dat opmerkelijk. Zij begon als docent lichamelijke opvoeding aan de Open School Bijlmer in Amsterdam. Al snel voelde zij ambitieuze onrust. Zij ging in de avonden rechten studeren. Na het halen van haar bul fiscaal recht, werkte zij bij Shell als human resource (personeels) manager en ze werd in 2005 bij KPN directeur HR van divisie

wholesale. In 2009 stapte zij over naar de directie van het verzekeringsconcern Aon en werd ook daar verantwoordelijk voor human resources. Dorine vindt het belangrijk om naast haar baan ook maatschappelijke taken te vervullen. Zo is zij lid van het bestuur van het Pensioenfonds van Aon, lid van de raad van toezicht van de Haagsche School Vereeniging en van het Haga ziekenhuis. Omdat voor Dorine een dag meer dan 24 uur telt, heeft zij ook tijd om hard te lopen en te trainen voor de City Pier City loop. Samen met Heimon liep ze in 2011 de New York Marathon. Voor Heimon is naast hardlopen zijn grootste hobby koken. Het huis heeft gelukkig genoeg ruimte voor het organiseren van grote diners.

Zoals het een echte Benoordenhoutse jongen betaamt, voetbalde en cricquette hij vroeger bij HVV. Hij volgde een studie rechten in Leiden en vervolgens werd hij advocaat bij Nauta Dutilh. Voor dat kantoor werkte hij in New York en daar hield zich bezig met cross border leases. Terug in Nederland stapte hij in 2004 over naar Loyens & Loeff en hij werkt sinds 2010 bij AKD in Amsterdam, waar hij is gespecialiseerd in bedrijfsovernames. Voor het gezinsleven is het spitsuur. Daarom gaan de sociale activiteiten rond het plein grotendeels aan hen voorbij. Dat komt ook omdat voor kinderen op het plein geen activiteiten worden georganiseerd. Dat betekent niet dat Dorine en Heimon de Vrienden van het Sweelinckplein geen warm hart toedragen. In een latere levensfase zullen ook zij zich zeker actief betonen.

Tekst: Winfred Haase
Foto's: Robert Huiberts

Goed leven = leven naar het licht gekeerd

Ze woont er nog niet zo lang, maar ze is erg blij met de stap die ze in 2008 heeft gezet: José van der Helm woonde 30 jaar lang in de Trompstraat in een huis van vier verdiepingen, dus de verhuizing naar een parterre met wijnkelder en tuinhuis was een hele verandering. Haar man overleed al twaalf jaar geleden en nu haar dochters definitief het ouderlijk huis hebben verlaten, werd het tijd voor een nieuw en vooral overzichtelijk en licht huis. Met de Noorderkerk grenzend aan haar achtertuin is het bovendien heerlijk rustig. Ze geniet van de zang op zondag, maar ook de koorrepities in de loop van de week zijn een genot om te horen.

Eén van de dochters heeft bouwkunde gestudeerd en heeft het ontwerp gemaakt voor een badkamer op de parterre, zodat de kelder nu in gebruik is als berging en bijkeuken. Het tuinhuis heeft José ook laten opknappen: een voortreffelijke logeerkamer. Wat opvalt, is dat de tuin een stuk lager ligt dan het huis. In de tuin zelf heeft ze natuurlijk de grote boom laten staan en ook een waterbassin is op zijn plaats gebleven: een flow form waarin het water lemnicfaatvormig ronddanst zodat er vitaal water ontstaat, een relict uit de tijd dat het gehele huis onderdak bood aan een gemeenschap van leraren van de Vrije School.

José zelf kocht de parterre van Ria den Hertog, die in de voorkamer een yogastudio had ingericht, zelf in de achterkamer woonde en sliep in het tuinhuis, oftewel de plaggenhut vanwege de muren van stro en leem en een groengrasdak. Ooit was het pand het ouderlijk huis van de voormalige oppas van José: die was in 1978 met haar ouders verhuisd, maar toen ze laatst op

bezoek kwam, herinnerde ze zich nog precies de (verstop)kasten in de gang en de scheur in de drempel bij de buitendeur.

José zou niet in een dorp willen wonen, de culturele voorzieningen van de stad zou ze te zeer missen, alleen al daarom is de plek van het plein bijzonder: op fietsafstand van bijvoorbeeld het Filmhuis en de sociëteit De Witte maar ook de natuur is binnen handbereik. Vroeger fietste ze door de 'stad' naar haar moeder in de Timorstraat, nu doet ze dat voor haar gevoel door de 'natuur' van de weidse Groot Hertoginnelaan en langs het Vredespaleis. Het enige wat ze mist, zijn de klanken van het carillon van dat Vredespaleis: in de Trompstraat duidelijk hoorbaar, maar op het Sweelinckplein helaas niet.

Maar nog belangrijker vindt ze de rust, de ruimte en het licht op het plein. Het is dan ook vanzelfsprekend dat de bewoners trots zijn op hun plein en het is logisch dat daardoor een gevoel van verbondenheid ontstaat. Ook de Stichting is een uiting van die verbondenheid en maakt de onderlinge binding nog sterker. De pleinbewoners moeten wel alert blijven: als het verkeerscirculatieplan weer uit de kast komt en de Koningin Emmakade/Waldeck Pymontkade verandert in een vierbaansweg, gaat de charme van het ovale plein rap verloren! Ze heeft goede hoop dat de status van rijksmonument een kleine dam opwerpt om dit onheil af te wenden.

José is verbonden aan de universiteit van Utrecht, doceert daar de Italiaanse literatuur uit de Middeleeuwen en Renaissance, begeleidt studenten, en verzorgt de uitgave van handschriften uit diezelfde periodes. Daarnaast heeft ze een

coördinerende taak op het gebied van het onderwijs binnen de faculteit, zo zorgt ze bijvoorbeeld voor een plan van inzet maar ook voor roosters, zowel voor colleges, werkgroepen en tentamens.

Ze hecht zeer veel belang aan kwaliteit en dan met name op het gebied van historisch bewustzijn. Italianen zijn daar toch wat sterker in dan Nederlandse beleidsmakers ... Een ander kernbegrip is voor haar ruimte: in letterlijke zin, haar huis is sober gemeubileerd waardoor alle meubels a.h.w. ruimte krijgen om te ademen. Maar ook ruimte in figuurlijke zin is belangrijk: mensen mogelijkheden tot ontplooiing en autonomie geven.

Ze hoopt nog lang van haar heerlijke huis te genieten: oud worden op het plein is geen straf!

Ooit een woongroep

In de vestibule van nr. 81 kijkt vanaf het gebrandschilderde raam boven de tochtdeur Sweelinck je aan. De verwachting die dat bij de bezoeker wekt, wordt helaas niet meer waargemaakt. Ook dit huis heeft door het woonverleden veel aan sfeer van vroeger tijden ingeboet. Toen het huis in 1982 door de coöperatieve vereniging Sirius voor f 210.000 werd gekocht, had het lang leeg gestaan en was het zelfs gekraakt geweest. Sirius was een woongroep op antroposofische basis. Zij bestond uit 5 volwassenen en 4 kinderen die allen op de Vrij School zaten. Die school was ook wat de bewoners bond. Er werd gezamenlijk gekookt en gegeten. Toen in 1986 één gezin vertrok, kon de huidige eigenaresse en bewoonster Gerda Pronk met haar twee zonen van 2 en 8 jaar, die ook op de Vrije School zaten, lid worden van de woongroep. Zij betrokken drie kamers op de eerste verdieping. In de voorkamer was een kledingwinkeltje met alleen natuurlijke stoffen. In die tijd was het leuk wonen in de groep. Er werd vooral voor en door de kinderen veel samen gedaan: theater tussen de schuifdeuren, muziek, tekenen en schilderen, zoals het vrije schoolkinderen betaamd. Er kwam een einde aan de woongroep toen een gezin met een kind met het syndroom van Down ging verhuizen. De woning werd kadastraal gesplitst in een parterre en een dubbel bovenhuis. Het werd bouwkundig gedeeld door een muur langs de trap in de gang waardoor een gescheiden opgang naar de bovenwoning ontstond. Deze en andere ingrepen in het huis hebben wel de sfeer sterk veranderd, maar het huis bouwkundig niet aangetast. Sinds 13 jaar woont Gerda op de bovenste drie verdiepingen

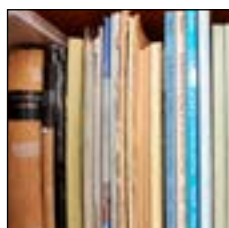
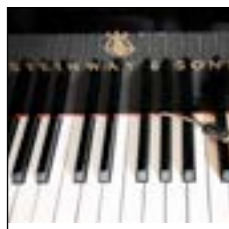
samen met Jan van Reenen, haar zoon Jonathan en zijn vriendin Muze. Deze etages hebben zij grondig opgeknapt. Gerda is in Duindorp geboren en getogen. Zij komt uit een gezin waar 'doorleren' er niet bij was. Na twee jaar voortgezet onderwijs is zij eerst als dienstmeisje gaan werken, later in een winkel en op een kantoor. Zij beseftte echter al vroeg dat zij, hoewel geboren voor een dubbeltje zeker een kwartje kon worden. In 1990 behaalde zij het MBO diploma sociale dienstverlening. Met succes solliciteerde zij bij het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA). Bij die werkgever volgde zij de nodige cursussen en trainingen en bracht het tot locatiemanager. Na 17 jaar verliet zij het COA na een reorganisatie. Dat gaf ruimte om haar hobby 'zingen' verder te ontwikkelen en haar organisatietalent in te zetten voor het bestuur van het koor en de organisatie van o.a. scratch zanguitvoeringen. Ook is Gerda actief in het bewoners overleg Duinoord en op het plein, in de leesclub en de groencommissie. Verder past ze een dag in de week op kleinkinderen en trekt er met Jan veel op uit met de caravan.

Jan van Reenen is opgegroeid in het Laakkwartier. Na de HTS Elektrotechniek heeft hij bij RVO-TNO en bij Binnenlandse Zaken gewerkt en is nu met pensioen. Toen hij in 1997 Gerda ontmoette, woonde hij in Bleiswijk. Jan is een verwoed knutselaar en heeft veel gesport. Nu trekt hij het liefst samen met Gerda met de caravan er op uit om te fietsen en te wandelen. Gerda hecht belang aan sociale samenhang tussen bewoners. Zij streeft ook naar meer samenwerking

met verschillende bewonersorganisaties. Zij maakt zich ook wat zorgen of wij met de Vrienden van het Sweelinckplein voldoende in staat zijn om de expats en andere appartementsbewoners die hier vaak minder lang wonen, bij de sociale activiteiten betrekken. Daarnaast verdient het gedrag van de jongeren die het beeld en directe omgeving van het plantsoen tot ontmoetingsplek hebben gekozen de aandacht door die 'gasten' op hun gedrag aan te spreken.

Van ogen en noten

Muziek is zijn passie. Zo sterk zelfs, dat hij zonder niet zou kunnen leven. Toch heeft Jaap de Roon Hertoge, van zijn passie niet zijn beroep gemaakt; een te ongewis bestaan. Hij dacht er over om wis- en natuurkunde of biologie te gaan studeren. Het werd medicijnen aan de universiteit van Leiden. Na het behalen van zijn artsexamen moest hij in militaire dienst en hij werd na de basisopleiding geplaatst in het militair hospitaal te Utrecht op de afdeling oogheelkunde. Jaap deed daar in dat vakgebied zoveel ervaring op, dat hij besloot zich te specialiseren en oogarts te worden. Zijn echte opleiding kreeg hij in het voormalige oogziekenhuis in Den Haag en in het oogziekenhuis in Rotterdam. Door een waarneming kwam Jaap eind '78 in het Reinier de Graaf ziekenhuis in Delft terecht. Aan dat ziekenhuis is hij tot zijn pensionering in 2010 verbonden geweest. Nog steeds praat Jaap met grote waardering over zijn leermeesters in het oogziekenhuis in Den Haag die hem hebben geleerd een diagnose te stellen én te opereren. De keerzijde van het succes in zijn werk was, dat er, naast werk en gezin, voor musiceren niet veel tijd overbleef. En juist dat deed hij het liefst. Vanaf zijn zevende speelt Jaap piano. Graag samen met anderen, maar hij vindt het ook heerlijk om in zijn eentje technische oefeningen door te nemen en nieuwe stukken in te studeren. Tijdens en na zijn studententijd heeft hij allerlei instrumentalistes en vooral veel zangers begeleid. De viool- en zanglessen, op een blauwe maandag genoten, kwamen hierbij goed van pas.

Jaap is iemand die veel bewaart. Bij binnenkomst valt dat onmiddellijk op: de hoeveelheid boeken

is indrukwekkend. Toch vindt hij zichzelf geen verzamelaar, maar waardevolle zaken zomaar wegdoen staat hem tegen. Het pand Sweelinckplein 83 is van het brede type en biedt hem dus veel bergruimte. Maar hij kocht het huis vooral vanwege de hoge plafonds. Voor de akoestiek is dat belangrijk. De vorige eigenaar was, hoe toevallig, ook een oogarts die kort daarvoor met zijn praktijk was gestopt. Die overeenkomst in beroep bespoedigde de koop, maar niet vanwege de oude praktijkruimten op de begane grond. Die waren voor Jaap niet meer bruikbaar. De in de jaren zestig getimmerde kamertjes werden dus gesloopt om er één grote jongenskamer van te maken. Later werd besloten er een halve dag per week praktijk te houden. Door het dwarsplaatsen van boekenkasten, die voor het kantoor op het plein waren gevonden, werd het voorste deel visueel afgescheiden van de rest van de kamer, waardoor er werkruimte voor zijn assistent ontstond. Jaap had zijn behandelkamer aan de andere zijde van de voordeur. Op de eerste verdieping is de voorkamer voor de muziek. Daar staat een prachtige vleugel en worden de partituren bewaard. De zitkamer aan de achterzijde heeft een reusachtige barokke schouw die Jaap ongeveer twintig jaar geleden bij een handelaar in tweedehands bouwmaterialen in Brabant had gevonden. Een diepe serre met schuin weglappende ramen biedt een prachtig uitzicht over de tuinen aan de achterzijde. Sinds een grote kastanjeboom in de tuin is omgewaaid, wordt het uitzicht bepaald door de kerk in de Schuytstraat. Jaap vindt dat wel prettig, want in die kerk wordt bij tijd en wijle mooi orgel

gespeeld en de aanblik is rustgevend. Jaap noemt zich zelf een kluisenaar en neemt ook niet zo actief deel aan het sociale leven op het plein. Overigens waardeert hij het dat er mensen zijn, die op het wel en wee van het plein letten, maar hij zou daarin andere keuzes maken: voetballen moet kunnen en het parkeren van een volkswagenbusje dat niet meer aan de hedendaagse schoonheidsidealen van autoliefhebbers voldoet, zou geen probleem mogen zijn.

Sweelinckplein 2012

Jouw gevels prijken nog steeds statig
rondom het bejaard' plantsoen;
met tierlantijnen overdadig overmatig,
Jugendstille zweeps slag rondom ongeremd;
voor tropenadel eens bestemd
terugkeerend' in goeden doen.

Verweerde leien op jouw daken
roest vreet aan 't smeedijzeren balkon.
Vermolmde houtwerk, voegen kraken.
Maar nog altijd kleurt 't glas in lood
dat eens jouw waardig' aanblik bood
bij gloeddoorschijnend' avondzon.

Jouw torentjes en uitgebouwde erkers
trap entrees, blauwstenen treden
dienstbodesouterrains als kerkers
wijzen ernstig -als een vermane-
naar het eens, nu vaag vergane,
groots decor van ver verleden.

In 't rond, van eikenhouten deur tot deur
die doorgaand velen heeft gekend,
weerkatst nog immer de grandeur
van cantates en vocalen
Sweelincks naam in tijdeloos herhalen
tot achtenswaardig monument.

Jan Schrauwen
Monumentendag 2011

Sweelinckjaar 2012

